

RODICA BRETIN

SOIMUL ALB

FACLA

RODICA BRETIN

ȘOIMUL ALB

Coperta : CONSTANTIN POHRIB

**Redactor : ION ANGHEL
Tehnoredactor : IOAN I. IANCU**

**Bun de tipar : 05.11.1987
Apărut 1988
Coli tipar : 5,25**

**Întreprinderea Poligrafică „Banat”
Timișoara, Calea Aradului nr. 1
Comanda nr. 62**

RODICA BRETIN

ȘOIMUL ALB

EDITURA FACLA
Timișoara, 1988

I. „ȘI VEACURI NENUMĂRATE S-AU ÎNȘIRUIT ÎNAINTEA LOR...”

„Omul paleoliticului avea o tinerețe ce nu se va mai întoarce, floarea unei vieți a cărei energie și putere n-am ști îndestul s-o închipuim. Era o făptură minunată și prindea repede tot ce e subtil în fire: deslușea deopotrivă strălucirea și forma nebuloasă, mișcarea umbrei și clipirea astrilor îndepărtați. Deosebea graiul adierilor, zvîcnirea ierburilor, zborul gîzelor sau al păsărilor de pradă, pașii ori tîrșitul fiarelor; înțelegea lătratul șacalului, rîsul hienei, urletul lupilor și țipătul huhurezului. Nările lui simțeau răsuflarea florilor, mirosul îmbietor al ierbii, duhoarea fiarelor, izul searbăd sau înțepător al reptilelor. Pielea îi tresărea la cea mai slabă senzație de frig, de cald, de umezeală ori de uscăciune, la toate adierile vîntului. Astfel, omul trăia din tot ce umple văzduhul și veșnicia. Viața nu-i venea în dar și nu era ușoară, ci aspră și plină de primejdii. Tot ce o zidea putea s-o și distrugă, iar el nu izbutea s-o păstreze decît printr-o veghe de fiecă clipă, prin forță, viclenie și o necurmată luptă cu elementele.”

J. H. Rosny-Ainé, „Războiul focului”

ARCUL DE TISĂ

Lovi din toate puterile uriașul mistreț ce își rînjea amenințător colții spre el : amețit, acesta se prăbuși la pămînt, cu un grohăit furios. Din adîncul pădurii răsună din nou larma care stîrnise sălbăticiunea din desișuri, iar în spatele lui, Gurk auzi pașii grei și gîfleitul vînătorilor. Strigătelor aprige de îndemn le răspunse cu un țipăt ațîțat și izbi iarăși cu sete ; îi rupsesse unul din colți, dar animalul nu murise, ci îl fixa cu ochii săi roșii, în timp ce o dîră de spumă amestecată cu sînge i se prelingea prin botul căscat. Gurk nu mai apucă să-și ridice arma, fiindcă ghioaga de stejar a lui Ruh, ivit pe neașteptate lîngă el, se prăvăli cu o forță cumplită asupra prăzii, erăpîndu-l țeasta. Ceilalți vînători se apropiau alergînd, însă mistrețul nu mai mișca, iar Gurk mînuia deja cuțitul de silex, jupuind blana și împărțind carnea în hălci mari, pe care bărbații le luau pe umeri, pornind înapoi spre peșteră.

Tot drumul Gurk a simțit o fierbințeală ciudată în trup, fără să știe dacă pricina era blana în care se înfășurase ori vînătoarea norocoasă, ce făcea inima să-i bată mai repede. Pășea în urma lui Ruh, privin-

du-i umerii lați și brațele vînjoase ; picioarele sale, mai sprintene, îl ajutaseră să ajungă primul animalul, însă nu-l putuse răpune dintr-o singură lovitură, așa cum ar fi făcut-o Ruh sau ceilalți bărbați ai tribului whaal.

Fusese întotdeauna mîndru de aprigii vînători ai neamului său și bucuos să împartă cu ei oboseala hăituielilor prin pădurea întunecoasă sau nerăbdarea pîndelor printre ierburile înalte ale savanei. Își admira frații și dorea mult să le semene, însă nu reușea : acolo unde văzul lui întrezărea doar scînteieri de licurici în umbra frunzișului, Ruh sau Ghaw vedeau și fiarele ai căror ochi se aprinseseră în întuneric ; recunoștea cu ușurință izul ierburilor rele ori duhoarea fiecărei sălbăticiuni, dar Horl avea mirosul la fel de ascuțit ca elafii și putea deosebi un cerb ce rumega liniștit de unul speriat, gata să fugă la cel dinții foșnet ; deslușea cîți lupi se aflau într-o haită numai auzindu-le urletele răgușite, însă nu se dovedise în stare să înțeleagă graiul adierilor ori zvîcnirea tainică a ierburilor la trecerea vreunui animal. Gurk se avînta de fiecare dată unde era primejdia mai mare, dar numai pentru a nu lăsa să i se ghicească teama înaintea oricărei înclăștări cu sălbăticiunile. Căci, în vreme ce whaali se aruncau orbește asupra fiarelor, încrezători în ghioagele lor, Gurk nu putea uita că mulți vînători peste măsură de îndrăzneți pieriseră răpuși de puterea și viclenia vînatului . . .

Ajunși în apropierea peșterii, au văzut ridicîndu-se spre cer o șuviță de fum, semn că femeile aprinseseră focul în dreptul intrării. Păstrate în cuști cu pereți de piatră umeziți neîncetat ori așezate cu grijă în firidele adînci, flăcările erau ferite de ploaie sau de vînt și hrănite cu crenguțe uscate, pe care făptura

lor pîlpîitoare le înghițea cu lăcomie. Adusă pe pămînt de un trăsnet, furată și îmblînzită de oamenii ce o treceau acum de la o generație la alta, scînteia roșie îi ferea de răcoarea nopților și alunga fiarele atunci cînd whaalii o lăsau să alerge nestîngerită prin grămada de lemne a Marelui Foc, părintele tribului.

Gurk s-a așezat pe o piatră, urmărind mișcările îndemînatice ale femeilor ce pregăteau țepușele pentru fript, alegînd apoi bucățile potrivite de carne. Fiicele whaalilor erau puternice, multe dintre ele mînuind toporul sau ghioaga la fel ca și bărbații pe care-i însoțeau cîteodată la vînătoare și poate, din pricina asta, chiar cele tinere aveau un fel aspru de a se purta. Părul negru le cădea pe umeri încîlcit și nesupus ca o coamă, iar ochii adumbriți de sprîncene groase arunceau sclipiri aurii, asemeni pupilelor unei tigroaice la pîndă. Gurk i-ar fi vrut — nu știa nici el de ce — blînzi ca ochii căprioarei pe care o văzuse adăpîndu-se la izvor cu o seară înainte. Privind-o, nu se îndurase să o omoare, deși se simțea obosit și înfometat, căci colindase toată ziua pădurea fără să poată vîna ceva...

Femeile se cam fereau de el și Gurk găsea alinarea doar în mila din ochii surorilor lui. Nu izbutea să se obișnuiască defel cu urîtenia sa : în locul feței cu pomeții ieșiți și cu pielea închisă la culoare a celorlalți whaali, avea chipul neted și lipsit de păr, iar la trup părea destul de firav, deși crescuse mai înalt decît ceilalți frați. Gurk văzuse odată un elaf — care, în locul culorii cafenii ce i-ar fi ajutat să se ascundă printre trunchiuri, se născuse cu o blană albă ca lumina zilei — zăcînd în mijlocul unei mlaștini, părăsit de turmă. Mugetele animalului, ce pierea încetul cu încetul, l-au urmărit multă vreme și atunci i-a ve-

nit gîndul de a-i răsplăti într-un fel pe oamenii care îi îngăduiau să trăiască în mijlocul lor, ocrotit de puterea tribului.

Dar tot ce încercase să facă dăduse greș, dovadă cele două bucăți de lemn, legate la capete cu o fișie subțire de piele și aruncate într-un cotlon al peșterii. Născocirea se ivise în mintea sa în vreme ce se uita la zborul fulgerător al păsărilor printre crengile care se mlădiau în bătaia vîntului. Terminînd arcul, i se păruse că a făptuit un lucru însemnat și nu înceta să se minuneze ori de cîte ori, de îndată ce slobozea nuiaua de alun, o vedea țîșnind la cîțiva pași înaintea lui. Nerăbdător să-l arate cuiva, a alergat întîi la Ghaw, pe care îl știa mai curios din fire. Acesta cercetase arma pe toate părțile, așteptînd pînă ce Gurk i-a deslușit cum să potrivească nuiaua dar, cînd să tragă, lemnul gros s-a frînt în mîinile lui ca o surcea. Văzînd mîhnirea fratelui său, Ghaw s-a întristat, însă, aflînd că voia să doboare jivine cu lucrul acela, s-a arătat nedumerit : arme mai bune decît toporul și ghioaga de stejar nu se aflau, iar nuiaua cea subțire nu putea ucide nici măcar un iepure. Ghaw era unul dintre vînătorii încercați ai tribului și, ascultîndu-i vorbele chibzuite, Gurk a azvîrlit arcul frînt în locul unde stătea și acum, fără să fi fost atins de cineva.

Se întrebasese mereu de ce trebuia să fie altfel decît ceilalți, de ce iscodea înăuntrul lucrurilor, încercînd să deslușească de ce toate fuseseră alcătuite așa și nu altminteri. Lui Horl nu i-ar fi trecut prin cap să se frămînte căutînd pricina pentru care, înainte de furtună, norii se bulucesc pe cer ca o turmă de zimbri înfuriați, nici nu și-ar fi pierdut vremea pe malul rîului, ca să afle de ce apa sare ca un ied peste pragurile de piatră pentru a-și domoli zbuciumul în

cîmpie și a adormi împăcată sub oglinda lacului. În zilele cînd nu se ducea la vînătoare, Gurk stătea to-lănit pe o stîncă singuratică, de unde putea cuprinde cu privirea șesul, pe care se legănau ierburi de înăl-țimea unui om și, nu o dată, înserarea îl surprindea afară din peșteră.

De acolo, de pe steiul asemănător cu spinarea unui urs cenușiu, a zărit într-un amurg Herghelia. Mai tîr-ziu și-a amintit că, doar cu puțin înainte de venirea sailor, deasupra Muntelui Alb — pe care îl știa aco-perit dintotdeauna cu o blană argintie — apăruse o coloană de fum, de parcă în măruntaiele sale de pia-tră s-ar fi aflat o peșteră uriașă, locuită de nenumă-rate triburi. Dar atunci nu avea ochi decît pentru animalele acelea frumoase, urmărindu-le încîntat goana vijelioasă peste cîmpie.

Erau sprinteni și iuți, plini de un neastîmpăr ce li se ghicea în toate mișcările, în felul cum se mușcau în joacă sau azvîrleau în lături din copite. Își fluturau coamele și cozile lungi, într-un vîlmășag de trupuri roșcate și negre, galopul lor semănînd cu vuietul pu-hoaielor ce se rostogoleau primăvara pe povîrnișurile muntelui. Se opreau uneori cu o smucitură, ridicîndu-se în două picioare și adulmecînd aerul cu nările umflate sau fremătau neliniștiți, ciulindu-și urechile pentru a prinde orice zvon de primejdie. Dar iarba era fragedă și dulce, prin apropiere nu se aflau haite de lupi, iar tigrii și lei nu se arătaseră încă, așa că herghelia a rămas pe șesul de la poalele Muntelui Alb.

Într-o zi, unul dintre armăsari a nimerit într-o capcană, săpată de whaali înainte ca mamuții să plece spre miazănoapte, și Gurk l-a găsit în timp ce încerca zadarnic să urce pereții abrupti, căzînd de

fiecare dată înapoi, în fundul gropii. Era un animal tânăr, cu pielea de un negru strălucitor, picioare subțiri, nervoase și o pată albă pe frunte; whaalul îl zărise adeseori galopînd în fruntea hergheliei, căci nici un alt cal nu se putea măsura cu el în iuțeală. Văzîndu-l pe omul apărut la marginea gropii, armăsarul a furnit speriat, apoi s-a tras de-a-ndărăteala, pînă cînd s-a lovit de peretele de pămînt și a rămas acolo, tremurînd de încordare. În ochii lui, Gurk a întrezărit parcă nesfîrșitele cîmpii verzi, beția goanei libere spre zare și a știut că nu va putea ridica ghioaga... N-avea cum să-l scoată din capcană, dar a început să-i aducă iarbă proaspătă și plină de rouă, pe care i-o arunca înăuntru. La început murgul se arătase neîncrezător, însă după o vreme s-a obișnuit cu el într-atît, încît îl lăsa să coboare și să-i întindă hrana din mînă.

La prima furtună torențele s-au pornit năvalnic dintre viroagele Muntelui Alb și Gurk a găsit groapa plină de apă, dar nici urmă de armăsar. S-a bucurat nespus cînd herghelia a revenit pe vechiul loc de pășune iar în fruntea cailor l-a recunoscut pe murgul din capcană. Dintr-o pornire nestăpînită a alergat într-acolo, stîrnind o goană nebună pe cîmpie. Doar armăsarul cel negru n-a fugit, ci s-a apropiat nechezînd ușor și l-a lăsat să-i atingă coama mai moale decît părul femeilor.

De atunci, nu trecea răsărit fără ca Gurk și murgul să nu se întîlnească la poalele stîncii rotunjite de ploii. Omul îi aducea întotdeauna cite un braț de ierburi dulci, culese de pe malul lacului, pe care calul le mîncea încet, îngăduind să fie mîngîiat pe grumaz și fixîndu-l pe whaal cu ochii lui cafenii, de parcă în-
ceea să-i spună ceva ce Gurk nu putea încă pricepe.

Apoi armăsarul se întorcea la herghelia ce păștea în cîmpie, iar omul pornea spre peșteră, ferindu-se de privirile celorlalți vînători. Cei din tribul său nu erau răi din fire, însă n-ar fi înțeles niciodată de ce Gurk nu doboră calul nici chiar atunci cînd pînda se vădea nenorocoasă și toți răbdau de foame.

Intr-o dimineată, întorcîndu-se la peșteră cînd soarele abia se înălțase pe cer, Gurk i-a găsit pe whaali îmbulzindu-se înaintea intrării. Pe pămîntul bătătorit zăcea o femeie cu plete roșcate, asemeni soarelui ce apune și pielea albă ca a unui nou-născut. Cum nimeni nu voia să se atingă de străina găsită în fața peșterii, Gurk i-a dat la o parte și a stropit-o cu apă, turnîndu-i cîteva picături pe buze. După un timp femeia a gemut, ridicîndu-și pleoapele, iar cînd whaalul i-a apropiat din nou burduful de gură, a sorbit tot ce rămăsese înăuntru . . .

Străina a rămas printre whaali, dar, din pricina înfățișării ei neobișnuite, n-a ajuns să fie socotită una de-a lor. În primele zile tresărea speriată ori de cîte ori se apropia cineva, se ferea de vînători și femei deopotrivă și dormea prin cele mai îndepărtate colțoare ale peșterii. Însă toți o lăsau în pace și se arătau darnici la împărțirea prăzii — neașteptat de bogată în ultima vreme —, iar necunoscuta a înțeles că putea trăi netulburată dacă nu încălca rînduielile tribului. Învățase cîteva cuvinte din graiul whaalilor, dar le rostea cu mare greutate și, în afară de faptul că se numea Rya și toți ai ei pieriseră, altceva n-au scos de la ea. Și-a luat locul printre celelalte femei, deprinzînd lesne orice i se arăta : în scurtă vreme, nici una nu se arăta mai harnică la strînsul fructelor și curățatul blănurilor sau mai pricepută să hrănească focul ori să cioplească pietre netede și tăioase pentru

topoare. Era mai înaltă decât oricare dintre whaale, însă nefiind la fel de bine legată, drumurile lungi sau poverile grele o istoveau destul de repede. Bărbații o găseau urâtă din pricina pletelor de culoarea aceea nemaivăzută, iar pe femei le nedumerea obiceiul ei de a se scălda mereu în râu, căci picăturile de apă îi făceau pielea strălucitoare și fiarele o zăreau de la distanță. Era plină de ciudățenii : o dată, s-a chinuit o zi întreagă la o formă rotundă din lut, asemeni unei pietre scobite, pe care a ars-o la foc pînă ce s-a întărit ca lemnul ; apoi a umplut-o cu apă, punînd în ea pulpele și inima unui elaf. Văzînd cum strica cele mai gustoase bucăți de vînat, femeile au împins-o de lîngă foc și au spart vasul de lut, însă Rya s-a apucat să împletească niște nuiiele, deprinzîndu-i pe copii să le îmbine aidoma unui trunchi de copac. Înăuntru încăpea o mulțime de fructe și chiar hălci de carne, dar whaalii au fost nemulțumiți, căci, purtîndu-le, copiii aveau să-și piardă îndemînarea de a duce poverile pe umeri fără să le risipească. Femeile au rupt în bucăți alcătuită din nuiiele și nu i-au mai lăsat pe copii să se apropie de străină ; pe ea au dus-o în pădure, departe de ochii vîânătorilor, și au pedepsit-o ca pe orice tîlăvă din trib, trăgînd-o de păr și lovind-o cu toatele, ca să înțeleagă că a greșit.

De la întîmplarea aceea, Rya s-a ținut deoparte, ferindu-se să-i mai supere pe whaali. Într-o zi Gurk a surprins-o cercetînd curioasă arcul rupt ; cînd l-a văzut însă venind spre ea, a scăpat lemnele din mînă și s-a ghemuit lîngă perete, acoperindu-și capul cu brațele. Whaalul i-a atins cu blîndețe părul și atunci femeia l-a recunoscut : datorită lui o primise tribul în dimineata cînd au găsit-o în fața peșterii, căci toți îl priveau ca pe un copil care nu crescuse încă. Aju-

tîndu-se prin semne, Gurk i-a arătat cum ar fi zburat nulaua, dacă reușea să facă lucrul acela așa cum chibzuise. Rya îl urmărea tăcută, cu ochii mari, de parcă îl vedea pentru prima oară și, cînd whaalul s-a oprit, l-a apucat de mîină, trăgîndu-l afară dîn peșteră.

Intrînd în pădure a căutat un arbore de tisă, cu ramuri lungi și drepte ; i-a cerut lui Gurk să taie una și s-o curețe de frunze, iar cînd a îndoit-o, whaalul a văzut că, deși mlădios, lemnul se îndrepta imediat ce îi dădea drumul. Rya a cioplit frînturi subțiri de platră, prinzîndu-le de vîrfurile unor nulele, cu fire tari dîn blană de mamut. Apoi, scoțînd ghemul de tendoane, pe care le folosea la înfășuratul poverilor, a legat unul de altul capetele prăjinite de tisă. Cînd a ridicat arcul și l-a încordat, tendonul a zbrînșit ca un rol de bondari înfuriați, iar nulaua a zburat atît de departe, încît Gurk n-a putut-o urmări nici cu privirea. Rya a pornit prin desigurii, făcîndu-i semn să o urmeze ; ajunsă la marginea pădurii, a zărit cîteva păsări înalte ciugulind rădăcinile de pe marginea lacului. Făpturile acelea aveau carnea albă și bună, dar erau nespuse de sperioase și alergau atît de repede, încît whaalii nu le puteau prinde decît arareori. Gurk tocmai voia să-i spună asta femeii, cînd ea a potrivit o nula în arc și, după o elipă, cea mai mare dintre păsări se prăbușea străpunsă. Celelalte au luat-o la fugă, însă săgețile erau mai iuți și, pînă să apuce să se îndepărteze îndeajuns, alte trei au căzut fulgerate de ascuțișul cremenei. Rya s-a întors punînd arma în mîinile whaalului, ce rămăsese nemișcat, fără să-și creadă ochilor : știuse că vînători mai iscusiți decît cei dîn tribul său nu se născuseră sub soare, dar neamul dîn care se trăgea strălîna îl întrecea cu mult

În înțelepciune dacă putea să lovească animalele de la distanță, fără osteneală și primejdie.

Bucuria lui Gurk când a învățat să tragă cu arcul, nimerind la rîndul său doi iepuri, n-a fost mai mică decît uimirea tuturor cînd l-au văzut venind încărcat de pradă, în timp ce bărbații tribului se întorseseră fără să fi vînat aproape nimic. Seara, stînd mîndru lingă foc și dîndu-le bucăți de carne friptă celor ce veneau tăcuți să-și primească partea, whaalul a hotărît să-i dezvăluie femeii taina lui cea mai de preț, așa cum și ea îi dăruise născocirea aceea minunată. Abia aștepta să îi poată arăta calul și, înainte ca aripile nopții să se ridice de pe culbarul cerului, a trezit-o fără zgomot pe străina care se culcase alături de cotlonul lui. Încă somnoroasă, Rya s-a furișat afară din peșteră, urmîndu-l pînă la stîncă din cîmpie. Armăsarul venea nechezînd încet, de parcă și-ar fi chemat prietenul; de teamă să nu-l sperie, Gurk l-a făcut semn femeii să se aseundă printre ierburi. Dar Rya s-a dus drept la calul care se oprise și o privea ciulindu-și bănuitor urechile; l-a chemat cu glas limpede, iar animalul a stat nemișcat cînd a întins mîna spre coama lui. Deși vorbele îi rămîneau neînțelese, Gurk s-a mîrat de ușurința cu care cuvintele izvorau de pe buzele femeii, descoperind că graiul ei îi plăcea mai mult ca rostirea înceată a whaalilor, însoțită de șuierături și sunete înfundate.

Deodată Rya s-a săltat dintr-o singură mișcare în spinarea calului și a rămas dreaptă, cu mîinile încheștate de coama lui. După o clipă de zăpăceală murgul a început să se zbuciume, încercînd să scape de povara neașteptată, însă femeia se ținea zdravăn. Armăsarul a pornit atunci într-un galop turbat peste cîmpie și Gurk s-a temut că străina va fi zdrobită de

pămînt ; la gîndul acela a simțit ceva ciudat, ca un gol în piept. Calul se ridica în două picioare, fornăia și întorcea capul încercînd să muște, însă Rya a rămas neclintită în spinarea lui, pînă ce soarele a ajuns la amiază și goana animalului s-a mai domolit. În cele din urmă, cînd femeia l-a îndemnat spre stîncă, i s-a supus fără nici o împotrivire. Oprindu-se lîngă whaal, cu părul fluturînd în vînt și fața îmbujorată, Rya a sărit jos rîzînd ; Gurk și-a spus că nici una dintre fiicele tribului său nu-i putea sta alături străinei acesteia, atît de pricepute la lucruri ce uimeau și încintau deopotrivă.

A făcut un pas spre ea, dar tocmai atunci s-a auzit un tunet asemeni ecoului unei furtuni îndepărtate și, uitîndu-se spre Muntele Alb, au văzut o coloană întunecată ridicîndu-se deasupra piscului ca tulpina unei flori de cenușă. Creșterea amenințătoare spre cer s-a frînt însă repede, vîntul a risipit-o într-o ploaie murdară, iar din măruntaiele muntelui au început să iasă iarăși ghemotoace de ceață alburie. Rya părea cuprinsă de o mare spaimă și se căznea să-i deslușească, mai mult prin semne, cum pieriseră ai ei, uciși de riul de foc izvorît dintr-un pisc aflat nu departe de Muntele Alb. Cu două răsărituri înainte de asta, din vîrfurile de piatră ieșiseră coloane de negură, dar nimeni nu știa ce vestesc și de urgie nu scăpase decît Rya, care urmărea un stol de păsări ce zburau spre lac. Gurk nu înțelegea cum se puteau isca flăcări din niște vălătuci de ceață și nici cum izbutise focul să curgă ca puhoaietele primăvara ; a pornit, totuși, în goană spre peșteră, urmat de străina care se săltase din nou în spinarea calului.

Bărbații tocmai se pregăteau de plecare, cînd copiii au năvălit înăuntru, țipînd că zăriseră o arătare

jumătate om, jumătate cal. Tribul a ieșit la timp pentru a o vedea pe Rya descălecînd la marginea platoului și pe Gurk, care se oprea gîfîind înaintea lor. Un whaal era socotit mai presus decît orice străin și, prefăcîndu-se că n-o iau în seamă pe femeie, vînătorii s-au strîns în jurul lui Gurk ; acesta a început să le vorbească grăbit, arătînd spre Muntele Alb și spre Rya, ce abia reușea să stăpînească murgul, speriat la vederea atîtor oameni. Cînd le-a povestit despre riul de foc, bărbații au izbucnit în rîs, dar cînd a adunat două grămăjoare de pămînt închipuind munții și a încercat să-i convingă să-și părăsească peștera plecînd spre miazănoapte, împrejurul său au răsunat strigăte de mînie. Ruh l-a îmbrîncit într-o parte, repezindu-se să surpe movilele cu piciorul : dacă Gurk cel necopt la minte dorea să se ducă spre alte meleaguri, o putea face chiar atunci, însă de voia să rămînă va trebui să asculte de cei mai înțelepți decît el și să nu mai vină cu prostii bune de speriat copiii. Dar femeia avea să plece neîntîrziat, căci altfel o vor hăitui ca pe un elaf, stingîndu-i viața din trup cu ghioagele. Nu era de ajuns că în timpul cît stătuse printre whaali le dăduse numai pricini de supărare, acum îi tulbura și cu astfel de vorbe mincinoase, îndemnîndu-i să părăsească peștera unde se născuse întiul bărbat, Gam cel Puternic, din singele căruia li se trăgea neamul ? !

Soarele trecuse de amiază ; de cînd lăsaseră în urmă pădurea, razele lui îi ardeau fără milă. Nici o adiere nu clătina ierburile și nici o pasăre nu străbă-

tea văzduhul limpede, de parcă arșita moleșise întreaga fire.

Mergeau alături și Gurk privea din când în când pe furis la străina din pricina căreia își lăsase tribul, însă ea păsea repede, cu o mână pe gâtul calului ce o urma supus. Brusc, animalul s-a oprit nechezând ca la apropierea unui tigru ; înainte să se dezmeticească, Gurk a simțit că pământul i se clatină sub tălpi. O bubuitură grozavă a cutremurat zăările și vârful Muntelui Alb s-a crăpat în bucăți, în vreme ce o coloană de far țirca spre cerul senin. Vulcanul a început să scuipe fum negru, dar craterul îi rămăsese luminaț de flăcări și amândoi au zărit riurile de foc ce se prelingeau din rana deschisă a piscului. Valurile de piatră fierbinte și noroi, din care ieseau aburi galbuli, înghiteau totul în cale, rostogolindu-se ca un tăvălug nimicitor peste păduri. Mai mult n-au putut deslusi, fiindcă răsuflarea muntelui i-a izbit cu putere, doborându-i, iar când au izbutit să se ridice iarăși hâibiau printr-o beznă fumegîndă. Gurk a suit-o pe Rya în spinarea murgului, săltîndu-se apoi la spatele ei și cuprinzîndu-i miilocol. Fără a avea nevoie de vreun îndemn, calul a luat-o la goană din calea întunecimii ce venea dinspre miazăzi, unde cerul ardea cu furie. O ploaie de cenusă și pietre se năpustea din văzduh asupra lor ; printre tunetele muntelui, auzeau trosnetul pădurilor mistuite de văpăi sau urletele de moarte ale sălbăticiunilor. Pe lingă ei treceau uneori umbre ce fugeau de prăpăd, apoi, după nechezatul tînguitor și tropotele de copite înconjurîndu-l din toate părțile, și-au dat seama că nimeriseră în mijlocul hergheliei. Alergau din răspuseri dinaintea fo-

cului ce înainta spre marginile zărilor, amenințând să împresoare cîmpla. Strecurîndu-se de-a lungul unei albiț secate, mușcîndu-se și călcîndu-i în picioare pe cei căzuți, cai s-au bulucit spre ultima limbă de pămînt, unde pîrjolul nu ajunsese încă. Murgul a trecut ultimul, cu îndoita sa povară, iar în urma lui șuvoarele clocotinde au închis capcana.

Armăsarul a ținut-o într-o goană pînă pe culmea unui deal ; acolo s-a oprit tremurînd și plin de spumă. Bărbatul a coborît din spinarea lui, apoi, luînd-o în brațe pe Rya, a dus-o lîngă un copac prăbușit. Abia au apucat să se întindă pe pămînt, că au și căzut amîndoi într-un somn greu ca moartea.

Dimineața, Gurk s-a trezit cu măduarele amorțite, fără să știe unde se află. Dezmeticîndu-se într-un tîrziu, a privit-o îndelung pe femeia ce dormea lîngă el : rămăsese acum singurul dintre whaali și gîndul i-ar fi fost de neîndurat dacă n-ar fi știut-o alături. Fără ea ar fi pierit laolaltă cu tribul său, iar noaptea cumplită prin care trecuseră îi unea mai mult decît o legătură de sînge . . .

Razele soarelui, abia răzbătînd prin perdeaua de negură pe care vîntul n-o risipise încă, dezvălulau pretutindeni un pustiu fumegînd. Jarul muntelui acoperise întreg ținutul, amuțînd foșnetul pădurii, freamătul ierburilor și viața ce se furișa abia ieri prin hățișuri. Uitîndu-se spre locurile unde se născuse și pe care aproape că nu le mai recunoștea, Gurk simțea parcă o usturime în gît. Rya se trezise și își rezemase tăcută obrazul de umărul lui. După o vreme, whaalul s-a întors spre ea, a ridicat-o și au pornit împreună mai departe . . .

PIETRELE DE FOC

Mergeau clătinându-se prin apa tulbure care le trecea de genunchi și Warra se afunda mereu în ochiurile de mlaștină ascunse sub păienjenișul ierburilor. De fiecare dată, Khun o trăgea afară din mîlul colcăitor și porneau mai departe, istoviți, printre smîrcurile ce clipoceau în jurul lor, pîndind răbdătoare. Zadarnic încercau să deslușească ceva dincolo de aburii lăptoși ce se înălțau în văzduh, asemeni răsufării unei făpturi uriașe. Nu se zărea nici o stîncă, nici un petic de pămînt ; doar pe alocuri cîte un stejar care rezistase puhoaielor, pentru a pieri sufocat de miasmele jilave. Pierduseră nădejdea să mai vadă vreodată soarele ivindu-se dintre negurile care înecaseră cerul. Se opreau numai atunci cînd ceața devenea beznă de nepătruns, silindu-i să caute un trunchi sau vreo insulă de plaur unde așteptau să treacă noaptea. Tremurau tot timpul de frig, iar foamea îi lăsa arareori să doarmă ; cu toate astea, în zori o luau de la capăt, fără să șovăie.

Uneori, turmele de nori se înfruntau deasupra lor ca niște zimbri înfuriați și la marginea zării răsunau glasuri de furtună. Așa începuse totul : cîteva tunete îndepărtate, apoi suvoaiele s-au pornit să cadă fără conținere din cerul întunecat, pînă cînd pămîntul n-a vrut să le mai primească. Cîmpiile se umpluseră de bălți, apa șiroia prin păduri în pîraie înspumate, rîurile se preschimbau în torente, revărsîndu-se peste maluri cu mugete de fiară . . . Într-un tîrziu, ținutul daharilor a devenit o mlaștină nesfîrșită, dar apele continuau să crească, acoperind rîpele, măcîinînd temelia dealurilor, dezrădăcinînd cei mai bă-

trîni copaci. Păsările se roteau în văzduh cu țipete jalnice, în vreme ce puhoaiile se înversunau împotriva întregii firi, înghițind neîncetat crînguri, oameni sau jivine. Vînător și pradă piereau laolaltă, iar peste undele veșnic flămînde rămîneau să plutească doar aburii otrăviți ai spaimei...

Khun și Warra se întorceau la peștera din vale, cînd șuvoaiile au țîșnit din lunca rîului, tăindu-le calea. Lepădînd antilopa pe care o hăituiseră toată dimineața, au luat-o la fugă spre pădure cu iuțeala vîntului, izbutind să ajungă printre arbori înaintea apelor spumegînde... De atunci o ținuseră tot spre răsărit, prin mlaștina ce părea fără de capăt. Ploaia contenise în cele din urmă, dar soarele nu se arăta încă iar smîrcurile erau învăluite într-o lumină palidă. Noroiul se usca încet, desprinzîndu-li-se de pe trup ca o piele solzoasă; dintre bălțile stătute, apăreau uneori ostroave de pămînt sau ierburi încălcite. Picioarele li se afundau însă la fel de adînc în clisa care se întărise doar la suprafață și la tot pasul dădeau peste jivine moarte, ce umpleau văzduhul cu miasme dulcege. Uneori întîlneau șerpi zăcînd încolăciți în mocirlă, așteptînd ca soarele să-i trezească din amorțeală, alteori cîte un clipocit le vestea apropierea unei sălbăticiuni. Într-o noapte, un leu a trecut pe lîngă desișul unde se adăpostiseră, pufnind și improșcînd apa, fără să-i bage în seamă. Altă dată s-au pomenit în mijlocul unei herghelii, care i-a părăsit abia pe înserat. Zăreau adesea turme de cerbi, urși singuratici și chiar bizoni. Toate făpturile mari sau mici nu voiau altceva decît să scape din mlaștini; numai hienele scormoneau mîlul în căutarea stîrvurilor, izgonind vulturii ce filfăiau alene, ca niște umbre.

La ei se gîndea Khun în nopțile cînd somnul nu i se lipea de pleoape. Își amintea de peștera neamului dahar, de focul ce îndepărta întunericul și teama. Parcă auzea încă glasurile aspre ale vînătorilor, cîntecele femeilor și larma necurmată a copiilor, parcă o vedea pe sora lui printre celelalte fete, punîndu-și podoabele pentru Dansul Soarelui... Acum rămăseseră singuri să înfrunte apele, sub ochii vulturilor care se roteau tăcuți, așteptînd.

Dar într-o dimineață cerul s-a limpezit pe neașteptate și soarele a scăldat pămîntul într-o strălucire orbitoare. Vînturi calde au început să sufle peste mocirle și, curînd, tulpini noi au răsărit dintre smîrcuri. Pretutindeni, apele dădeau înapoi din calea ierburilor biruitoare, savana lua locul mlaștinii, se iveau stînci roșcate, acoperite de mușchi. Daharii păseau tot mai des pe pămînt tare, apoi cîmpia a prins să urce într-o pantă lină și, într-un tîrziu, au zărit munții.

... Umbrele înserării se lungeau vestind cădere beznei, cînd au dat peste ce mai rămăsese dintr-un cerb mare. Coarnele rămuroase zăceau în iarbă asemeni unei tufe uscate, iar oasele curățate de carne fuseseră zdrobite, așa cum numai labelle ursului cenușiu puteau s-o facă. Khun a privit lung grămada de ciolane lucitoare, în timp ce fata se lipea de el tremurînd : vremea hăituielii venise iarăși.

Pămînt gol : o crustă cafenie, presărată cu bolovani, arareori cîte un desiș țepos. Undeva, la capătul podișului, se înălța zidul albastru-verzui al munților, deasupra cărora ardea uriașul foc din cer. Do-

goarea lui înfierbintase încă din zori lutul întărit, făcându-l acum să crape cu pîriituri prelungi, ce umpleau văzduhul de colb.

Khun alerga înainte orbește, trăgînd-o pe Warra după el. Se împleteceau, cădeau și se ridicau iarăși, luptîndu-se pentru fiecare gură de aer. În locul strigătelor de spaimă, din gîtlejurile uscate nu răzbăteau decît hîriituri, dar ei goneau năuciți, fără să vadă pe unde calcă. În urma lor veneau cu pași mla-dioși doi tigri ale căror trupuri parcă vrîstate cu sînge unduiau fără grabă deasupra țărînei incinse. Boturile li se încrețeau la răstimpuri și ochii le aruncau scipiri aurii ori de cîte ori vreunul dintre dahari se poticnea, icnind de durere. Era în fiecă mișcare a fiarelor o așteptare încordată și o bucurie așa de crudă, încît Khun simțea că i se încrîncenează carnea ; strîngea coada securii cu atîta furie, de părea gata să o fărîme. Cînd Warra s-a prăbușit și a rămas întinsă, abia mai răsuflînd, bărbatul a săltat-o în spinare, pornind mai departe aproape la fel de repede. Curînd, însă, puterile au început să-l părăsească, iar fuga i s-a domolit.

Primele smocuri de iarbă prăfuită se iveau deja printre pietre și pădurea începea să se deslușească în zare, cînd tigroaica a țîșnit dintr-o dată, cu un mieunat răgușit, luînd-o înaintea oamenilor din cîteva salturi. Văzînd că tigrul își iuțește și el pasul, Khun s-a oprit brusc, lăsînd-o pe fată să lunece în iarbă. S-a întepenit bine pe picioare, înălțîndu-și securea, pe cînd fiarele se apropiau cu mișcări furisate. Au sărit în același timp, însă daharul s-a ferit cu dibăcie, năpustindu-și arma în creștetul tigru-lui ; lovitura a căzut pieziș, nu îndeajuns de puter-

nică, însă atît de dureroasă, încît sălbăticiunea s-a rostogolit la pămînt, urlînd înspăimîntător. În aceeaşi clipă, tigroaica s-a răsucit spre Warra, care apucase să se ridice în genunchi. Din pricina grabei, fălcile s-au închis în gol dar botul a izbit ca un pumn în pieptul fetei, azvîrlind-o cît colo ; înainte să se poată dezmetici, s-a pomenit ţintuită sub trupul care fre-măta, stîrnit de împotrivirea prăzii. În vreme ce ghearele încovoiate îi pătrundeau în carne, l-a zărit pe fratele ei prăvălindu-se între labele tigrului şi a gemut adînc, înfigîndu-şi cu îndîrjire degetele în blana fiarei.

Deodată a răsunat un şuielat asurzitor, apoi un răget a cutremurat podişul şi sălbăticiunile au încremenit, privind uimite la făptura ce se apropia cu salturi uriaşe. Era asemeni unui leu, însă mult mai mare şi fără coamă, iar de pe falca de sus îi coborau doi colţi nemaipomenit de lungi, curbîndu-se spre vîrf ca ai elefantului.

N-a fost nici o luptă : cînd noul-venit şi-a căscat botul enorm, slobozind un urlet care a părut să umple văzduhul de tunete, tigrii au înţeles că nu se puteau măsura cu el. Fără să pregete au luat-o la goană spre pădure, pe cînd fiara cu blană vineţie se oprea la cîtiva paşi de oamenii ce zăceau în ţărînă. Învăluîţi de mirosul său, greu ca izurile morţii, dăharii nici nu cutezau să răsufle de groază. În liniştea aceea îngheţată, glasul străin i-a făcut să tresară asemeni unei lovituri. Întorcîndu-şi capul, Khun a văzut o fată înaltă, cu pletele ca un rîu de beznă. A avea ochii verzi, alungiţi ciudat spre tîmple, şi zîmbea, dezmierdînd grumazul sălbăticiunii care îi lîngea supusă picioarele.

Trecînd pragul peșterii, Khun a privit neliniștit împrejur. De multă vreme nu mai avusese un adăpost adevărat, iar acela semăna într-atîta cu locul unde se născuse încît, pentru o clipă, s-a crezut acasă. Înăuntru erau stăpîne umbrele desprinse din pereții de piatră și daharul șovăia, încercînd să deslușească mișcările nelămurite ale străinei. Brusc, în beznă s-a aprins o licărire gălbuie, din pîlpîirile căreia au crescut cu repeziciune flăcări tot mai înalte. Fata cu părul de noapte a mai aruncat un braț de lemne uscate peste foc, iar vîlvătăile au luminat grota pînă în cele mai depărtate cotloane.

Uitînd de toate, Khun s-a apropiat încet și a întins mîinile spre flăcări. Simțîndu-le mușcătura s-a tras înapoi, deși nu-i venea să creadă că sînt cu adevărat acolo. Nimic nu-i lipsise în mlaștini mai mult decît focul, făptura fără trup, care dădea putere oamenilor. Daharii îl știau prea bine; cîndva, străbunii lor îl prinseseră — nimeni nu știa cum — lăsîndu-l neamului ca pe cea mai de preț pradă dobîndită vreodată. Copiii învățau de mici să-l cunoască și să se teamă de el. Era prietenos și alinător asemeni soarelui, dar uneori se dovedea mai crud decît orice fiară. Ca toți ai săi, Khun se pricepea să-l vegheze și să-l hrănească, însă n-ar fi putut să-l iște din senin, așa cum făcuse străina...

În spatele lui, Warra s-a lăsat în genunchi : tremura de osteneală și rănile i se deschiseseră din nou, arzătoare. Cînd fata cea înaltă s-a aplecat asupra ei, ajutînd-o să se ridice, a fost atît de uimită, încît a urmat-o fără nici o împotrivire la izvorul ce șiroia pe unul dintre pereții peșterii. Mîini agere au curățat-o de sînge și noroi, lipindu-i petale de mac și frunze aromate peste zgîrieturile ce-i brăzdau car-

nea. Atingerile străinei erau repezi, dar blînde, și dahara a simțit cum durerea îi amortеше treptat, făcînd loc unei călduri binefăcătoare, ce i se revărsa în tot trupul. S-a întors lîngă fratele ei și au rămas amîndoi neclintiți, privind în tăcere la cea care știa să poruncească deopotrivă fiarelor, focului și suferinței.

... Khun s-a trezit brusc : flăcările muriseră. Ba nu, tresăreau încă, asemeni unor vietăți istovite, unduind peste tăciunii aproape stinși. Era gata să se ridice, cînd l-a fulgerat un gînd viclean. Dacă străina se pricepea cu adevărat să cheme șerpilor focului din cenușa unde dormeau, avea s-o facă din nou în zori și atunci va izbuti poate să-i fure taina. În seara aceea nu reușise să afle decît că o chema Luara și era din neamul rhunilor, luptătorii cu lancea de pe malurile Apei Sărate.

Nu-i era somn ; a rămas o vreme liniștit, ascultînd șuierul vîntului ce se zbuciuma neputincios afară. În peșteră era cald și un fum înțepător plutea sub bolta de piatră. Lui Khun îi plăcea mirosul acela aspru, pe care mintea sa îl lega de tihna unui adăpost, umplîndu-i ființa de o bucurie adîncă.

S-a răsucit s-o vadă mai bine pe străină : avea culcușul de cealaltă parte a focului ; pîlpîirile lui slabe îi aruncau pe trup dungi de umbră și de lumină. Cînd o zărise prima oară i se păruse prea subțire, cu șolduri înguste și brațe firave, nepotrivite să ducă vînatul ori să poarte pruncii la drum lung. Dacă toate fetele rhunilor îi semănau, atunci era de mirare că nu li se stinsese încă neamul... Dar aici, lîngă foc, Luara părea alta, mai împlinită, arămie, de parcă s-ar fi hrănit din făptura tremurătoare a flăcărilor. A început să se tîrască spre ea, neauzit ca

o adiere, însă în clipa cînd întindea mîna să-i dea la o parte pletele cu mireasmă de copac proaspăt descojit, din străfundul peșterii a răsunat mîriitul leului uriaș. Scuturîndu-se cu greu de spaima care-l făcuse să încremenească, daharul s-a grăbit să se furișeze înapoi.

Warra a murmurat ceva nedeslușit, îndesîndu-se mai bine în nisipul fierbînte, în vreme ce el închi-dea ochii și încerca să-și potolească clocotul gîndurilor. Rhuna îl întrecea în prevedere și înțelepciune, dar fiara cea vineție n-avea s-o vegheze mereu. Mai devreme sau mai tîrziu va rămîne singură și atunci va ști el cum să-i smulgă neprețuitele taine...

Se luminase de ziuă cînd a ieșit din grotă. Străina și Warra dormeau încă, iar leul i-a aruncat doar o privire leneșă, fără să se miște din locul unde se tolănise. Khun s-a îndreptat spre rîul umbrît de sălcii și trestii groase. Dincolo de tufărișuri, o căprioară sorbea în pripă, înălțîndu-și capul și privind împrejur după fiecare înghițitură. Vîntul era prielnic și daharul a început să se strecoare spre ea cu mișcări șerpești. Ajunsese foarte aproape, cînd căprioara a părut să-l simtă; adulmecînd văzduhul cu nări fremătătoare, s-a încordat, gata de salt. Făcîndu-se una cu prundișul, omul a așteptat cîteva clipe, apoi a țîșnit, izbind năprasnic. Prea tîrziu: sprintena făptură sărise într-o parte, pornind spre pădure într-o goană deznădăjduită. Parcă nici nu atîngea pămîntul cu picioarele, însă Khun se ținea îndîrjit pe urmele ei, deși inima îi bătea să-i spargă pieptul. Deodată ceva a spintecat aerul și căprioara s-a poticnit, rostogolindu-se în iarba deasă.

Mai răsufla încă și daharul s-a apropiat în fugă, ridicînd securea. Abia atunci a zărit prăfina lungă

care i se înfipsese între coaste. Ivită ca din pământ. Luara a smuls lancea din trupul ce-și încetase zvicnirile, apoi l-a săltat pe umeri, prefăcându-se că nu vede furia de pe chipul bărbatului.

Warra îi aștepta înaintea peșterii, curățind niște piei. Când și-a zărit fratele întorcându-se cu mâinile goale, n-a rostit o vorbă ; i-a întins coaja de salcie umplută cu apă rece, atingându-i ușor umărul. Warra îi purta de grijă, știa întotdeauna dacă este flămînd ori însetat, simțea cînd trebuie să-l lase singur cu gîndurile lui. Khun o ocrotea împotriva tuturor și nu o dată se luptase pe viață și pe moarte cu vreun războinic ce voia s-o ia cu de-a sila în culcușul său.

Acum o priveau cu luare-aminte pe rhuna care jupuia cu îndemînare vînatul. Cînd a intrat în grotă, Khun a dat să se furișeze după ea, însă n-a fost destul de iute : Luara pășea deja afară, cu un lemn aprins la capăt și daharul a lăsat să-i scape securea din mînă. Fusese înfrînt de două ori în aceeași zi, însă necazul nu-l împiedica să se minuneze de șiretenia fetei cu plete întunecate.

... Carnea era fragedă și mirosea îmbietor, dar Khun înghițea în grabă, fără să-i simtă gustul. Ardea de nerăbdare să cerceteze ciudata armă și tocmai își frămînta mintea cum s-o fure înainte ca Luara să prindă de veste, cînd aceasta s-a ridicat, pornind spre pădure. Abia dispăruse printre copaci, că vînatul se și năpustea în peșteră ; pricepîndu-i gîndul, Warra a luat-o la fugă pe urmele străinei.

S-a afundat în desişuri cu fereală, pîndind fiecare foşnet sau clătinare a frunzişului. În faţa ei, rhuna mergea liniştită, fără să arunce vreo privire împrejur, de parcă n-ar fi ştiut că la vremea aceea toate sălbăticiunile ieşeau după pradă... Un răget a răsunat

deodată, atît de aproape încît Warra a țîșnit în goană după străină, uitînd că venise s-o iscodească. A ajuns-o la marginea pădurii, unde apele rîului se prăbuseau de pe crestele unor stînci înalte, într-un lac albastru și limpede. Luara nu s-a arătat mirată văzînd-o ; a întins brațul spre cascada înspumată și a rostit cîteva cuvinte, în vreme ce ochii i se umpleau de lumină. Dahara a privit în sus nedumerită : nu erau decît niște colți de piatră cenușie, iar zgomotul asurzitor al apei o înspăimînta mai degrabă decît îi plăcea. Izbucnind în rîs, rhuna s-a răsucit spre lac, aruncîndu-se în valuri, pe cînd cealaltă se apropia încet de mal.

Străina se mișca în apă cu ușurința unui pește : se cufunda în adîncuri, ivindu-se iarăși în clipa următoare, despica undele mai iute decît gîndul ori se lăsa în voia lor, plutind alene, învăluită în șuvițele-i bogate. Într-un tîrziu a părut să-și aducă aminte de Warra și a pornit spre ea, însă aceasta a scuturat din cap, sărind înapoi temătoare. Cunoștea apa : cînd nu era decît un izvor subțire, potolea setea și alina fierbințeala rănilor. Dar marile rîuri învăluiau cu viclenie făpturile pămîntului, le trăgeau în mijlocul bulboanelor clocotitoare sau le purtau cu ele tot mai repede, pînă se zdrobeau de creștetul vreunei stînci. Puhoaietele erau și mai rele, odată dezlănțuite, înecau chiar și soarele, căci apa se dovedea adesea mai puternică decît focul.

De bună seamă, rhunii făcuseră legămînt cu valurile și cu flăcările, deci trebuiau să fie la fel de schimbători. În ochii Warrei, trupul mlădios al străinei nu prețuia mare lucru ; știa că nici un războinic n-ar fi dorit-o, dar se temea de viclenia și nu de frumusețea ei. Ar fi vrut să-i deprindă graiul, s-o întreacă

În dibăcie, să afle de ce i se supunea întreaga fire . . .

Soarele stătea gata să apună și rhuna tot nu se îndura să iasă din apă. Warra s-ar fi întors de mult la peșteră, însă cutezanța celeilalte, nesăbuită sau nu, îi stârnea mîndria. Pe neașteptate, un tropot greoi a răsunat în pădure iar dintre ultimii copaci s-a ivit un bizon, care gonea din răspuțeri. Îl hăituia cu salturi prelungi, aproape în joacă, leul cel vinețiu. Zărindu-l, Luara s-a ridicat deasupra valurilor. O singură chemare a fost de ajuns : părăsindu-și prada ce se depărta într-un nor de praf, uriașa fiară s-a întors înapoi. A trecut pe lângă dahara pierită de frică fără s-o ia în seamă și s-a întins la picioarele fetei care pășea pe mal, scuturîndu-se într-o ploaie de stropi.

Warra pîndea de mult un prilej prielnic, dar acum, cînd i se ivise, stătea în cumpănă. Leul dispăruse încă din zori, iar Khun urmărea de zile întregi o turmă de mistreți și n-avea să se întoarcă prea curînd. Nimeni nu s-ar fi amestecat în răfuiala ei cu străina cea semeată și totuși era ceva, ca un fior de teamă și sfilă, care o făcea să pregete.

Rhuna tocmai ieșea din pădure ; avea flori în plete și o salbă din colți de leopard la gît, pășea sprintenă, unduindu-și șoldurile ca într-un dans, iar dahara a simțit cum o cuprinde din nou mînia. S-a ascuns într-un cotlon al peșterii, lipindu-se de perețele aspru și ținîndu-și răsufierea. În clipa cînd cealaltă se apleca spre mormanul de tăciuni stinși, s-a năpustit asupra ei, înfigîndu-și mîinile în șuvițele negre. S-au prăvălit încleștate peste cenușa rece, însă rhuna era mlădie și iute asemenea unui șarpe ; din

cîteva mișcări prelinse a ajuns deasupra Warrel, stăpînindu-î zvrîcolirile cu o neașteptată putere. Dăhara s-a mai zbatut o vreme, apoi împotrivirea i-a slăbit ; fără să vrea, a privit în ochii verzi ai străinei. Crezuse că va găsi acolo neîndurarea focului și a puhoaielor, dar n-a întîlnit decît o durere pe care nu izbutea s-o priceapă . . . Deodată, rhuna s-a ridicat dintr-un salt. Și-a smuls florile din păr aruncîndu-le pe jos și a fugit afară ca o furtună.

Warra zăcea în nisipul răscolit, amețită ca de o lumină mare. Pînă atunci toate-î fuseseră limpezi : erau ea și Khun, apoi daharii, de-un neam cu ei, deși nu rareori vrăjmași. Apoi veneau ceilalți : hoardele străine, sălbăticiunile, șuvoaiele și smîrcurile — prigonitori sau pradă. Numai fata aceea atît de ciudată îl învăluisese gîndurile într-o liniște adîncă, umplîndu-î sufletul cu o blîndețe de care nu mai știa să se rușineze . . .

Zile în șir, Khun iscodise fiecă mișcare a rhunei, căutînd să priceapă cum de învie mereu focul. Zădărnica trudă : vîlvătăile izbucneau pe neașteptate, de parcă s-ar fi născut chiar dintre degetele ei. Nici cu lancea care hăituia vînatul prin văzduh nu avusese mai mult noroc ; fata o purta cu sine din zori pînă la căderea beznei, iar noaptea dormea alături de leul cu colți de fildes, unde nimic n-o putea atinge.

Într-o dimineață, daharul a urmărit-o pînă în vrful muntelui, printre stînci goale și cuiburile unor păsări urîte, cu pene cafenii și picioare lungi ca de barză. Ajunsă pe creasta pustie, Luara se așezase pe un bolovan rotunjit de ploi, rămînînd nemișcată, cu privirea pierdută în zare. Khun s-a întors într-acolo, dar nu se zăreau decît șiruri de culmi ascuțite, sfîrtecînd trupurile norilor alburii. Abia atunci i-a tre-

cut prin gînd că străina îl amăgise, rîzîndu-și de el. Nu pîndea vreo sălbăticiune, nu căuta nici măcar florile roșii care-i plăceau atîta ; oare suise pînă aici doar ca să vadă niște pietre ? !

Cînd s-a ivit înaintea ei, gîfîind de oboseală și furie prea îndelung stăpînită, fata a tresărit, ca trezită din somn. Khun s-a apropiat fără o vorbă, întinzînd mîna spre armă. O clipă, Luara a părut gata să i-o dea, apoi a țîșnit în picioare, azvîrlind lancea în prăpastie dintr-o singură mlădiere, în vreme ce vîntătorul încremenise la un pas de ea, nevenindu-i să creadă că născocirea aceea minunată era pierdută pentru totdeauna.

Încleștîndu-și pumnii, s-a răsucit spre rhuna care l-a înfruntat neclintită, cu obrazii împurpurați de o mînie mai aprigă decît a lui. Dorința aproape uitată de a frînge în brațe trupul făpturii aceleia prea cutezătoare l-a încercat din nou, ca în prima noapte. Avusese adesea femei din neamul său : le trăgea în cîte o văgăună și ele i se dădeau fără împotrivire, asemeni izvoarelor care-i astîmpărau setea. Dar nu erau decît apropieri fugare și nici una dintre fiicele daharilor nu-i stăpînise vreodată gîndurile. Acum însă voia s-o supună pe rhuna cea mîndră, să-i pătrundă tainele și simțirea, să știe fiecare vis zămislit în adîncul ochilor ei scăpărători. Și-ar mai fi vrut să-i atingă pletele, ușor ca o mîngîiere, să aducă iarăși zîmbetul pe chipul ce pâlise de parcă viața începea să-l părăsească... S-a îndepărtat în grabă, aproape cu teamă, fără să arunce vreo privire în urmă, pe cînd Luara se lăsa pe un stei de piatră, tremurînd ca după o goană istovitoare.

... Focul din cer dădea să se stingă cînd au ajuns pe malul lacului, însă pădurea năpădită de umbre i

se păruse Warrei mai puțin dușmănoasă. Acum, freamătul frunzișului și-al ierbii, murmurul gîzelor sau furișarea jivinelor printre tufe căpătaseră un alt înțeles, ca și cum nu mai erau aceleași. Sau poate că numai ea se schimbase... Și-a plecat capul, ocolind cu îndărătnicie ochii rhunei, care o ținuse de mîină tot drumul. Luara s-a oprit desfăcîndu-și larg brațele, de parcă încerca să cuprindă întreaga boltă. Adierile aduceau miresme de flori neștiute, vuietul cascadei răsuna asemeni tropotului unei turme de bivoli, soarele își flutura coama de flăcări peste pădure și, pentru înția oară, Warra a priceput înfiorată marea lumii în care trăia.

Pînă atunci nu o tulburaseră toate astea ; poate, pentru că nu știa să le vadă... Rhuna a intrat dintr-o dată în valuri, trăgînd-o după ea și dahara s-a pomenit învăluită de apele calde și atît de limpezi, încît putea zări nisipul de pe fund. Pești fumurii zvîcneau cu mișcări iuți, iar atingerile lor alunecoase o făceau să izbucnească în rîs. A închis ochii, ascultînd șoaptele lacului care o dezmiarda cu degete de spumă. Undele sale veneau de departe : fuseseră nori pîntecoși sau pîraie săltînd printre pietre, își purtaseră neastîmpărul pe sub pămînt, încremenind apoi în dealuri de gheață și din nou se risipiseră în abur, rouă sau izvoare pentru a sfîrși aici, în peștera albastră dintre stînci. Căci apa era veșnic schimbătoare, dar mereu aceeași, dădea viață, moarte, alinare ori durere, fără părtinire sau cruzime, după legea firii, mai bătrînă decît primii oameni.

Pluteau amîndouă, purtate lin de valuri și nu l-au zărit decît tîrziu pe leul care păsea încet de-a lungul plajei. Înfiorîndu-se sub privirea-i arzătoare, Warra s-a agățat de rhuna ce unduia alături, dar fiara s-a

zbîrlit pe dată, de parcă i-ar fi priceput gîndul. Își arcuise spinarea, coada îi biciuia văzduhul cu ațîtare și labele săpau gropi adînci în prundiș, în vreme ce Luara se apropia de mal. Cînd fata i-a cuprins grumazul încordat într-o îmbrățișare de liană, leul a dat să se tragă înapoi, însă ea își îngropase obrajii în blana aspră, mîngîindu-i apăsat fruntea și, curînd, împotrivirea sălbăticiunii s-a topit într-un mîrșit de plăcere. Pletele rhunei s-au prelîns asemeni unor șuvoaie de beznă peste ochii ce vărsau flăcări, apoi mîștile firave au silit capul acela uriaș să se plece.

Pe nisipul plajei, dahara se prăbușise în genunchi, amorțită de groază. N-a izbutit să se clintească nici măcar atunci cînd rhuna a venit spre ea, urmată de fiara care părea zămislită din neguri și jar. Oprindu-se înaintea Warrei, fata a zîmbit, apăsîndu-și palma pe buzele ei ca un legămînt, apoi i-a așezat mîștile pe grumazul leului. Warra tremura încă, însă atingerea limbii lui calde era neașteptat de blîndă și teama i s-a preschimbat repede într-o bucurie năvalnică.

Abia acum înțelegea strălucirea ce îngemănase ochii leului vinețiu și-ai rhunei. Puterea fiarei își trăgea seva din pămînt ca și din soare, sporind cu flece gînd de ură sau de fugă pe care-l stingeau colții săi cumpliți. Nenumărate sălbăticiuni îi jertfiseră dorul lor de viață, dar, într-un tîrziu, s-au deprins să-i cunoască pasul greu și, de-atunci, umerii au început să i se încovoie sub povara faimei. Dintre toate făpturile, numai Luara știuse să deslușească în răgetul lui nu furie oarbă, ci spaima celui ce trece singur prin lume...

Ierburile cîmpiei se albiseră sub ploaia razelor de lună, însă, nu departe, hățîșurile întindeau brațe de

beznă, dincolo de care se ghicea freamătul goanei după pradă. Lui Khun nu-i plăcuse niciodată noaptea, cu liniștea-i înșelătoare și întunecimea ce ascundea deopotrivă șarpe și tigru, ghimpe și prăpastie . . . Cîteva clipe mai înainte îl trezise foșnetul nisipului și o zărise pe Luara furișîndu-se afară din peșteră. A găsit-o rezemată de pinul care străjuia intrarea, sub ramurile ce se uniseră cu stîncile într-o boltă mirosind veșnic a rășină. Fata ațîntea cerul cu atîta încordare, încît nici nu l-a auzit apropiîndu-se ; fără să vrea, Khun s-a pomenit ridicîndu-și privirea spre frînturile de lumină care tremurau pe boltă. De cînd le știa vegheau acolo, fără să-și schimbe locul ori să coboare vreodată spre pămînt. Daharii le credeau scînteii țîșnite din lună, mormanul de jar ce rămînea de la focul pe care oamenii din cer îl hrăneau toată ziua. Cînd adormeau păzitorii soarelui, făptura lui scădea, ajungînd pînă la urmă doar o pată albă, cu lumină puțină și înghețată ; apoi, în zori, flăcările erau înteteite din nou, iar pămîntul se dezmorțea la dogoarea lor dătătoare de viață.

Khun se ferise întotdeauna să-și cufunde ochii în zare ori în adîncurile vreunei prăpăstii. Asemeni oricărui dahar, judeca alcătuirile firii după simțurile sale agere, ce nu-l înșelau decît arareori. Dar nemărginirea nu se putea cuprinde cu brațele ; încerca zadarnic s-o zărească, să-i audă glasul, să-i pătrundă înțelesul. Necuprinsul nu avea gheare, colți sau venin și totuși era mai înspăimîntător decît orice fiară . . . Însă Luara nu se temea de bolta înstelată, îmblînzise văpăile și apa, iar leul cu colții de fildeș alerga la prima fulgerare a privirii ei semețe. Poate că tocmai ochii aceia

verzi, plămădiți din adiere și furtună, piatră și scînteie, îi dădeau putere asupra vieții și morții deopotrivă...

Warra o așteptase pe rhună pînă ce apele lacului se umpluseră de jarul căzut din soarele care abia mai pîlplia. În peșteră a întîmpinat-o doar tăcerea. Khun rostogolise niște bolovani lîngă tăciunii stinși și dahara s-a așezat alături de el, privind cum netezește un corn de cerb. Ca și altă dată, vorbele erau de prisos între ei. Amîndoi se gîndeau la fata cu plete întuncate și aceeași neliniște le încleșta inimile cu gheare de cremene.

...N-o auziseră intrînd; trupul ce părea să fi adunat toată lumina asfințitului s-a ivit deodată înaintea lor, făcîndu-i să tresară. Rhuna ținea în mînă o lance nouă: coada păstra încă albeața lemnului descojit, iar piatra albăstruie înțepenită în vîrf era îngustă, cu margini tăioase și fețele șlefuite asemeni unei frunze de salcie. A întins arma cu o mișcare atît de iute, încît Khun s-a dat înapoi speriat; apoi, fără să priceapă, a apucat-o cu grijă, de parcă se temea să n-o frîngă.

Luara și-a scos salba, punînd-o în mîinile daharei care o privea uimită: își dorise atît de mult po-doaba aceea, încît i s-a tăiat răsufierea și a rămas fără grai, răsucind-o pe degete în neștire. Asculta înfiorată glasul bucăților de os ce se izbeau una de alta. Acum, că puterea leoparzilor trecuse asupra sa, avea să pășească fără teamă pe sub bolțile pădurii... Izbucnind în rîs, a îmbrățișat-o pe rhună dintr-un

Imbold nestăpinit ; pletele li s-au amestecat, ca apele unei cascade.

După un timp, Luara s-a desprins domol și i-a șoptit ceva, arătînd spre vatră. În vreme ce dahara îngrămădea ramuri și mușchi uscat peste vechea cenușă, rhuna s-a lăsat în genunchi, scormonind nisipul de lîngă bolovanul pe care stătea Khun. A dat la iveală două pietre roșcate, cu colțurile tocite de ne-numărate izbituri și s-a aplecat peste mormanul de lemne.

În clipa aceea, bărbatul i-a cuprins mîinile într-ale sale, luîndu-i pietrele cu blîndețe. La fel de nedumerită ca și rhuna, Warra l-a văzut apropiîndu-se de vatră și lovindu-le una de alta cu atîta putere, că un roi de scînteii a țîșnit în toate părțile. O flacăară s-a prelins peste mușchi, mistuindu-l de îndată ; dar rășina de pe crengile de pin se aprinsese deja și, în cîrînd, vîlvătaiele izgoneau întunericul cu trosnete vesele, asemeni unui cîntec de biruință.

Dahara și rhuna se uitau la vînător cu ochii măriți de o negrăită mirare. Cum izbutise să afle taina pe care fata cu plete de beznă o păzise cu atîta strășnicie ?

Ferindu-și privirea, Khun s-a afundat într-un cotlon pe jumătate ascuns de șiroaiele izvorului. Cînd s-a întors, pășea cu grijă și Luara a simțit o căldură ciudată încingîndu-i obrazii. Daharul avea brațele pline de flori roșii, cărora le împletise cozile în salbe măiestrit alcătuite. Le-a pus înaintea ei și abia atunci a cutezat să-și ridice fruntea. Rhuna zîmbea, strîngînd degetele fierbinți ale Warrei ; și-a întins cealaltă mînă și au ieșit împreună din peșteră, sub stelele ce străluceau asemeni unor focuri îndepărtate.

II. „ȘI ÎN ADÎNCUL FIINȚEI SALE A ÎNCOLȚIT LUCRUL ACELA NOU...”

„Era începutul sfârșitului pentru Colț Alb — sfârșitul vieții de pînă atunci și al domniei urii. Se iveau zorile unei vieți noi, de o frumusețe și o bogăție pe care nu le putea pătrunde încă. Dar dragostea nu s-a ivit într-o singură zi. La început a fost asemenea unui gol: dureros, înfometat și care cerea mereu să fie umplut. Era deopotrivă suferință și neliniște, iar ușurarea nu venea decît în preajma lui Weedon Scott. În clipele acelea, dragostea era o bucurie, o mulțumire sălbatică, ce-i dădea fiori. Cînd nu-l vedea pe dascălul iubirii, suferința și neliniștea se întorceau, golul creștea apăsător, iar foamea îl rodea, îl rodea neîncetat. Apoi au înmugurit în el simțăminte cludate și porniri neobișnute. Firea lui suferea o adîncă prefacere și ceea ce i se dăduse dădea la rîndul său — dragoste. Weedon Scott era ca un zeu bun, cald și strălucitor, la lumina căruia sufletul lui Colț Alb se desfăcea aidoma unei flori sub razele blînde ale soarelui.”

Jack London, „Colț Alb”

FULGERUL AURIU

În jungla ce fusese odinioară a shanilor, cren-gile se încovoiau sub povara fructelor zemoase, de-sişurile mişunau de sălbăticiuni mari şi mici, iar apa cînta în pîraie sprintene. Dar, într-o noapte, kumii cei cruzi se năpustiseră asupra tribului, arzînd sălaşurile, omorînd războinicii şi luînd femeile în robie. Nimic nu putuse stăvili hoardele ieşite ca dintr-un furnicar şi puţini shani scăpaseră, fugind departe, tocmai în Deşertul de Foc.

Acolo se născuse Okambo. Nu văzuse niciodată jungla şi nici nu ştia cum arată, căci arşiţa împietrise puţinii copaci din ţinutul dunelor. Nu-şi închipuia că undeva se găseşte atîta apă, încît oamenii şi animalele să poată bea pe săturate. Rîurile din deşert apăreau numai după ploaie, prelingîndu-se în cră-păturile pămîntului ca nişte şerpi argintii, grăbiţi să se ascundă de ochiul neiertător al soarelui. Iar ploaia cădea atît de rar . . .

Vînatul nu se prea apropia de ţinutul acela blestemat. Cîteodată se iveau antilope cafenii şi struţi cu picioare lungi, însă erau atît de iuţi, în-cît nici cei mai iscuşiţi shani nu reuşeau să-i ră-

pună. În schimb, hienele dădeau mereu tîrcoale satelor împrejmuite cu garduri de mărăcini, bătîndu-și joc de oamenii ce se întorseseră din nou cu mîinile goale. Atunci, bătrînii adunați în jurul focurilor povesteau despre urmărirea de altădată, în care antilopele erau hăituite prin desîșuri pînă ce cădeau moarte de oboseală. Băiatul le asculta vorbele, dar parcă nu-i venea să creadă, căci prea arătau fără vlagă trupurile falnicilor vînători. În copilărie, singura lui dorință era să fie îngăduit între bărbații tribului, care cumpăneau îndelung, seară de seară, hotărînd viața și bucuria tuturor. Însă anii au trecut și Okambo a înțeles că războinicii nu vînau decît cu vorba, iar poveștile nu îndestulaseră niciodată pe nimeni. Doar femeile și copiii, cei neluțați în seamă, trudeau din greu pentru hrana tuturor. Alergau toată ziua după șopîrle și lăcuste ori adunau boabele roșii din tufișurile pline de spini, iar pe înserat mîinile și picioarele le erau numai o rană. Cînd nu se mai găsea nimic în preajma taberei, plecau mai departe ; bărbații își luau armele de care nu se slujiseră de multă vreme, iar femeile încărcău în spate puținul avut al tribului. Porneau cu toții la drum, rătăcind la întîmplare, pînă ce dădeau peste un loc unde răsăreau ici și colo cîteva desîșuri încă verzi. Acolo războinicii săpau mai întîi o groapă pentru focul-părinte, ce fusese purtat în găoacea unui ou de struț : astfel flăcările vechi și noi deveneau una, iar shanii puteau să ceară pămîntului, apelor și văzduhului belșugul după care tînjeau gurile flămînde. Însă, cu fiecare popas, oamenii se împuținau și fiecă drum îi purta tot mai adînc în inima deșertului nesățios.

Intr-o noapte, cînd toți ceilalți dormeau, Okambo s-a furișat afară din tabără. Avea cu sine, în tolba de scoartă, o comoară : ouă pline cu apă, bețe lucioase și iarbă uscată pentru aprins focul, pietre de ascuțit săgeți, sulita și cîteva trestii umplute cu boabe și lăcuste prăjite.

Multă vreme a mers fără să întîlnească decît dune, arareori tufe de scaieți sau ierburi tîrîtoare. Bătrînii spuneau că la miazănoapte începe pustiul de piatră, ținut mai cumplit decît cel al nisipurilor. Dar cîteodată, în zori, cînd razele soarelui nu îl orbeau încă, lui Okambo i se părea că vede un șir de munți albaștri înălțîndu-se la marginea zării. În căutarea lor plecase acum și, dacă se înșelase, îl aștepta moartea, fie de sete, fie de săgeata otrăvită a vreunui vrăjmaș.

Ziua dormea într-un culcuș făcut în nisipul ce mai păstra puțină răcoare, pornind la drum abia cînd răsăreau stelele. Ascunse în beznă, dunele păreau să freamăte, iar pietrele gemeau ca niște făpturi vii cînd lumina lunii le atingea miezul fierbinte. Cele mai mici plesneau dintr-o dată, asemeni unor inimi, așteptînd apoi ca timpul să le prefacă în colb. Cerul era plin de ochi scînteietori și văzduhul se limpezea ca un cristal uriaș, sub aripa străvezie a frigului.

... O dată, pe cînd cobora panta unei dune, lui Okambo i s-a părut că zărește o mișcare nedeslușită la poale. S-a ascuns în umbra unei stînci, pîndind făptura ce înainta poticnindu-se, dar, pe neașteptate, aceasta s-a ridicat și vînătorul și-a atins amuleta cu degete tremurătoare : era o femeie, cu pielea și părul galbene ca nisipul. Străina a mai făcut cîțiva pași, apoi s-a prăbușit și a rămas nemișcată. Shanul s-a apro-

piat, privind-o cu ulmire. Trupul zvelt nu purta podoabele de care nu se lipsea nici una dintre fiicele deşertului. Lăsându-se în genunchi lângă ea, a întors-o cu faţa în sus : era tânără, însă avea trăsăturile nemaipomenit de ciudate. Răsuflarea abia i se auzea şi, văzându-i buzele arse, Okambo şi-a scos din tolbă singura coajă de ou în care mai păstrase puţină apă. I-a descleştat cu greu dinţii, turnându-i pînă şi ultima picătură, apoi şi-a lepădat tolba şi armele, pornind să sape o groapă în peretele dunei. Cînd a dat de căldură, s-a oprit şi a tras-o în cuibul moale pe femeia aproape îngheţată, acoperind-o cu nisip şi punându-i nişte iarbă sub cap. A vegheat-o pînă cînd cerul a început să se lumineze şi somnul l-a cuprins pe nesimţite.

S-a trezit la amiază : străina nu mai era acolo ; doar urma adîncită în nisip l-a încredinţat că nu visase. Întorcîndu-se, a dat cu ochii de munţii ce frîngeau marginea zării, ţîşnind spre boltă asemeni unor colţi. Pînă la poalele lor, deşertul era presărat cu o puzderie de bolovani printre care se iveau, pe alocuri, stînci negricioase.

Soarele stătea gata să apună cînd shanul a trecut de ultimele dune, păşind pe pămîntul crăpat al cîmpiei. Chiar atunci, de după un desiş de scaieţi, a fulgerat o antilopă aurie ; văzînd-o cum se pierde în depărtare cu salturi sprintene, Okambo a priceput că i-ar fi fost cu neputinţă s-o ajungă. Privea şirul de urme mici şi ascuţite, cînd făptura s-a ivit din nou, lângă o stîncă din apropiere. Suliţa vînătorului şi-a luat zborul în aceeaşi clipă, dar braţul era slăbit şi arma a căzut la cîţiva paşi de antilopă, care nici măcar nu se ferise. Îl măsura curioasă, apoi şi-a aplecat botul spre lemnul întărit la flacără şi Okambo a zărit

o şuviță cafenie care-i cobora pînă între ochi. S-a îndepărtat fără grabă : codița îi flutura ca o chemare ; la răstimpuri se oprea, îndemnîndu-l parcă s-o urmărească.

Scăldată în lumina lunii, antilopa sărea înaintea shanului : străbătuseră dealuri domoale, culmi și rîpe cu pereții zimțuiți de vînt, iar acum erau într-o vale ce despărțea podișul de munții adevărați. După atîtea pietre încinse, Okambo călca pe iarbă deasă și unduitoare, așa cum nimeni dintre oamenii deșertului n-ar fi crezut că poate crește pe lume. Împrejurul său se îndeseau tufele cu frunze rotunjite ca niște căușe, pline cu apă proaspătă, iar văzduhul, deși necontenit agitat de adieri, păstra o căldură plăcută.

O arătare cu nenumărate brațe s-a înălțat din umbră, gata să se năpustească asupra lui. Au trecut cîteva clipe, dar ființa aceea nu se mișca și, cînd s-o străpungă, vîrfurile sulitei a întîlnit ceva tare. S-a dat înapoi nedumerit, împiedicîndu-se de o rădăcină : găsise unul dintre arborii despre care povesteau bătrînii, cu ramuri vii, acoperite de frunze, în locul cioturilor împietrite din pustiul de nisip. Nu departe se iveau alții, străjuind o întindere strălucitoare unde se ogîndiseră toate stelele cerului. Shanul s-a oprit la marginea ei, temîndu-se s-o atingă : nu putea să priceapă cum de se strînsese atîta apă la un loc, mai multă decît ar fi băut făpturile deșertului într-o viață. Și-a cufundat mîinile în undele limpezi, apoi a început să rîdă în hohote, stîrnind o ploaie de stropi care îi răcoreau fața.

... Colindase valea toată dimineța, înotînd prin iarba ce îi ajungea pînă la piept. Deodată a zărit un vîrtej de pulbere apropiindu-se ca vîntul și antilopa aurie a trecut pe lîngă el, hăituită de o jivină cum

nu-i mai fusese dat să vadă. Era o șopîrlă uriașă, ale cărei picioare înalte și strîmbe o purtau cu o iuteală neobișnuită. Trupul acoperit de solzi galbeni-verzui sclipea în soare, iar capul i se pleca spre pămînt, de parcă ar fi adulmecat urmele prăzii. Înnebunîta de spaimă, antilopa s-a îndreptat spre despicătura dintre două stînci, însă monstrul i-a luat-o înainte și ghemul de blană pufoasă s-a oprit tremurînd înaintea botului ce se căscase larg, dezvelind colții curbați ca niște cîrlige.

Din cîteva salturi Okambo a fost între ei, aplecîndu-și sulița spre șopîrlă, care și-a ridicat capul ațintindu-l cu ochi răi ; shanul nu s-a clintit din loc și creatura a pornit spre el fără grabă. În liniștea văii se auzea doar foșnetul solzilor aspri, frecîndu-se de iarba uscată ; coada făpturii se arcuia asemeni unui șarpe, iar la răstimpuri un șulerat puternic spinteca văzduhul. Limba cu două vîrfuri ascuțite pipăia înainte ca o jivină nesățioasă, ochii i se preschimbaseră în frînturi de întunerice și pielea i se încrețea, înălțîndu-se ca o creastă cornoasă pe spinare.

Pe neașteptate, antilopa a țîșnit dincolo de stînci, dar nici vîntătorul nici șopîrla nu i-au aruncat măcar o privire. Shanul și-a rotit brațul și sulița a lovit chiar în fruntea îngustă, însă în loc să se înfigă, s-a frînt în solzii întăriți ca piatra. Okambo s-a dat înapoi încet, pînă a simțit peretele zgrunțuros atingîndu-i spinarea. Știa că nu mai are scăpare și frica îi urca în trup ca o apă tulbure, în vreme ce jivina se oprise la cîteva pași de el.

Deodată, stîncă de care se rezemase vîntătorul a prins să se cutremure și culmea i s-a aplecat tot mai mult, prăvălindu-se cu un vuiet asurzitor. Cînd norul de praf s-a risipit, shanul a văzut că pietrele îngro-

paseră șopîrla de tot, lăsîndu-l neatins ca prin minune. De sub sfărîmături se lățea o baltă de sînge și vîrfurile cozii groase a mai zvîcnit de cîteva ori, apoi a înțepenit ca un trunchi.

O umbră s-a ivit la poalele stîncii ; înălțîndu-și privirea, Okambo a recunoscut-o uimit pe străina căreia îi dăduse apă cu două nopți în urmă. Se uita la el zîmbind și, pentru o clipă, vîntătorului i s-a părut că în pletele ei aurii se zbate o șuviță cafenie.

DRUMUL RENILOR

... **Primăvara**, cînd pămîntul se trezea din somnul cel lung iar rîurile prindeau a sălta printre stînci, turmele de reni porneau spre cîmpiile mlăștinoase. Curînd, tropotul miilor de copite răsuna asemeni unui tunet îndepărtat și fruntariile zării se înnegreau de valurile nesfîrșite ale marilor Tuktu. Vîntătorii se grăbeau să-și acopere luntrele cu plei înmuiate în seu, apoi își ascuțeau lăncile, pînă ce vîrfurile de piatră ajungeau la fel de agere ca țurțurii. Femeile și copiii pregăteau afumăturile, adunau grămezi de ramuri uscate și curățau oalele în care aveau să topească grăsimea ; la rîndul lor, bătrînii istoriseau despre vîntătorii din vechime, dînd slavă renilor-frați.

De la un răsărit la altul pîndarii vesteau că pădurea de coarne și trupuri păroase era tot mai aproape de tabără. În cele din urmă, pămîntul se cutremura sub călcătura copitelor late și ihalmiuții ieșeau la hăitulală. Cu torțe și strigăte înfricoșate îi mîneau

spre lac, unde aşteptau vînătorii, în bărcile lor înguste şi luţi. Renii şovăiau, dar o grindină de săgeţi se abătea asupra celor din spate şi turmele se buluceau atunci către apele pieirii. De pe maluri şi din caiacele ce zburau pe unde asemeni rînduneelelor în văzduh, lăncile se înfigeau fără contenire în coaste şi grumazuri, iar la apus sute de trupuri pluteau ca nişte buşteni pe apele înroşite . . .

În cort era atît de frig, încît pînă şi focul părea că se zgribuleşte sub şfichiuirea vîntului ce răbufnea prin spărturi. Pieile zbîrcite de ger se lăsaseră sub greutatea zăpezii, culcuşurile din ramuri de mestecăn şi muşchi prinseseră umezeală. Afară, furtuna spulbera nămeţii tot mai îndîrjită, copacii trosneau în strînsoarea veşmintelor de gheaţă, iar lupii dădeau tîrcoale taberei fără nici o sfială. Foamea se cuibărise în corturile ihalmiuţilor şi nenorocul îi urmărea pretutindeni. Degeaba cutreierau întinderile vălurite : păsările nu se îndurau să apară, iepurii stăteau ascunşi în vizuine, nevăstuicile şi vulpile se furisau nevăzute, prădînd mereu cursele . . . De cînd se sfîrşise pînă şi peştele uscat, nu le mai rămînea decît coaja de copac fiartă în grăsime şi cu atîta n-aveau s-o mai ducă mult.

Ohoto şi Nawana priveau tăcuţi zbaterea limbilor roşiatece, ascultînd tînguirea sălbatică a fiarelor. În iarna trecută, bunicul Ootek se dusesese să doarmă sub zăpezi şi poveştile lui minunate amuţiseră. Avea un glas molcom, care îi învăluia ca o căldură binefăcătoare şi chipul încreţit, cu ochi strălucitori şi vioi ca ai veveriţelor. Cînd rămăseseră orfani, îi luase în cortul său ; pe Ohoto cel sfios îl deprinsesese tainele vînătorii, iar pe Nawana, o gîgilice neastîmpărată, o preschimbase cu vremea într-o mîndreţe de fată,

cum nu mai era alta în tabără. Însă renii nu se arătaseră de atîta vreme, încît Nawana abia își mai amintea de revărsarea turmelor. Uneori îi venea să creadă că poveștile despre Tuktu erau născocite de bătrîn și că Ohoto le adeverea anume ca să-i dea ei curai. De altfel, rămăseseră puțini cei care îi văzuseră cu ochii lor. În copilăria lui Ohoto, șuvițele de fum din vetre se ridicau spre cer asemeni unui crîng tînăr ; acum, corturile se puteau număra pe degetele a două mîini iar oamenii piereau unul după altul, așteptînd zadarnic întoarcerea renilor-frățîi...

În anul acesta primăvara întîrziase. Gheața se topea puțin la amiază, dar cum apunea soarele se întărea din nou, căpătînd o poighită zgrunțuroasă, ca de piatră. Cerul se însenina doar noaptea ; o dată cu zorii, haitele de nori cenușii se fugăreau iarăși pe boltă, cernînd neconținut fulgi mari, pe care vîntul îi purta în volburi cumplite.

Într-o seară s-a auzit un glas ascuțit, pătrunzător, ce creștea întruna, acoperind vaietul viscolului. Părea că strigă însuși pămîntul, sătul de povara zăpezii ; cînd a amuțit, o liniște adîncă s-a lăsat peste fire, apoi vîntul de la miazănoapte a coborît din tării și suflarea lui caldă a reînviat lumea.

Dimineata, soarele strălucea pe cerul limpezit de neguri, iar blana albă se sfîșiasse pe alocuri, dînd la iveală movile din care ieșeau aburi desii. Torentele își săpau făgașe noi, mușchiul se cătăra în grabă pe stînci, în vreme ce iarba se înstăpînea biruitoare peste cîmpie și primele rîndunele săgetau deja văzduhul.

Fluturîndu-și veșmintele ce atîrnau pe trupurile numai piele și os, ihalmiuții ieșiseră să se încălzească la soare. Femeile întindeau pieile jilave peste grămezile de bolovani, bărbații spărgeau pojghița de gheață

a lacului prinzînd cu zecile peştii amorţiţi, copiii alergau după mugurii dulci de salcie sau se tăvăleau ca nişte căţelandri prin iarba abia încolţită.

Deodată Nawana s-a ivit în fugă dinspre pădure, strigînd ceva de neînţeles. Cînd oamenii s-au adunat în jurul ei, răsufla atît de greu încît nu putea rosti o vorbă, dar arăta mereu spre marginea zării. În clipa aceea cîmpia a început să se zguduie şi adierile au adus un miros iute, pe care l-au recunoscut cu toţii, deşi unii nu-l simţiseră niciodată iar ceilalţi îl credeau uitat pentru vecie. Era izul de blană asudată şi de iarbă strivită sub copite, de trupuri prin care curgeau sevele vieţii. Iar în ţinutul acela încremenit şi rece, numai Tuktu însemna cu adevărat viaţă.

Ohoto şi-a simţit ochii umezi, apoi lacrimile s-au pornit să-i scalde obraji, în vreme ce o sălta în văzduh pe Nawana şi chiuia de bucurie. Oamenii strigau şi se vînzoleau de parcă îşi pierduseră minţile, pe cînd puhoiul de spinări cafenii se apropia tot mai mult. Văzînd renii trecînd neabătuţi, sfărîmînd bulgăril de noroi sub copite, bărbaţii şi-au coborît arcurile unul cîte unul. Erau atît de puţini, de neputincioşi pe lîngă fluviul ce şerpuia într-un vuiet de mugete asurzitoare încît gîndul vînătorii le părea o nebunie. Nimeni şi nimic n-ar fi izbutit să oprească turmele : aveau să dispară din nou, pentru multe anotimpuri şi foamea fi va răpune pe ultimii ihal-miuţi. . .

Pe neaşteptate, Ohoto a început să azvîrle cît colo bolovanii care ţineau cortul. Fata îl privea cu ochii mari, apoi, înţelegînd într-o fulgerare, s-a apucat să strîngă lucrurile răspîndite pe jos. Ceilalţi le-au urmat pilda cu o grabă înfrigurată ; pînă la amiază

tabăra se pustiise. Încovoiați sub poveri, oamenii porneau după frații lor, lăsînd pe malul lacului doar cîteva grămezi de cenușă fumegîndă.

Multe răsărituri văzuseră ihalmiuții alături de făpturile cu trupuri greoaie, picioare noduroase și spinări gheboșate. La început, blana aspră a renilor era năpîrlită și roasă pe alocuri ; de aproape, li se deslușea fiecare coastă. Cîmpiile nu se dezghețaseră încă, iar Tuktu dezgropau cu trudă rădăcinile de prin smîrcuri sau rodeau lichenii uscați, coaja și ramurile de salcie. Mergeau repede, străbătînd păduri tot mai dese, rîpe adînci și ape vijelioase. Pe unde treceau ei, întinderile tăcute se trezeau la viață. Vulpile lătrau răgușit, rîdicînd stoluri întregi deasupra mlaștinilor, urșii ieșeau din bîrloguri, iar crîngurile de mesteceni răsuna de larma cîntezoilor, pe care nici umbra șoimului nu-l potolea decît pentru o clipă . . .

Primăvara a adus belșug de iarbă, frunze și muguri. Blana renilor căpătase culoarea pămîntului, era moale și lucioasă, iar coarnele li se înălțau spre cer asemeni unor tufe mișcătoare. Ihalmiuții pribegeau ziua-ntreagă poposind abia după apusul soarelui, cînd Tuktu se buluceau unii într-alții și începeau să picotească. Atunci, oamenii se îndepărtau ca să-și aprindă focurile, ascunzîndu-le în vetre largi, căptușite cu bolovani. Doborau numai reni singuratici sau răzlețiți de puhoi, dar chiar și așa aveau hrană destulă. Prima oară se îndopaseră cu carne fragedă pînă li se făcuse rău, apoi învățaseră să fie mai cumpătați.

Ohoto avusese o dată un vis ciudat : cîmpla era pustie, bolta se întunecase în miezul zilei și stoluri

mari de corbi se roteau cu țipete furioase deasupra ihalmiuților adormiți. Se răsucise spre Nawana, dar fata era cufundată într-un somn greu ca moartea, din care i-a fost cu neputință s-o trezească... A sărit în picioare cu un strigăt de spaimă, însă turmele rumegau liniștite sub uriașul cort al cerului presărat cu frânturi de gheață. Până la urmă s-a dezmeticit, însă de atunci somnul i se lipea rareori de pleoape și rămânea de veghe până în zori, pîndind orice mișcare a renilor.

Cu cît coborau spre miazănoapte, ceața învăluia tot mai mult întreaga fire. La început se risipea o dată cu răsăritul ori se preschimba într-o rouă ce plăcea nespus turmelor însetate. Apoi aburul alb s-a lăsat de-a binelea peste lume și soarele a rămas doar o lucire palidă, înecată de valurile lăptoase prin care înotau oameni și reni deopotrivă. De cîteva ori ihalmiuții se pomeniseră în mijlocul șuvoiului viu, gata să fie zdrobiți sub tăvălugul trupurilor păroase. Tuktu păreau să știe încotro se îndreaptă și iuțiseră pasul; uneori adulmecau zările cu nări fremătătoare, apoi, ca la un semn, porneau într-un galop vijelios, pentru a se potoli la fel de brusc cum începuseră.

Într-o zi însă, ceața s-a risipit, dezvelind cerul strălucitor de albastru. În depărtare se înălța un perete abrupt, ivit din pămînt ca o stavilă ce șerpuia de-a curmezișul cîmpiei, cît se vedea cu ochii. Renii păseau netulburați spre stînci, ca și cum ar fi vrut să le dărîme cu frunțile, dar oamenii se temeau. Acolo trebuia să fie capătul lumii, unde orice viețuitoare pierrea înghițită de o prăpastie fără fund... Abia tîrziu au zărit poarta de beznă prin care Tuktu se scurgeau încet, dispărînd în măruntaiele muntelui. Cu mințile rătăcite de spaimă, ihalmiuții au luat-o la

goană dinaintea intrării uriașe ; doar Ohoto și Nawana s-au strecurat printre turme, aruncînd o ultimă privire soarelui pe care nu credeau să-l mai vadă vreodată.

Trecînd pragul de piatră, s-au afundat în noapte. Și-au căutat mîinile cu disperare, prinzîndu-se într-o încheștare dureroasă. Curînd, bolta prin care intraseră a rămas în urmă, ca o scînteiere mereu mai nelămurită. Tropotul copitelor se izbea de pereții peșterii, rostogolindu-și ecoul prelung, de parcă mulțimi de Tuktu înaripați se avîntau în văzduh, căutînd drumul spre lumină. Răsuflările, mugetele sau icniturele se îndesau și un iz acru devenea tot mai puternic : mirosul fricii. De la o vreme peștera a părut să se îngusteze și renii au început să-i împingă pe cei dinainte cu coarnele, stîrnind o vînzoleală cumplită. Înghesuit între stîncă și trupurile ce se zbuciumau neconținut, Ohoto își vedea sfîrșitul cu ochii. Cu ultimele puteri a săltat-o pe Nawana pe spinarea unui ren și s-a agățat de coarnele altuia, lăsîndu-se purtat de șuvoi. Tremurînd de spaimă, fata și-a încolăcit brațele în jurul gîtului asudat, îngropîndu-și obrazul în blana deasă. De peste tot o atingeau boturile sau răsuflările calde ale făpturilor întunericului ; într-un tîrziu s-a prăbușit pe spinarea marelui Tuktu, adormind istovită, în legănarea domoală a drumului fără de sfîrșit.

Rezemat de trunchiul unui mestecăn, Ohoto privea cerul îndepărtat și rece. Noaptea se mai împotrivea încă zorilor, iar pădurea era tăcută ca un cuib părăsit ; doar copacii se scuturau într-o ploaie foșnitoare peste culcușul de mușchi al Nawanei.

Născut parcă din aburii care învăluiau desișurile, un tropot a răsunat deodată lângă ei, asemeni aripilor unei păsări de piatră. Curînd, turma s-a ivit în poiană, răspîndind în jur un miros greu, de pămînt și blană jilavă. Doi reni uriași s-au apropiat de Ohoto : scoteau fuioare de ceață pe nări, fremătau neliniștiți și împrăștiu covorul de frunze cu copitele. Înțelegînd, ihalmiutul le-a netezit grumazurile încordate, apoi s-a aplecat s-o trezească pe fată.

... La ieșirea din munte, renii se despărțiseră în nenumărate turme, dar Ohoto și Nawana rămaseră alături de cei ce îi purtaseră prin peștera groazei. Erau doi Tuktu neobișnuit de puternici, cu coarne mari și rămuroase. Cel tînăr avea blana sură, aproape albă pe spinare, celălalt era mai înalt decît un urs și părea înveșmîntat în frunze ruginii. Călăuzise ani de-a rîndul turmele, ferindu-le de mlaștinile înșelătoare, de viscole și haite ; apoi, într-o iarnă, cățărîndu-se pe pereții unei rîpe, fusese gata să se prăvale. Pricepuse atunci că picioarele nu-i mai erau la fel de sigure, iar ochii nu mai aveau agerimea de odinioară. Grija pentru ceilalți i-a învins mîndria și, după o vreme, îi îngăduise renului cel sur să pășească alături de el, ca să învețe Drumul.

Gonind orbește prin beznă, Ohoto și Nawana pierduseră totul : arcuri, lănci, toporiștile pentru gheață, pieile cortului, pînă și sfredelul cu care aprindeau lemnele uscate. Fără cuțit și corzi de arc nu izbutiseră să facă nici măcar lațuri sau capcane. Priveau neputincioși puzderia de pești săltînd în susul rîurilor, iepurii ce țopăiau fără teamă în preajma turmei, păsările rotindu-se deasupra pădurii... Cîteodată, apele repezi aruncau somonii pe maluri,

cuiburile erau pline de ouă, iar ciupercile se îngrămădeau la umbra stîncilor asemeni unor pete de zăpadă, rămase din iarnă ; dar cel mai adesea răbdau amîndoi de foame. N-aveau foc, veşmintele li se zdrenţuiseră şi le venea tot mai greu să îndure nopţile în care frigul preschimba fiecare fir de iarbă într-un spin.

Fără ocrotirea turmei, ar fi pierit de mult în cîmpia duşmănoasă. Ziua păşeau împreună sub soarele fierbinte, în amurg sorbeau din unde o dată cu renii, iar după căderea întunericului se ghemuiau printre trupurile lor calde, adăpostindu-se de vîntul tăios. Uneori, cînd fata se oprea istovită, renul cel bătrîn se lăsa în genunchi lîngă ea, aşteptînd ca Ohoto s-o urce în spatele său. Pornea apoi mai departe cu mersul lui liniştit, în vreme ce Nawana închidea ochii şi visa că pluteşte în înaltul cerului, departe de orice primejdie şi osteneală.

Intraseră într-un ţinut de pajişti întinse, presărate cu stînci singuratiche sau tufe purtînd o puzderie de flori albe şi galbene. Din zori şi pînă-n seară, renii smulgeau neobosiţi smocuri de iarbă, întrerupîndu-se doar pentru a-şi potoli setea. Dormeau puţin şi mînceau fără contenire. În bătaia vîntului şi-a ploii, sub razele soarelui sau ale lunii, rupeau netulburaţi firele zemoase, fără să se sature vreodată, presimţind parcă sosirea iernii şi a fiicelor sale, foamea şi ninsoarea.

Erau făpturi blînde şi încrezătoare : încălzeau mîinile Nawanei cu limbile lor aspre, îşi lăsau puil să alerge cu ea pe cîmpie, se desprinseseră să-i caute mîngîierile... Fata le curăţa carnele de mîzgă, le desprindea scaietii din blană şi izbutea să aline deopotrivă durerile celor cărora le venise

sorocul ori nimeriseră în strînsoarea unor colți de cremene. Cînd îl priveau cu ochii lor umezi, Ohoto se îndepărta, frămîntat de gînduri și îndoieli. Tuktu : renii — frați. Ihalmiuții îi numeau așa doar ca să-i cheme spre locurile de vînătoare. Dar cum să fi făcut altfel ? Abia după ce Nawana i-a adus o coajă de copac plină cu laptele unei femele care își pierduse puiul, Ohoto a înțeles că făpturile acelea îi puteau hrăni pe oameni și fără să fie ucise. Pielele și carnea celor pierite pe cînd își urmau drumul erau de ajuns ; trebuia doar ca ihalmiuții să învețe a trăi alături de Tuktu, ocrotindu-i la rîndul lor. Căci nenumărate primejdii pîndeau turmele după ce părăseau marele șuvoi : gheața care se crăpa la trecerea lacurilor, pietrele prăvălindu-se peste ei în munți, gerul ce tăia răsufări și trupuri cu lăncile sale cumplite. Hăituiți de oameni, de lupi și viscole, renii nu cunoșteau altă mîngîiere decît cea a vîntului de vară, alți prieteni decît izvoarele și copacii.

... De la o vreme, rîpele și grohotișurile luaseră locul întinderilor de ierburi moi. La început mușchiul se mai cățara pe bolovanii colțuroși, iar din crăpăturile stîncilor se ițeau flori firave : curînd însă au pătruns între niște dealuri golașe, pe care nu creșteau decît licheni și ciuperci. Peste tot se zăreau numai pietre rotunjite, de parcă zăcuseră în albia unui rîu, iar cînd au dat peste cîteva adunate laolaltă nu le-au luat în seamă. Mai apoi, grămezile s-au înmulțit, continuîndu-se în șiruri drepte, ca și cum ar fi fost așezate acolo anume ca să le arate renilor calea.

Într-o zi turma s-a oprit la poalele unui povîrniș stîncos, iar cei doi reni din frunte s-au întors spre Ohoto și Nawana, învăluindu-i în aburii deși ai răs-

flării. Nedumerit, vînătorul a privit împrejur : nu se zărea nici o vîetate, ci doar movilele înalte străjuind hotarul dintre cer și pămînt. Fata l-a îndemnat ușor pe renul cel bătrîn și acesta a pornit să urce dealul, urmat încet de ceilalți.

Pînă să ajungă în vîrf, cerul se umpluse de neguri pe care vîntul se lupta zadarnic să le împrăstie. Tuktupășeau cu fereală, ca într-o mlaștină și iscodeau văzduhul cu nări fremătătoare. Culmea era largă și presărată cu tufe țepoase, deasupra cărora se iveau stînci îmbinate cu măiestrie într-o pădure de stîlpi uriași. Renii se frămîntau pe loc, de parcă ar fi adulmecat o primejdie și, cînd primul fulger a despîcat bolta, întreaga turmă a tresărit ca un singur trup. Așteptau tremurînd bubuitul tunetului, însă cerul a rămas mut, asemeni unui lac înghețat. În jurul lor desîșurile foșneau ca și cum ar fi ascuns o sumedenie de jivine, ochi nevăzuți pîndeau din umbră și gheare ascuțite făceau piatra să scrîșnească.

Vîntul se opintea cu icniture furioase împotriva coloșilor încremeniți asemeni unor oameni ce pieriseră în îmbrățișarea crîncenă a gerului. Unii aveau umeri lați și puternici, alții păreau încovoiați de bătrînețe, alții își ridicau amenințători brațele spre cer. Chipurile tuturor erau aspre și trufașe, iar în găvanele goale ale ochilor licăreau uneori lumini ciudate. Însă abia în clipa cînd un fulger a părut să le aprindă coamele de mușchi de pe creștet, Ohoto și Nawana i-au recunoscut pe Inukok, păzitorii cei tăcuți. Bunicul Ootek le povestise că un neam la fel de vechi ca pădurile și munții îi pusese să vegheze pustietățile înghețate de la capătul lumii. Singuratici asemeni șoimilor ce se roteau în tării, oamenii de piatră ascultau, un anotimp după altul, curgerea vremii ; col

care îi înălțaseră nu mai erau de mult, dar Inukok rămăseseră să înfrunte mai departe vifornite, ploi și furtuni. Pîneau turmele rătăcite și le mînau spre adîncul pămîntului, neîngăduindu-le să se mai întoarcă vreodată în cîmpiile verzi.

Bolta se întunecase de tot, dar fulgerele se îndeseau și, la lumina lor, uriașii începeau parcă să prindă viață. Chipurile li se schimonosiseră de răutate, gurile se deschideau să sloboadă hohote sălbatice, brațele se întindeau să-și apuce prada, iar trupurile se zbugiumau ca și cum ar fi vrut să se smulgă din pămînt. Prinși în cercul oamenilor de piatră, ce păreau să se apropie pas cu pas, gata să-i strivească Tuktu se strînseseră înspăimîntați unii într-alții. Dansul umbrelor a conținut deodată și trăsnetul s-a înfipt la picioarele unui Inukok, scaldîndu-l într-o flacără orbitoare. Colosul s-a clătinat cîteva clipe, ca și cum ar fi încercat să se împotrivească stihiei, apoi, sub izbiturile înverșunate ale furtunii, s-a prăbușit cu un vuiet prelung, zdrobind cîteva reni încremeniți de groază.

La vederea singelui mustind în țărînă, turma s-a tras înapoi, după care, cu un muget ce acoperea urletul vîntului, s-a risipit pe culmea dealului, cuprinsă de nebunie. Curînd, peste tropote a răsunit coplesitor trosnetul de pădure aprinsă al coarnelor lovite de coarne. Renii se încheștau cu furie, măturîndu-i din cale pe cei slabi, zdrobind puii sub copite, mușcîndu-se ca lupii... Uitată era vremea cînd pășteau, se adăpau sau dormeau alături, ca o singură făptură. Acum fiecare se lupta pentru sine : să iasă mai repede din capcana de piatră, să fugă cît mai departe de păzitorii aceluia loc al morții. Se încăierau orbește, fără să știe

pe cine doboară. Un ren năpădit de vrăjmași se rotea ca un vârtej ucigător, deși picioarele din spate îi erau sfîrtecate de cei pe care nu-i putea atinge. Altul își înfigea dinții în grumazul celui ce îl izbea cu copitele în coaste, iar mai încolo o pereche își încurcase coarnele, unindu-și pentru vecie frunțile nădușite. Unii încetau să se bată de îndată ce potrivnicul cădea la pămînt, dar cei mai mulți continuau să lovească trupurile fără suflare ori se învîrteau fără rost în jurul lor, scoși din minți de mirosul singelui.

Ohoto încercase din răputeri să se țină în afara vâlmășagului și o trăsese pe fată pînă spre niște stînci de la marginea dealului. Acolo norocul îi părăsese însă : valul de luptători se apropia din două părți, tăindu-le orice cale de scăpare. S-au dat înapoi, pînă ce au simțit în spate atingerea pietrei zgrunțuroase. Cînd renii au ajuns la cîțiva pași, vînașul a țîșnit în fața Nawanei, ocrotind-o cu trupul său. Ridicase un bolovan mare de jos, dar n-a mai apucat să-l arunce. Ceva ca o volbură vie s-a abătut asupra celor ce îl atacau și, pînă să se dezmeticească, renul cel bătrîn și surul au curățat locul dinaintea lui. Umăr la umăr, cei doi Tuktu se răsuceau fulgerător, despicînd coaste și pîntece sau azvîrlindu-și vrăjmașii cît colo, cu izbitori care ar fi putut dezrădăcina un copac. Degeaba căutau ceilalți să-i copleșească sub greutatea lor, năvălind mereu, fără să le lase o clipă de răgaz. Cel cu blana ruginie se înțepenise ca o stîncă, lovind neobosit cu coarnele-l uriașe, în vreme ce surul, ridicat pe picioarele dinapoi, își secera potrivnicii cu copitele, scuturîndu-se de nădușeală într-o ploaie de stropi. Aproape că biruiseră cînd o mișcare greșită a celui tînăr i-a îngăduit unui alt ren

să se strecoare pe lângă el, năpustindu-se asupra lui Ohoto. Acesta s-a ferit la iuteală și, dintr-un salt, i s-a agățat de coarne, reușind să-l oprească înainte de a o străpunge pe Nawana. Au rămas nemișcați, înfruntându-se în tăcere. Spinarea renului se arcuise, vinele îi zvîcneau pe grumazul încordat și botul i se acoperise de spumă gălbuie. Omul își înfipsese călcîiele în pămînt, rezistînd cu disperare, dar încercarea era peste puterile sale. Fiecare mușchi i se întinsese gata să plesnească, pete roșii îi jucau înaintea ochilor și gîfîia ca după o goană istovitoare, simțind cum alunecă spre fată, încetul cu încetul. Pe neașteptate, lângă ei s-a ivit surul : și-a plecat fruntea și a zvîcnit înainte, implintindu-și coarnele în pieptul vrăjmașului, care s-a prăbușit ca lovit de trăsnet. Ohoto n-apucase să-și tragă răsuflarea, cînd dealul s-a cutremurat de mugetele bătrînului Tuktu, ce mătura totul în cale, silindu-i pe ceilalți să se strîngă la un loc și să-și vină în fire.

... Nici jumătate din reni nu scăpaseră și nu era unul să nu se fi ales măcar cu o rană. Dar acum groaza îi părăsise și redeveniseră Tuktu cei liniștiți ; privindu-i cum se înșirau fără grabă în urma sa, Ohoto era gata să creadă că visase. Doar stolurile de corbi, ce se roteau cu țipete ascuțite deasupra dealului, îl încredințau că totul fusese aievea. S-a întors spre Nawana, care se uita în tăcere la păsările negre, a luat-o de mîină și au pornit spre miazăzi, între renul cel bătrîn și cel sur. Ceilalți veneau după ei, iar Ohoto și-a ridicat brațele în semn de sfidare cînd au trecut printre șirurile păzitorilor muți : Tuktu scăpaseră pentru totdeauna din puterea uriașilor de piatră de la capătul lumii...

CERBUL DE ZĂPADĂ

A sorbit o vreme din undele reci, apoi și-a ridicat botul, iar geamănul lui s-a întors în adâncuri, lăsându-l singur înaintea oglinzii de azur. Nu-i mai era sete și a rămas nemișcat, cu picioarele înfipite în prundișul malului, pînă ce apele s-au liniștit. Așintea, fără să vadă, norii plutind deasupra brazilor înfiorați de vînt; într-un tîrziu a pornit cu capul în piept și ochii pe jumătate închiși, de parcă ar fi dormitat. Picioarele îi dibuiau singure fiecă colț de piatră, fiecare adîncitură și marele cerb pășea încet. În ultimul timp i se întîmpla să privească mai mult în amintire decît spre lumea dimprejur, poate fiindcă pădurea de acolo părea mai adevărată decît cea de acum. Îi știa toate chipurile: o văzuse dormind sub blana zăpezii, fremătînd de bucurie primăvara, zgribulindu-se la prima brumă, amuțită de spaimă înaintea furtunilor...

Cînd era doar un pui neastîmpărat, nu înceta să se minuneze cît de bine se rînduiseră toate pe lume: poienile cu iarbă fragedă, mugurii acrișori, izvoarele limpezi sau ploaia caldă de vară. Mai apoi a înțeles că pădurea poate fi și neîndurătoare. Stătea mereu la pîndă, tresărind la fiecare foșnet și teama i se strecura pe urme, nedespărțită ca o umbră. Îl prigoneau lupii veșnic flămînzi, urșii colindînd morocănoși desigurile, bătrînii cerbi ce-și vegheau cu strășnicie pășunile bogate. Dar într-o zi au suit în el chemări mai puternice decît foamea și setea, decît spaima care-l îndemna să se ferească din calea celor mai tari. Un muget tunător i-a izbucnit din piept, rostogolindu-și ecoul sub bolțile de cetină și curînd un alt glas l-a

răspuns din depărtare, umplîndu-l de fiori ciudați. Venise vremea sevelor noi și astfel s-a pomenit în prima luptă cu unul din neamul său. Potrivnicul era mai dibaci, însă el nu s-a lăsat urnit din loc, de parcă prinsese rădăcini; a sfîrșit încheștarea cu umărul brăzdat pînă la os, dar de atunci a știut ce-i îndîrjirea.

La căderea iernii, lupii l-au încolțit pe un stei din vîrful muntelui. Pe unii i-a zdrobit sub copite, pe alții i-a spintecat cu coarnele, însă erau mulți și n-a avut altă scăpare decît să se avînte într-o prăpastie, tîrîndu-i cu sine. Abia ajunseseră de-a valma în fundul rîpei că a și sărit în picioare, scuturîndu-se și izbind amarnic în fiarele care au luat-o la fugă, scheunînd îngrozite... Vara următoare a trecut parcă prea repede, apoi s-au pornit niște ploii ce se cerneau fără încetare din cerul mohorît. Rătăcind prin pădurea aproape înecată sub puhoale, a dat peste intrarea unei peșteri. Înăuntru era cald și uscat, dar un iz aspru i-a umplut îndată nările, încordîndu-i fiecă pîrticică a trupului. Abia a apucat să zărească cele două mogil-dețe ghemuite într-un cotlon, cînd din spatele său a răsunat un mormăit furios: ursoaica îi tăiasse calea. S-a tras înapoi pas cu pas, pufnind și scurmînd pămîntul cu copitele, pînă ce l-a oprit peretele de stîncă. Atunci și-a coborît fruntea, țîșnind spre ea cu un muget de spaimă și minie, ce a răsunat multă vreme în măruntaiele muntelui. Lovea orbește, înnebunit de mirosul fiarei, cînd a zărit un petic de lumină și s-a năpustit într-acolo, călcînd pe ceva moale. Afară, ploaia l-a răcorit alinîndu-i durerea, iar șiroaiele l-au spălat de sînge și sudoare. Rănile i s-au închis curînd, dar el n-avea să uite vreodată zbaterea aceea în ghearele beznei.

Pădurea nu se îndupleca să cruțe făpturile nevolnice. Doar cei destul de puternici sau vicleni trăiau îndeajuns ca să-și vadă puli crescînd. Lupul hăitua căprioara, vulpea pîdea iepurele, șolmul se prăvălea asupra fazanului, din zori și pînă-n seară, fără nici un răgaz. Și totuși cerbul își amintea de un răstimp cînd orice dușmănie fusese uitată. Întreaga vară soarele arsesse nemilos ; ramurile brazilor trosneau la cea mai mică adiere, iarba se îngălbenise și era atît de amară încît n-o putea înghiți, iar văzduhul dogorea cumplit. Într-un amurg, vîlvătăi iscate ca din senin s-au pornit să mistuie desigurile și întreaga fire a încremenit pentru o clipă. Vietățile mari și mici adulmecau fumul gros, ascultînd cu teamă gemetele copacilor ce ardeau în depărtare. Și deodată s-a pornit goana : lupii și urșii alergau alături de căprioare, vulpile se amestecau cu iepurii sau veverițele, iar mistreții îi întreceau pe toți. Fugise și el o dată cu ceilalți, printre trunchiurile ce se prăbușeau într-o ploaie de scînteii, ridicînd ziduri de văpăi nimicitoare, umplînd rîpele și dealurile de limbi roșiatice. Gonise ca vîntul, dar cînd a ajuns între smîrcurile mlaștinii, blana îi era plină de urmele îmbrățișării lacome a flăcărilor... Alții fuseseră mai puțin norocoși ; le putea auzi urletele în vreme ce se zbăteau să scape din încheștarea cu flăcările, mai înfricoșătoare decît orice pe lume...

Trecuseră de atunci multe anotimpuri. Pădurea înverzise din nou, apoi se iviseră oamenii, cu săgețile și cîinii lor, pustiind totul în cale, apoi gerurile ce mușcau din carne precum colții haitei, pe urmă iarăși primăveri și toamne blînde. Blana cerbului se făcuse argintie, iar coarnele îi crescuseră mai falnice decît ale oricăruia dintre ai săi. Era un singuratic și ceilalți

se fereau să-l tulbure ; pînă și lupii îl ocoleau, cunoscîndu-î puterea și agerimea ; timpul curgea, fără să-î poată încovoia grumazul. Părea că fusese dintotdeauna în pădure, asemeni stîncilor pe care nici o vîetate nu le văzuse părăsindu-și vreodată culcușul de iarbă.

... În noaptea aceea cerul se umpluse de licurici mari, ce înfruntau neclintii adierile. Razele lunii țeseau plase străvezii de la o ramură la alta, încercînd parcă să oprească filifitul leneș al bufnițelor. Cerbul simțea ceva zvîcnindu-î în piept, iar nerăbdarea îl făcea singele să clocotească în vine. I se părea că văzduhul devenise asemeni jarului, că trunchiurile îl împresoară ca o capcană. Chemări nelămurite veneau din zarea unde tremurau lumini aurii și, cu un muget prelung, a țîșnit în goană spre poalele muntelui.

Nu se oprise zile și nopți de-a rîndul, pînă cînd, într-un tîrziu, s-a prăbușit în mijlocul unei cîmpii cu ierburî dese și încîlcite ca o blană de lup. A zăcut acolo pînă pe înserat ; atunci vîntul i-a adus un miros nou, care i-a plăcut ca gustul cojii de mesteacăn. S-a ridicat și a pornit mai departe, urmărindu-și umbra ce alerga înaintea lui aldoma unui cerb negru, cu coarne imense. Undeva, dincolo de beznă, creștea un vuleț coplesitor, chemîndu-l cu glas de tunet și a grăbit într-acolo, cuprins de o înflorare ciudată.

Noaptea se destrăma în fișii de negură și ceață cînd a ajuns la marginea unei prăpastii, unde se zbuciumau puhoale plumburii. A privit la întinderea nesfîrșită de ape, pînă ce soarele s-a ivit din adînduri asemeni unui ochi de foc. Pe neștiute, talazurile întunecate se preschimbaseră în făpturi cu coame de spumă, care veneau să moară la poalele falezei.

Auzea deslușit cîntecul valurilor și neliniștea ce nu-l părăsise o clipă a început să se risipească, lăsînd în urmă-i doar o tristețe de neînțeles.

De atunci, a rămas în ținutul de la marginea mării. În fiecare dimineață venea pe creasta de piatră, ca să vadă soarele aprinzînd flăcări pe spinarea talazurilor, și așa a întîlnit-o pe fata înaltă, cu părul de aur. Zărînd-o, a dat să se întoarcă, dar ceva îl mîna înainte și s-a apropiat încet, cu nările fremătînd și urechile ciulite. Făptura aceea nu răspîndea miasmele urii și ale morții, asemeni vînturilor care îl hăituiseră de atîtea ori. Pletele-i lungi miroseau a flori și nu purta arme ori veșminte din piele și fier. L-a privit liniștită, fără spalmă sau uimire. Ochii ei îi aminteau de lacurile dintre brazi, iar adîncurile lor ascundeau aceeași tristețe ce îi stăpînea și lui gîndurile.

A urmat-o de-a lungul țărmului pînă lîngă vizuina-i uriașă, însă s-a oprit la cîțiva pași de zidurile groase, adulmecîndu-le curios. În amurg s-a îndreptat spre cîrîngul de pini, în care-și avea culcușul, dar zorii l-au găsit iarăși lîngă sălașul fetei cu ochii de azur. Nu știa de ce venise ; simțea doar că trebuie s-o vadă și a așteptat răbdător să iasă afară. Cînd ea i-a zîmbit, chemîndu-l cu glasul ca șoaptele izvoarelor, cerbul s-a îndepărtat șovăitor. N-a plecat totuși : pentru întîia oară nu mai voia să fie singur.

Maureen se lipise de stîncă, luptîndu-se să-și recapete răsuflarea. Vîntul îi învălmășea sălbatic veșmintele albe, acoperindu-i chipul cu pletele ce fluturau ca un stîndard. Jos, la temelia falezei, valurile asaltau neostoite meterezul de piatră care străjuia coasta. A început să urce din nou, agățîndu-se de steiurile zgrunțuroase, dibuind cu grijă fiecă crăpătură. În jurul său pescărușii țîșneau din cuiburi și se

roteau cu țipete asurzitoare ; zărea o clipă fulgerarea unui cloc încovoiat la vîrf, apoi aripile puternice o loveau cu furie și pasărea se îndepărta, pentru ca alta să-i ia locul de îndată.

Undeva, deasupra ei se întindea cîmpia verde a Munsterului și, chiar pe buza țărmlui, se înălța casa cu ziduri înnegrite a neamului O'Moore. Nu era un castel trufaș, cu turnuri de cărămidă și bastioane crenelate, dar adăpostea de veacuri speranțele și mîndria unor oameni ce nu voiau să se plece înaintea nimă-nui. De cînd se știa, irlandezii trudiseră din greu să smulgă pămîntului roadele cu care acesta nu era deloc darnic. Îl îmblînziseră, însă abia atunci au început nenorocirile. De la răsărit se iviseră pe neașteptate corăbii de război și o puzderie de arcași îmbrăcați în fier năpădiseră țara ca lăcustele. Din vara aceea blestemată, Irlanda nu mai cunoscuse liniștea. Străinii soseau cu miile, ridicau cetăți și castele, luau totul cu de-a sila, izgoneau oamenii de pe țarinile strămoșești și le ardeau casele. Cei ce se împotriveau fuseseră uciși fără multă vorbă, căci de judecată și dreptate nu aveau parte decît englezii. Răzmerițele erau înecate în sînge și oștirile vrăjmașe nu lăsau în urmă decît cenușă, dar nimic nu putea înfrînge cerbi-cla pămîntenilor.

La chemarea contelui Desmond, clanurile din Munster se ridicaseră ca un singur om. Luîndu-și fiili cu sine, Patrick O'Moore a pornit să li se alătore cu două mii de pedestrași, întîlnind în drum oastea lui Ormonde, generalul reginei. Vestea ajunsese repede înapoi, adusă parcă de vîntul restrîștel : nici unul din bătații clanului O'Moore nu avea să-și mai vadă vatra. Însă revolta abia începuse și englezii se împotmoleau în mlaștini, primînd numai rar ajutoarele

sau hrana la vreme. Răsculații năvăleau asupra lor zi și noapte, se preschimbau în flece clipă din vînat în vînători, erau pretutindeni și nicăieri. A venit iarna, cu viscole și geruri amarnice, apoi primăvara, cu puhoalele ce păreau să prefacă întreg pămîntul într-o mare de noroi. Și tocmai cînd speranțele tuturor erau gata să se împlinească, Desmond a fost ucis mișelește, iar cetele sale s-au împrăștiat în cele patru vînturi...

După asta Ormonde a prins să pustiască ținuturile unul după altul. Flămnzi, istoviți și pe deasupra turbati de împotrivirea încrîncenată a răzvrătiților, soldații ucideau tot ce era viu, iar vîlvățile aprinse de ei luminau cîmpiile mai puternic decît soarele la amiază și se apropiau de ținuturile planului O'Moore. Sătenii își așteptau sfîrșitul de la o zi la alta, însă Maureen se dovedise vrednică de părintele său. A colindat așezările pe rînd și, peste tot, vorbele-i dîrze i-au trezit pe oameni din amorteala spaimelor. Femei, bătrîni și copii mînaseră turmele în adîncul pădurilor, astupaseră fîntînile, goliseră casele și hambarele, așa încît dușmanul să nu găsească decît pietre și pămînt sterp în calea lui. Abia isprăviseră, cînd fata le-a poruncit să se ascundă și s-a întors în cuibul de vultur de pe tîrmul mării. Nici o rugă n-a putut să-i cîntească hotărîrea : nimeni nu va intra cu de-a sila în casa neamului O' Moore, atîta vreme cît va trăi ea. A rămas singură și veghea i s-a prelungit, căci, din pricină neștiute, englezii întîrziiau să-și trimită cetele pe coastă. Maureen folosisse răgazul ca să ducă cîteva lucruri de preț la poalele falezelor, într-o peșteră a cărei taină i-o dezvăluisse tatăl ei cu ani în urmă. Dar nici prin gînd nu-i dădea să plece ; în fiecare seară punea drugii la poartă și adormea liniștită, de parcă

sabia sa ar fi fost de ajuns să oprească întreaga castă vrăjmașă.

... Ajungînd pe creasta de stîncă, a mai privit o dată apele înroșite de soarele gata să apună, apoi a pășit în iarba ce-l mîngîia cu blîndețe picioarele goale. Zărise de departe cerbul a cărui blană ca zăpada părea acum purpurie : o aștepta și, cînd a trecut pe lîngă el, și-a ridicat capul, ațîntînd-o cu ochi noptatici. În ultimul timp îl întîlnea mereu, pe țărni, în pădure sau cînd tircoale casei și, fără să știe de ce, se simțea bine în preajma făpturii aceleia ciudate. Se obișnuise într-atît să-l aibă pe aproape încît, dacă se scurgea o zi fără să-l vadă, o cuprîndea nerăbdarea și se abătea prin crîngul de pini. Cerbul îi lăsa în întîmpinare și se priveau neclintîți o vreme, apoi fata pornea spre casă, ducînd cu sine, ca pe o nestemată, strălucirea din ochii lui.

Maureen s-a trezit cu un țipăt de spaimă. Avusese un vis în care se făcea că tatăl și frații ei se întorseseră biruttori, umplînd încăperile de larmă veselă și zăngănit de arme. Alergase spre bătrîn, dar ceva ca o boare înghețată o incremenise la un pas de el : platoșele tuturor erau sparte, chipurile palide, șiroind de singe, ochii sticloși. A vrut să mîngîie obrazul lui Patrick, năpădit de o barbă cărunță, însă mina întinsă n-a întîlnit decît văzduhul ...

A sărit din pat, aprinzînd opaițul cu degete tremurătoare. Deodată i s-a părut că din fereastră o privește un cerb cu coarne de aramă și ochi de foc. Dar nu erau decît stelele cliplînd în bezna de afară și vîntul care mișca ramurile ultimilor ce se înșirău la

Jurul oasei ca niște străji. A coborât totuși, cu sabia în mână ; deschizînd poarta, a înălțat opaițul, scrutînd întinericul tăcut. O pală neașteptată de vînt a ucis flacăra și abia în clipa aceea s-au auzit pașii furișați ai englezilor. Maureen a țîșnit spre ziduri, dar era prea tîrziu : ajunseseră deja în prag, ațîntîndu-și lăncile spre ea și silind-o să dea înapoi. S-a pomenit într-un cerc de siluete înzăuate și un geamăt de sălbăticiune încolțită i-a scăpat de pe buze. Răcoarea nopții o pătrundea prin cămașă, făcînd-o să se înfioare ; împrejurul ei răsuna clinchetul metalului ciocnit de metal și se îndeseau răsufălările grele. Cînd primul străin a dat s-o atingă, sabia fetei a fulgerat o singură dată și îndrăznețul s-a prăbușit cu umărul sfîrtecat.

Un muget înspălmîntător a izbucnit atunci în spatele soldaților și o faptură nemaivăzută a năvălit asupra-le ca o furtună. Era un cerb uriaș, ale cărui coarne păreau să sprijine bolta. Blana-i argintie scilipea în lumina lunii asemenea trolenelor întărite de ger, iar ochii îi vărsau văpăi purpurii. Cînd s-a ridicat în două picioare, avîntîndu-se între ei, englezii au luat-o la goană, fără să mai privească înapoi. Veniseră în Munster să hăituiască răsculați, nu să se lupte cu arătări ieșite din străfundurile iadului și acum alergau înnebuniți, aruncîndu-și armele și platoșele, ca să le fie mai ușor . . .

Cerbul s-a apropiat de fată scoțînd fuloare de abur pe nări : era încă furios și frămînta pămîntul sub copite, gata să se năpustească în urma fugărilor. Tremurînd ca și el, Maureen i-a dezmiardat fruntea, pînă ce, treptat, încordarea amîndorora s-a potolit. Cerbul și-a înălțat capul și suflarea lui caldă i-a răsfirat pletele ca o adiere de primăvară. Ochii i se

preschimbaseră în vârtejuri tumultoase și tainice, asemeni mării. Într-un târziu, Maureen a pornit alături de el, pe cîmpia ninsă de razele lumii.

... Ani de-a rîndul, mulți vrăjmași aveau să plară ducînd cu ei în neființă nălucirea unei fete cu sabie și a unui cerb ca de zăpadă, care soseau în fruntea cetelor de răzvrătiți la îngînatul zorilor.

ȘOIMUL ALB

Aduși parcă de negurile ce învăluiau cîmpia, s-au năpustit pe ulițe o dată cu inserarea, semănînd groaza și pieirea. Puhoiul de oameni, arme și cai a înecat tîrgul în cîteva clipe, năzuind spre întărituri, zdrobind și măcelărind totul în cale. Doar pe alocuri, femeile tinere și cîțiva bărbați în putere erau mînați, laolaltă cu turmele de vite, spre marginea unde așteptau căruțele cu pradă. Nici meterezele nu i-au putut opri pe călăreții cei sălbatici, deși unii s-au prăbușit, străpunși de săgețile străjilor din turnuri. Înainte ca restul oștenilor să fi apucat a-și lua armele, luptătorii în cojoace de oale mînjite cu sînge s-au revărsat peste ziduri. I-au năpădit pe apărători, ucigîndu-i pînă la unul și aprinzînd cetățuia cu atîta iuțeală, încît nici măcar n-au izbutit s-o jefuiască. Limbile de foc s-au ridicat de îndată, unind cerul și pămîntul într-o singură văpaie, gata să mistuie întreaga lume. Ardeau întăriturile, casele și grajdurile deopotrivă, însă trosnetul grinzii-

lor ce se prăbușeau îngrijite de flăcări nu putea acoperi strigătele de biruință ale năvălitorilor...

De pe un deal apropiat, Gena privea prăpădul cu inima strinsă, dar fără să verse o lacrimă. Cneazul văduv de timpuriu o crescuse laolaltă cu frații ei, deprinzînd-o să lupte cu sabia, să călărească și să tragă cu arcul, asemeni unui oștean. Fusesse drept, însă aspru : nu îngăduia nimănui vreo slăbiciune, nu dăruise niciodată o mîngîiere sau o vorbă bună... Roibul a prins să fornăie, frămîntînd pămîntul sub copite, și Gena a văzut la poalele dealului o ceată de războinici străini. N-o zăriseră însă, dar fata și-a întors armăsarul, pornind în galop spre pădure, pe cînd flăcările ce mistuiau cetățuia creșteau tot mai înalte. În lumina purpurie, ce scălda împrejurimile straielor fugarei se deslușeau lîmpede ca ziua și călăreții s-au năpustit după ea, îndemnîndu-se cu strigăte răgușite.

După o vreme, calul a început să dea semne de osteneală, însă Gena îl mîna înainte, izbindu-l cu latul sabiei ; doar la răstimpuri arunca o privire șirului de urmăritori, ce se lungise asemeni unui șarpe. Cînd a intrat în pădure, roibul era lac de sudoare, răsufila greu și o spumă albă îi acoperea botul. Fata nu i-a văzut pe călăreții în cojoace mițoase întorcîndu-se imediat ce ea se afundase sub bolțile întunecate. N-avea de unde ști că fiii stepel se temeau grozav de codrul care acoperea jumătate din țara lui Seneslau. Prin locurile acelea blestemate nu întîlniseră cetăți falnice sau cîmpii mănoase, ci doar sălbăticiuni, hățîșuri de nepătruns și arbori bătrîni ca timpul. Oamenii erau puțini, dar se lup-

tau cu o îndirjire ce nu înceta să ulmească pe căpeteniile măritului Batu-Han...

Într-un târziu, armăsarul s-a prăbușit; sărind în picioare, Gena a pornit în goană mai departe, călăuzită de nenumăratele făclii aprinse pe cer, ca să vegheze asupra lumii în anul acela de sînge și foc.

Vîntul involbura covorul de frunze galbene, care acopereau bolovanii de la intrarea în peșteră. Pădurea dormea învăluită în tăcere de cînd ultimele stoluri se înălțaseră, pornind spre miazănoapte, iar jivinele stăteau ascunse în vizuini, zgribulindu-se sub atingerea dușmănoasă a brumei... Gena s-a întors lîngă flăcările ce întindeau brațe agere spre iepurele prins în zori, umplînd sălașul de piatră cu mirosul cărnii rumenite. Dăduse peste grota aceea din întîmplare, pe cînd urmărea un cerb rătăcit pe lîngă coliba ei. Pereții adăpostiseră cîndva un lac subpămîntean, dar apele țîșniseră la suprafață, săpînd o trecere largă, prin care putea pătrunde și un om călare.

Peștera era un adevărat dar, însă abia după un timp fata a înțeles că aici trăiseră și alți vînători înaintea ei. În nisipul de pe jos găsea uneori oase și cioburi de lut ars, frînturi de piatră netezită cu mîgală, ba chiar cenușa unor focuri mari. Iar perețele cel mai îndepărtat era plin cu zugrăveli care străluceau în lumina torței, de parcă atunci fuseseră terminate: turme de cerbi, bouri cu coarne scurte și blană pe greabăn sau herghelii de cai stră-

punși de săgeți și multe alte semne de neînțeles. În mijlocul lor, un urs uriaș își căsca amenințător botul spre câțiva oameni ce se înverșunau să-l înfrunte cu sulițe sau ghioage. Îmbrăcați în piei, erau atît de mici pe lângă fiara cea cumplită, încît Gena se întreba adesea care le fusese soarta... Se ferea de peretele acela, căci ochii ursului păreau să-i urmărească fiecă mișcare cu o privire feroasă și plină de răutate, tulburînd-o pînă și-n somn.

Zilele treceau pe neștiute și frigul se înstăpînea tot mai mult peste fire. Fata era silită să aștepte pînă la asfințit pentru a săgeta vreun pui de mistreț și nu rareori se întorcea cu mîinile goale, trebuind să se mulțumească cu o fiertură de ciuperci și fructe uscate. Dar cel mai greu de îndurat se dovedeau a fi nopțile lungi, cînd glasul bolborosit al focului se pierdea în urletele vîntului și ale lupilor ce hotărau viața și moartea în lumea de afară. Atunci Gena se gîdea la vînătorii din alte vremuri, încheștați cu ursul într-o luptă fără sorți de izbîndă. Doar cel care îi zgrăvise știa cum s-a sfîrșit încheștarea. Poate că fiara îi doborîse pe ceilalți, iar omul acela, scăpat ea prin minune, s-a adăpostit în peșteră. Poate că simțise și el apăsarea singurătății, vrăjmășia pădurii, a văzduhului și a jivinelor ce se înverșunau să-i grăbească pieirea.

Fusese un ger atît de cumplit, încît cerul însuși se preschimbase într-un acoperiș de gheață, gata să se fărîme și să cadă peste pămînt într-o grindină de nestemate. Fiecare copac părea un mănunchi de turturi, rîul devenise o oglindă de cleștar, iar omă-

tul gros scîrțlia sub tălpi pe cînd Gena se întorcea ostenită, tîrînd după ea o legătură mare de lemne.

Era gata să calce peste pasărea albă, abia deslușindu-se în zăpadă. Avea aripile strînse și ochii închiși, dar pieptul îi mai tresălta încă. Șoimii trăiau sus, printre stîncile avîntate spre boltă, însă acesta era prea tînăr și căzuse sub săgețile vîntului și ale iernii. După o clipă de șovăială, fata a ridicat trupul înțepenit, așezîndu-l pe grămada de găteje și a pornit mai departe.

... Ochii șoimului s-au ațintit mai întii asupra focului și în rotunzimea lor de mărgele a licărit nedumerirea. Cînd o umbră s-a aplecat asupra culcușului de iarbă, în care se trezise, a vrut să-și repeadă ciocul, dar nu se dezmoțise de tot și Gena s-a ferit, izbucnînd în rîs. Pasărea se zbîrlise bătaioasă, deși abia se putea ține pe picioare ; nu părea deloc înspăimîntată de făptura aceea nemaivăzută, care nu semăna cu nimic din ce întîlnise pînă atunci.

Fata s-a îndepărtat, aruncînd în treacăt cîteva vreascuri în foc, iar ochii cafenii s-au căscat de mirare. Șoimul cunoștea doar văpăile născute cînd sulilele cerului loveau vreun copac și învățase să se ferească de atingerea lor ucigașă. Însă ciudata ființă era prietenă cu flăcările, ba chiar le stăpînea fiece tresărire.

Într-un tîrziu pasărea a ațipit cu capul ascuns sub o aripă ; își visa zborul, iar ghearele i se încleștau ca și cum s-ar fi înfipt într-o pradă ce se zbătea încă. Gena o privea gînditoare, întrebîndu-se dacă era drept să scape făptura ce făcuse să amuțească cîntecul atîtor păsărele plătînde. Însă era în legea firii ca flece jivină să se lupte pentru fărîma ei de

vlață, chiar dacă trebula s-o fure de la altele și nici una nu ucidea mai mult decât putea mânca. Doar oamenii porneau neîncetat războaie crunte, mînați de pizmă și lăcomie...

La început șoimul s-a arătat semeț, neîngăduindu-i să-l atingă, așa că Gena îi azvîrlea bucățile de carne de la cîțiva pași. Pasărea le înghițea la iuțea și, după un timp, a cutezat să iasă din cuib; dar a mai trecut destul pînă s-a obișnuit să-și primească hrana din mîna fetei. Cînd l-a îngăduit să-l mîngîie penele mătăsoase de pe gît, gerurile se înmuiaseră și neliniștea zborului se trezea din nou în el. Își filfiia aripile în peșteră și se repezea mereu spre ieșire, de parcă ar fi vrut să afle dacă văzduhul se limpezise de norii cei grei.

Intr-o dimineată, fata l-a luat în brațe, ducîndu-l afară, pe o piatră încălzită de soare; șoimul a rămas nemișcat, în vreme ce lumina, văzduhul și pădurea îi șopteau ceva numai de el înțeles. Deodată s-a înălțat dintr-o zvîcnire spre cerul senin, a plutit într-un cerc larg deasupra peșterii, ca și cum și-ar fi luat rămas bun, apoi a pornit spre piscul golaș unde își avusese cuibul. Cînd pasărea s-a pierdut în zare, Gena a privit împrejur cu tristețe: primăvara mult așteptată o lăsa iarăși singură.

Curînd, riul a scăpat din capcana de gheață și undele-i zglobii au săltat iarăși peste pietre, răsunînd asemeni unor clopoței de argint. Din pămîntul mustind de apă se iveau capetele ghiocelor și primele fire de iarbă, ramurile se încărcau de muguri, iar văzduhul clocotea de ciripitul păsărilor întoarse din depărtări. Toate jivinele ieșiseră să se bucure de căldura blîndă și Gena le-ar fi putut doborî leane,

ea ci se vedeau din cale-afară de necugetate. Dar nu se îndura : era un răstimp al fericirii, al hoinărelilor și hîrjoanei, cînd dușmănia fusese uitată, iar puii născuți în adîncul vizuinilor vedeau pentru prima oară pădurea.

Venise vara și Gena colinda din zori pînă-n seară poienile, pîndind iepurii cu blănițe fumurii. O dată, un ghem cenușiu a țîșnit chiar de lîngă picioarele ei, gonind atît de iute, încît părea că nici nu atinge pămîntul. Înainte să-și poată încorda arcul din înaltul cerului s-a năpustit o umbră și gheare ascuțite s-au înfipt în spinarea urechiatului, săltîndu-l într-o clipită. Fîlfîindu-și rar aripile, pasărea albă a plutit spre vîrfurile muntelui, pe cînd fata o privea cu răsufierea tăiată. Șoimul se preschimbase într-un adevărat stăpîn al văzduhului, iar Gena s-a pomenit întrebîndu-se dacă acolo, în cuibul dintre stînci, îl așteptau soața și puii ori rămăsese un singuratic.

În noaptea aceea a avut un vis ciudat. I se părea că din tării coboară o pasăre cu ochi de stele și aripi acoperind întreaga pădure. Venea spre ea, trăgînd bezna cu ghearele-i de foc și, din urmă, lumina zorilor izbucnea biruitoare... Cînd s-a trezit, șoimul era alături ; încă somnoroasă, fata a întins mîna, mîngîindu-i pieptul înfoiat, în vreme ce el îi ciugulea ușor şuvițele de păr, răsfirate pe umeri ca o apă neagră.

De atunci, șoimul a rămas în peșteră. Porneau împreună la vînătoare și Gena străbătea desigurile,

pe cînd el se rîtea pe cer, dîndu-l de veste cu un
tîpăt imediat ce desluşea vreo mişcare. Rar se în-
tîmpla ca fulgerarea clonţului de fier sau a săgeţilor
să nu doboare vreo jivină. Aveau acum hrană din
belşug şi Gena nu mai prididea afumînd carnea sau
uscînd pieile pentru iarnă. La amiază ieşeau amîn-
doi să privească asfinţitul, iar şoimul îşi deschidea
larg aripile lăsînd purpura cerului să-i învăpăieze
penele, în vreme ce fata se scălda în undele limpezi
ale rîului.

Apele săpaseră adînc în pămînt, croindu-şi o
albie căptuşită cu prundiş lucitor. Veneau năval-
nic, poticnindu-se într-un sobor de stînci, printre
care se involburau supărate şi grăbeau spre cîmpiile
din zare. În cupa aceea de piatră se cufunda fata
adesea, după ce deprinsese dibăcia vînătorii de pă-
străvi. În apa rece de sub stratul de spumă, peştil
argintii, pătaţi cu fum pe coaste, lunecau netemă-
tori iar ea îi pîndea, lipită de lespezi, cu pletele
unduind asemeni ierbii în bătaia vîntului. Dacă se
apropiau destul, îşi încleştă degetele brusc îndără-
tul capului lor şi, fără să le dea răgaz să se dezme-
ticească, ţîşnea la suprafaţă, aruncîndu-i pe mal,
unde rămîneau să se zbată zadarnic.

Apusul acela se dovedise norocos : vreo zece
păstrăvi mari zăceau în iarbă şi, socotind că agoni-
sise îndeajuns, Gena a ieşit afară din apă. Îşi tră-
gea veşmintele rîzînd de şoimul care sălta caraghios,
încercînd să se ferească de stropi, cînd un mîriiit
înfundat a făcut-o să se răsucească pe călcîie.

O namilă de urs, cu părul de pe ceafă zbîrlit, o ațîntea cu priviri sălbatice. Dintre fălci i se scurgeau firisoare gălbui, iar mușchii îi zvîcneau nestăpîniți sub blana groasă. Încremenită de spaimă, fata l-a văzut cum se ridică pe labele din spate, arătîndu-și pieptul cît o buturugă. Scrișnetul colților de cremene a crescut într-un răcnet tunător cînd și-a întins labele spre ea, însă, înainte s-o poată atinge, furtuna s-a abătut brusc asupra lui. Vîrtejul de aripi, gheare și lovituri de cioc era atît de cumplit, încît părea că oștiri nenumărate de șoimi se iveau de pretutindeni, îmbulzîndu-se în jurul fiarel. Cîrînd, botul și urechile i-au fost făcute ferfeniță și sîngele a prins să curgă, năclăindu-i părul aspru.

Năucit, ursul încerca să se apere cu izbitori care ar fi putut frînge un stejar, dar nu reușeau decît să înteească iuțeala vrăjmașului. Nu pricepea de fel ce se petrece: pînă atunci nu se războise cu păsările și nici ele nu-l tulburaseră vreodată. Dar șoimul acela se dezlănțuise, de parcă își ocrotea puil abia ieșiți din găoace. Tipa asurzitor, căzînd din văzduh ca o piatră și îi smulgea smocuri întregi de blană, făcîndu-l să spumege de minle neputincioasă.

Deodată, ceva ascuțit i-a străpuns umărul și s-a întors în grabă, însă Gena sărise într-o parte. O nouă lovitură l-a zădărit și mai mult, în vreme ce șoimul îi sfîrteca nările, fulgerîndu-și ciocul învoiat ca o seceră. Orbită de durere, fiara și-a scuturat capul ca și cum ar fi năpădit-o un roi de viespi infuriate. O clipă mai tîrziu lancea îi pătrundea printre coaste; opintindu-se din răsuputeri, Gena i-a

implintat-o pînă cînd vârful armei a ieșit prin spî-nare.

Un muget a cutremurat pădurea, apoi dintre fălcile căscate s-a revărsat un puhoi de sînge. Ursul a mai făcut doi pași clătînîndu-se și s-a prăvălit ca un munte de carne, scuturat de fiorii morții. Cu ghearele înfipite în grumazul său, șoimul continua să-l brăzdeze adînc, înnebunit de furie.

...Flăcările se iveau sprintăre din mormanul de crengi, ascunzîndu-se din nou, într-un joc la care Gena privea fără să vadă nimic. Setea de viață și o nestăvilită bucurie îl umpleau întreaga ființă. Și-a ridicat ochii spre zugrăveala vîntătorului singuratic: ursul părea să se fi micșorat, iar pupilele-i negre nu mai vărsau fulgere de minie și ură. Erau la fel de stinse ca ale celorlalte făpturi ce încremeniseră în peretele de stîncă pe cînd șoimul își întindea aripile, acoperind cu umbra lor trupul fiarei.

RIPA LUPILOR

Ascunsă în spatele pragului de pe care se prăvăleau apele involburate, lupoalca pîndea cu burta lipită de pămînt și ochii abia mijiți. Părea una dintre stîncile sure, risipite pe malul rîului; doar urechile i se ridicau la fiecare foșnet și nările-i fremătau la cea mai mică adiere. Cerbul s-a aplecat spre cerul culbărit între pietrele prundului și, în clipa următoare, a uitat de orice primejdie, vrăjit de susurul undelor de cleștar. Cînd umbra tăcută s-a

prăvălit asupra lui a dat să se ferească, dar era prea târziu. Colți de cremene i se înfipseseră în grumaz și singele a țîșnit șuvol, înroșind apele ce săltau nepăsătoare mai departe. Mugetul prelung s-a stins într-un geamăt, iar cerbul s-a prăbușit pe o coastă, cu picioarele zvicnind în visul ultimei goane. Înaintea ochilor i se perindau ca un vârtej de frunze purtate de vînt toate cîte le trăise. Căldura soarelui, gustul ierbii de primăvară, luptele cu cei din neamul lui, iernile cînd scăpase cu greu de halta flămîndă s-au amestecat într-o fulgerare, apoi negura l-a acoperit gîndurile și a trecut dincolo de teamă și durere.

Liniștea s-a lăsat din nou asupra pădurii și, pe un deal din apropiere, Vlad s-a încovolat sub povara gîndului chinurilor : Oana avea dreptate, în pustietatea aceea nu putea trăi oricine. Venise acolo vara și toate o încîntaseră ; copacii care o dezmițau cu brațe fremătătoare, mușchiul gros, smălțuit cu flori minunate, zarva necurmată a veverițelor ... Dar, la căderea frunzelor, lumea de basm își dezvăluisese cealaltă față și Oana s-a întors în oraș, părăsindu-l pe bărbatul ce crezuse că fericirea durează veșnic.

... Vulturii pluteau în țării, veghind asupra pădurii pălite de brumă : un tărîm mohorît, în care unica făptură însuflețită părea să fie omul ce grăbea printre desigurii. Se înserase și glasuri venind parcă din străfundurile pămîntului se tînguiau, izbindu-se de crengi ca niște păsări oarbe. Era vremea cînd orice vietate se ascundea în bîrlog, iar colții haitei deveneau lege.

Vlad urca gîfîind birna îngustă, atîrnată deasupra prăpăștiilor ce mărgineau piscul străjuit de

zade falnice ; tocmai dăduse ocol unei stînci ieşite din trupul muntelui, cînd s-a pomenit înaintea lupoaicei cu ochi de jar. Şi-a smucit arma, însă trupul cenuşiu a ţîşnit fulgerător, izbindu-l în piept ca un bolovan. Sub povara aceea neaşteptată, omul s-a clătinat, încercînd zadarnic să-şi recapete echilibrul. Braţele i-au bătut cu disperare văzduhul, apoi degetele i s-au încleştat în blana fiarei şi s-au prăbuşit împreună, învălmăşiţi, în hăul de dedesupt.

...Cînd a deschis ochii, era întins pe o grămadă de cetină putrezită, iar lupoaica mîrîia deasupra lui. Şi-a lăsat din nou pleoapele, aşteptînd sfîrşitul. A simţit o răsuflare fierbinte pe gît şi carnea i s-a încrîncenat, dar în loc să-şi înfigă colţii, jivina s-a dat înapoi, depărtîndu-se cîţiva paşi. Uluit, omul s-a răsucit spre ea, biruindu-şi cu greu amorteala. S-au privit o vreme neclintiti, apoi lupoaica i-a întors spatele, pornind la vale cu salturi sprintene.

Ecoul detunăturii mai răsuna încă sub bolţile de frunziş, pe cînd cocoşul se rostogolea într-o ploaie de pene şi fulgi. Vlad s-a aplecat spre pasărea înşingerată, dar freamătul tufelor de grozamă l-a încremenit în mijlocul gestului. Lupoaica se tîra aţintindu-l cu teamă şi omul s-a înfiorat fără voie : trupul cenuşiu era numai piele şi os, căci primăvara întîrziase neobişnuit de mult în anul acela. Cînd i-a aruncat vînatul, sălbăticiunea s-a pornit să-l adulmece neîncrezătoare, cu privirea la cel care i-l dăruia. Abia după ce ieşise din luminiş, Vlad a auzit

troscnetul oaselor sfărimate și a clătinat din cap mulțumit : fusese un cocoș de toată frumusețea, însă el mai avea de plătit din vechea-i datorie.

Pe neașteptate, ferigile au foșnit ca bătute de vînt și vînătorul s-a întors iute, gata să apese pe trăgaci. Lupoalca s-a tras spre desîșuri, însă după cîteva clipe se apropiase din nou ; doar la strigătul lui minios s-a oprit, cu coada între picioare și ochii în pămînt. Ridicînd din umeri, omul a pășit mai departe, cu jivina în spatele lui, călcîndu-i pe urme ca o umbră. Cînd au ajuns înaintea porții, lupoalca a părut să șovăie, apoi s-a strecurat în curte, atît de sfioasă și umilă, încît pe Vlad nu l-a lăsat inima s-o gonească. I-a pus în față o strachină cu apă și ea a lîpăit de cîteva ori, după care s-a încolăcit lîngă treptele scîldate în soare și a adormit liniștită, de parcă acolo i-ar fi fost locul de cînd lumea.

Umbrele se lungiseră de tot, prefăcînd trunchiurile în oștiri de uriași care își întindeau brațele noduroase într-o amenințare mută. Curînd, noaptea s-a furișat pe nesimțite în pădure și bufnițele cerului s-au trezit, deschizînd ochi de stele, în vreme ce luna îmbrăca fagii în zale de argint. În bezna desîșurilor se aprindeau luciri fugare, adierile aduceau nenumărate șoapte, iar crengile fremătau tainic împrejurul femeii ce grăbea înfrigurată, tresărînd de spaimă la fiecare pas.

Cînd a zărit în depărtare căsuța scundă, lăsată pe o parte, a luat-o la fugă plîngînd și rîzînd, de

parcă își pierduse mințile. Totul era neschimbat și totuși se scursese un an întreg, fără de sfârșit, în care nu-și putuse găsi nicăieri rostul...

Împingînd cu greu ușa înțepenită, s-a pomenit într-o încăpere goală și un gând năprasnic a fulgerat-o: poate că Vlad plecase, părăsind pentru totdeauna locul aducerilor aminte. Însă lângă căminul de piatră era o movilă de găteje, iar pe masă se îngrămădeau buturi de vînat, ciuperci, mure și frași proaspete. A aprins focul și s-a ghemuit pe lavită, lăsînd căldura să-i dezmoștească trupul ostenit.

Ațipise, cînd ușa s-a dat la o parte cu o bufnitură. Văzînd lupoaica uriașă ce se năpustea asupra ei, femeia a scos un țipăt slab, lipindu-se de perete. Din prag a răsunat atunci un glas aspru, frîngînd avîntul fiarei, care s-a supus în grabă, întinzîndu-se pe podea cu botul pe labe.

Vlad împietrise cu ochii la femeia ce se ridica ferindu-și privirea dinaintea chipului său și tăcerea s-a înălțat între ei ca un zid, pe care nici unul nu izbutea să-l sfarme. După o vreme, Oana s-a apropiat tremurînd, iar bărbatul i-a atins ușor obrazul ce purta urmele zbuciumului neostoit. Ochii lui grăiau despre nopțile de singurătate, despre așteptarea lipsită de speranță, ai ei răspundeau cerînd iertare, încredințîndu-l că nimic nu-i va mai despărți vreodată... Cînd i-a căzut în brațe, sfîrșită, Vlad a simțit cum toată îndîrjirea i se topește și s-a pomenit dezmierdîndu-i pletele, în vreme ce buzele sale șopteau cuvinte pe care le crezuse pentru totdeauna uitate.

... Lupoaica rămăsese culcată ore în șir înaintea căminului, fixînd neclintită limbile aurii care devorau mormanul de vreascuri. Într-un tîrziu s-a ridicat, apropiindu-se de laviță cu pași neauziți. În somn, chipul vîntătorului se schimbase, pierzînd încremenirea de mască dăltuită în cremene și acum zîmbea unui vis nestiut sau, poate, femeii cuibărite la pieptul lui. Sălbăticiunea și-a mijit ochii, atîntînd-o pe Oana cu ură. Străina aceea nu avea ce căuta acolo, în lumea ei și a stăpînului. Venise să tulbure liniștea pe care o găsiseră cu greu, departe de cei din neamul lor, desprinsi de trecut și viitor, trăind din plin fiecă clipă, fără să se gîndească la altceva. A adulmecat-o curioasă : mirosul trupului și al părului femeii era ciudat, altfel decît izul făpturilor pădurii sau al stăpînului. Îi amintea de goanele prin iarbă abia încolțită, de chemările primăverii, ce făceau sîngele să clocotească asemeni sevelor noi. S-a ridicat în două labe, căutînd nedumerită izvorul mirosurilor acelea proaspete.

Simțînd o atînsere fierbinte pe umăr, Oana a tresărit înspăimîntată : botul lupoacei era la o palmă de gîtul său. Ochii îi luceau nefiresc, se zbîrlise toată și hîrîia gros, fioroasă ca însăși pădurea. Venise vremea ei, a colților și a ghearelor, cînd spaima era atotputernică, iar speranța n-avea nume. Focul murise și bezna de peșteră a încăperii era străpunsă doar de ochii aceia arzători. Dintr-un zvicnet, femeia l-a acoperit pe Vlad cu trupul ei, în vreme ce fiara sărea pe laviță. Fără să se trezească, omul a murmurat ceva nedeslușit. La auzul glasului său, lupoaica s-a oprit, mîriînd înfundat, la un pas de carnea moale și caldă.

Deodată le a întors spatele celor doi, din câteva salturi a străbătut încăperea și a țîșnit prin fereastră, pierzîndu-se în noapte cu un urlet de neputință, care a rămas să învăluie casa ca un blestem.

Trecuseră două veri de la plecarea lupoalcei și Oana se mai deprinsese cu traiul în sălbăcie, ba chiar învățase să-i descopere singură frumusețea aspră. În dimineața aceea hoinărise mai departe ca niciodată. Mergea de câteva ore printre trunchiurile groase, ale căror rădăcini se iveau din mușchiul jilav, ca niște șerpi porniți în căutarea prăzii. Razele soarelui se strecurau cu greu prin împletitura deasă a crengilor; doar ici și colo se înălțau pini contorsionați ciudat sau pîlcuri de mesteceni ocrotind un popor de ciuperci violete. În aer tremura o zăpușeală toropitoare, îmbibată de mirosul apei stătute la umbra ferigilor și a bureților ce înecau poalele copacilor ca o mulțime de șoareci cafenii. Nici o pasăre nu se avînta spre cristalul cerului, după cum nici o vietate nu cuteza să tulbure liniștea bătrînului codru.

Bungetul s-a sfîrșit fără nici un semn pregătitor, ca retezat de securea unui cataclism imemorial. În mijlocul lui se căsca o vale în care vîntul se năpustea în rafale sonore, încercînd parcă să disloce pietrele pe jumătate îngropate în pămînt roșcat și tufe de scaieți. Panta abruptă a povîrnișului era străbătută de o potecă șerpuind ca un pîriu de praf spre niște stînci aidoma unor uriașe făpturi adormite.

Oana se oprise nehotărîtă pe buza văgăunii cînd, din spatele ei, au răsunit chemările haitei. A luat-o

la fugă de-a lungul ripet, dar urletele au urmat-o, rostogolindu-se printre copaci ca niște hohote batjocoritoare. Alerga nebunește, biciuită de ramuri și împiedicându-se de ciaturile rădăcinilor, însă capcana de gheare și colți s-a închis repede, iar femeia a coborît povârnișul, luînd-o la întîmplare printre hățșuri. De la o vreme jivinele amuțiseră ; tăcerea aceea nefirească o înspăimînta însă mai mult decît orice. Abia cînd s-a oprit să-și tragă răsufierea, le-a zărit ochii lucind lacomi și groaza i-a dat noi puteri.

Și-a smuls fișii din veșminte, aruncîndu-le haitei, care se oprea să le sfîrtece, dăruindu-i cîteva clipe de viață în plus. Într-un tîrziu, totuși, plăcerea vînătorii li s-a domolit și au încolțit-o la poalele unei stînci din adîncul văii. Au privit netulburăți cum Oana încerca zadarnic să se cațere pe peretele netezit de ploi, apoi unul dintre lupi i-a sărit în spate, doborînd-o la pămînt. Ceilalți s-au înbulzit s-o adulmece cu răsufări încinse, mîrîind unul la altul și pîndindu-se cu ochi dușmănoși, gata să se încalere.

Păreau că așteaptă ceva și, într-adevăr, un urlet prelung a izbucnit de pe cărare, iar haita s-a îndepărtat, lăsîndu-și prada să tremure neputincioasă, golită de orice gînd. O lupoalcă se apropia cu salturi iuți ; recunoscînd-o, femeia a închis ochii. Sălbăticiunea a rostogolit-o de cîteva ori prin praf, hîrîind amenințător spre lupii care se foliau cu zgomot. Și-a aplecat capul, adulmecînd trupul ce fremăta de groază, stîrnindu-i o poftă nestăpînită. Era gata să-și înfigă colții, cînd geamătul Oanei a făcut-o să tresară ca o pleasnă de bici. A privit-o cu indolală. Îi amintise parcă de cineva care stăruia în mintea ei asemeni unei umbre, nelămu-

rit, dar întotdeauna acolo. În ochi i s-a aprins o flacără verde, însă n-a apucat să se hotărească : ceilalți își pierduseră răbdarea și veneau în rînduri strînse la ospăț. Botul lupoaicei s-a încrețit cu răutate, coama i s-a ridicat ca un guler țepos și, răsucindu-se fulgerător, s-a aruncat în mijlocul haitei. S-a pornit un vălmășag de hîriituri feroase, în care colții se loveau de colți sau pătrundeau adînc în carne, în vreme ce Oana țîșnea în picioare, alergînd din toate puterile spre pădure. Urca povîrnișul cînd, în văzduh a răsunat un urlet ciudat, amestec de furie și triumf ; întorcînd capul, a văzut viermuiala cumplită a haitei deasupra celei ce nu fusese niciodată înfrîntă pînă atunci...

ȘARPELE DE PIATRĂ

Cînd și-a văzut prima oară chipul răsfrînt în undele de cleștar ale izvorului, ceva tulbure, ca o presimțire a nenorocului pe care frumusețea ei abia înmugurită avea să i-l aducă, i-a fulgerat prin mintea de copil. Dar fluturii cu aripi de azur din grădina palatului și peștii argintii din bazinele de porfir au făcut-o să uite repede fiorul de o clipă... Unica dorință neîmplinită de care își amintea fusese ca, măcar o dată, să poată întrece în goană căprioarele cu ochi catifelati, pe care i le dăruise tatăl ei, regele. Nu-i era teamă de războinicii aspri sau de armăsarii lor focosi, nici de furtunile al căror glas zguduia țăriile. Doar la începutul fiecărui anotimp,

cînd vestala ce trăia în subteranele cetății venea în fața regelui pentru a-i tălmăci porunca zeilor, fetița fugea din calea ei, cuprinsă de spaimă, deși femeia acoperită de văluri purpurii pășea grăbită pe coridoare, fără să privească pe nimeni.

Trecuseră optsprezece ani de cînd regele vestise poporului nașterea fiicei sale și, într-un amurg, în vreme ce fata înota cu mișcări lenevoase, primind cu întreaga-i ființă mîngîierile blînde ale soarelui și apei, a simțit cum o învăluie un soi de adiere fierbinte. S-a întors uimită, dînd cu ochii de un necunoscut care o pîndea dintre magnoliile ce mărgineau scoica bazinului. Nu mai întîlnise o asemenea privire vreodată, căci toți cei de la curte se plecau înaintea ei cu supunere și tainică adorație. Dar străinul care îndrăznise să pătrundă în grădina palatului, fără a se teme de străji, avea veșmintele mai bogate decît ale regelui și siguranța sfruntată din purtarea lui a mîniat-o într-atît, că și-a uitat spaima. În loc să cheme slujitoarele, a ieșit cu totul din valuri, ca o statuie scăldată în lumina asfințitului, înfruntînd neclintită ochii aceia arzători.

N-a vorbit nimănui despre bărbatul care se făcuse nevăzut, după ce o ațintise întunecat și amenințător, clipe nesfîrșite. Cîteva luni mai tîrziu, însă, vestea morții celei ce aducea cuvîntul Șarpelui de Piatră — ocrotitorul cetății — s-a răspîndit în cele patru zări. Marele Diadorh a colindat întreaga țară în căutarea unei fecioare demne de a fi noua vestală, vestind în cele din urmă că Șarpele însuși o alegea pe fiica regelui. Nici sfatul bătrînilor sfetnici, cărora

nu le plăcea trufia Diadorhului, nici lacrimile și rugămințile fetei nu l-au putut îndupleca pe tatăl orbit de mândrie, așa că într-o noapte, câteva femei tinere au năvălit în iatacul prințesei. Trîntind-o pe podea și stăpînindu-i zvîrcolirile furioase, i-au turnat pe gît o băutură verzuie, ce i-a strecurat gheață în vine, răpindu-i graiul și puțința de a se împotrivi, dar lăsîndu-i mintea și simțurile treze. Slujitoarele au îmbălat-o, i-au uns pielea cu uleiuri parfumate, apoi i-au prins în părul mătăsos trei șiraguri de rubine. Într-un tîrziu, au întins-o pe un scut de aur și au coborît sub temeliile palatului, purtînd pe umeri trupul din care păreau că mai trăiesc doar ochii măriti de spaimă. După ce au străbătut nenumărate coridoare jilave și reci, s-au oprit într-o sală scobită chiar în stîncă de granit roșu, pe care se înălța cetatea. În mijlocul ei, pe o dală rotundă, își încolăcea inelele dăltuite în marmură albă un șarpe cu ochi de rubin. Așezînd scutul înaintea lui asemenea unei ofrande, slujitoarele s-au grăbit să iasă și fiica regelui a rămas singură, țintuită pe placa de aur; la puțină vreme după asta, văzduhul a răsunat de ecoul țipetelor îndepărtate ale femeilor ucise de străji la capătul labirintului, pentru a nu-i trăda vreodată taina.

În tăcerea ce s-a lăsat ca o aripă neagră, fetei i s-a părut că aude un susur ușor, aidoma unui fir de apă ce-și croia drum printre stînci. Sunetul se făcea tot mai puternic, venind parcă dinspre șarpele ai cărui ochi ardeau acum ca niște torțe. Îngrozită, a văzut cum, treptat, făptura căpăta viață, zvîcnetul mușchilor sub pielea netedă și lucioasă luînd locul nemișcării pietrei. Descolăcindu-se, șarpele a început să unduiască lin spre ea și fata s-a înflorat la atîn-

gera trupului lunecos ce urca de la glezne, cuprinzînd-o cu inelele sale groase, dar uşoare ca razele soarelui. Capul prelung s-a apropiat de chipul ei şi prinţesa şi-a coborît pleoapele dinaintea ochilor de foc. Cînd a simţit limba despîcată atingîndu-i genele într-un fel de mîngiere şi-a adunat puterile şi a ţipat sfişietor, apoi bezna a învăluit-o din toate părţile într-o îndurătoare mantie de uitare.

... Cînd s-a trezit, tremura toată şi lacrimi mari îi curgeau pe obraji dogorind ca jarul. Nu departe, un şarpe de marmură o privea cu ochi stinşi, pe care nici lumina torţelor înfipite în pereţi nu izbutea să-l însufleţească.

Brusc, zidul din dreapta s-a despîcat fără zgomot, lăsînd să treacă un bărbat înveşmîntat în purpură şi fiica regelui l-a recunoscut pe străinul cel trufaş.

A ajuns-o dintr-un salt, tocmai cînd se ridicase pe jumătate şi, frîngîndu-i trupul în braţele lui vînjoase, a doborît-o pe scutul de aur. Fata s-a zbătut o vreme, lovind la întîmplare cu mîinile şi picioarele, dar strînsoarea aceea înăbuşitoare o secătuia de puteri şi împotrivirea a început să-i slăbească. Încleştînd-o nemilos, Diadorhul nu a văzut însă cum torţele s-au stins deodată, iar sala a rămas luminată doar de şarpele alb, care îşi înălţa capul cu ochi de flăcări.

În clipa în care fata era gata să leşine, sfişită, un şuielat ca un plesnet de bici a despîcat aerul şi Diadorhul s-a pomenit înaintea şarpelui, ce-şi legăna ameninţător gîtul. Pînă să se poată dezmetici, capul cumplitel făpturi l-a izbit fulgerător în piept, azvîrlindu-l pe podeaua de granit. Țîşnind după el pe dată, şarpele l-a zdrobit cu luteala gîndului apoi, întor-

cîndu-se pe dala rotundă, s-a încolăcit lingă prințesă, privind-o cu ochi strălucitori. Fata s-a ridicat încet, ca într-un vis ; pe neașteptate, un val de duioșie a inundat-o : învingîndu-și frica, a întins mîna spre el cu o tandrețe pe care nu o mai dăruise vreodată cuiva.

La trecerea sorocului cuvenit, pentru întîia oară de la întemeierea cetății, vestala nu s-a mai arătat înaintea regelui și bătrînii sfetnici au hotărît că trebuie să meargă el însuși la Șarpele de Piatră.

Intrînd cu teamă în sala roșie, regele a văzut mai întîi rămășițele celui ce fusese Marele Diadorh. Deodată a pălit, cutremurîndu-se : pe dala de granit, două statui albe se priveau cu ochi de rubine și mîna fiicei sale atingea capul Șarpelui de Piatră într-o eternă mîngiere . . .

III. „CACI DE-AICI INAINTE
PE ALTE URME VOM MERGE...”

„Pașii-ți merg pe-altă cărare
Către-a spaimelor cuibare,
Unde crește roșia floare.
Despărțit de-naltul cor,
Asculta-vei, stînd stingher,
Pașii-n noapte cum ne pier.
Cînd te vei trezi, în zori,
O să-ți aibă chinul spor,
Vei tînji de-al Junglei dor.
Ape, arbori, vîntul cîntă,
Jungla bine te cuvîntă.”

Rudyard Kipling, „Cărțile Junglei”

BĂTRINUL DIN MARE

În vara cînd Tyskar și oamenii săi au purces din ținutul Norrland cöborînd spre miazănoapte, apele erau mai albastre ca niciodată. Aegir, zeul mării, lăsase vînturile bune să sufle peste întinderea încrețită de valuri, iar capul de balaur, ce păzea prova corabiei, părea viu, despîcînd zarea senină asemeni unui șarpe urlaș. Noaptea se adăposteau printre ostroave sau în golfuri, iar de cum răsărea soarele, corabia cea lungă pornea în zbor peste talazurile înspumate, fără să aibă nevoie de ajutorul vîslelor. Ceata celor aproape o sută de vikingi aprigi era greu de ținut în frîu, dar Tyskar nu știa de glumă și, cum faima nu i se dovedea mai mare decît norocul și puterea, nimeni nu cuteza să-l iasă din cuvînt. Nu se temea nici de luptă, nici de furtună, iar duhurile rele nu izbutiseră niciodată să-l abată din cale, astfel că alături de el se putea dobîndi multă pradă și un nume răsunător printre vînturătorii mărilor.

S-au îndreptat întîi spre coastele goților, însă n-au izbîndit mare lucru, căci locuitorii cetăților se apărau cu îndirjire, iar osteneala de a jefui satele înconjurate de întărituri de lemn și pămînt nu era răs-

plătită cu cîne știe ce auuși Haldan, clumaciul, un scanian tăcut, mai scund decît Tyskar, dar vînjos ca un urs, i-a sfătuit atunci să pornească spre Britania. Le-a povestit atîtea minunății despre aurul și argintul ce îl așteptau acolo pe niște bărbați viteji ca ei, încît toți au început să strige că vor merge în țara aceea, de unde se vor întoarce plini de bogății sau nu se vor întoarce deloc.

După cîteva zile s-a ivit înaintea lor coasta înaltă a ținutului celților, apărat de șiruri de stînci ascuțite ca niște colți, de vârtejuri viclene și curenți puternici, de care corabia nu putea trece cu nici un chip. Într-un tîrziu au dat de un rîu lat și adînc, ce se vărsa în apele mării, iar Haldan a cîrmit în susul albiei, în timp ce oamenii chiuiau de bucurie văzînd că vîntul le era prielnic. A doua zi s-au posomorît însă, căci malurile arătau pustii, doar din loc în loc apărînd ruinele unor sate de mult trecute în neființă.

Își pierduseră orice nădejde cînd, pe înserate, au văzut în depărtare mai multe șuvițe de fum ridicîndu-se spre cerul ce începea să se întunece. Au acostat lîngă un pîlc de sălcii care ascundeau corabia și, la ivirea primelor stele, o ceată numeroasă a plecat în frunte cu Tyskar, lăsîndu-l pe Haldan să păzească tabăra cu douăzeci de oameni.

Au găsit un sat mai mare decît se așteptaseră, al cărui locuitori păreau tot atît de nechibzuiți pe cît erau de bogați. Gasele, acareturile și grădinile nu aveau decît împrejmuiri ușoare, simple garduri de ostrețe și pari; palanca de pămînt și trunchiuri ce ar fi trebuit să înconjoare întreaga așezare era neterminată, ba chiar fusese dărîmată în cîteva locuri pentru ca vitele să poată ieși mai lesne la pășune. Sătenii dormeau duși, în timp ce puținele străji pi-

coteau sprijinite în lănci, cu gîndul aiurea și nu s-au dezmeticit decît atunci cînd prin fața ochilor le-au fulgerat tăișurile aducătoare de moarte. Cîțiva vikingi s-au furișat printr-o spărtură, deschizînd poarta înainte să prindă careva de veste și întreaga ceată a năvălit înăuntru, aruncînd torțe pe acoperișuri și urlînd înspăimîntător. Celții au dat să iasă din case, însă mulți nu apueaseră să-și pună zalele sau coifurile că se și prăbușeau străpunși chiar în prag, fără să poată ridica măcar săbiile. Țipetele de groază ale femeilor și copiilor abia se auzeau în hărmălaia cumplită a răcnetelor luptătorilor, a zăngănitului de arme și-a pîrîitului flăcărilor ce se întindeau tot mai cutezătoare. Doar la marginea dinspre apus a așezării, unde casele fuseseră durate chiar pe malul unei rîpe adînci și vînturătorii mărilor ajunseseră mai tîrziu, au aflat vreo patruzeci de oameni cu scuturi, săbii și securi, strînși la un loc asemeni unui zid viu. Îi îndemna un bărbat înalt, bărbos, cu un scut de fier argintat, care lucea ca o lună însingerată la lumina pojarului din sat. Tyskar le-a strigat că le crută viețile, dacă lasă armele și se dau prinși; răspunsul a fost o dardă azvîrlită cu multă dibăcie de un tinerel ce stătea alături de căpetenia bărboasă. Arma s-a înfipt în marginea pavezei de lemn acoperită cu piele a lui Tyskar și o așchie groasă i-a scrijelit obrazul vikingului, făcîndu-l să scrișnească de furie și durere. Oamenii săi s-au năpustit asupra celților și a urmat un măcel necruțător, căci aceștia nu dădeau înapoi un pas, lovind cu nădejde și căzînd fără un geamăt, inversunați ca niște fiare. Au pierit destui vikingi, dar pînă la urmă uriașul cu scut argintiu s-a prăvălit cu țeasta despicată de securea lui Tyskar, iar ceilalți au sfîrșit fie de sabie, fie arun-

cîndu-se singuri în rîpa ce se căsca la picioarele lor ca un hău întunecat. Flăcăiandrul cel îndrăzneț se luptase în rînd cu bărbații și doborîse doi vikingi înainte de a se pomeni față în față cu Tyskar, care nu-l scăpase nici o clipă din ochi, strigîndu-le alor săi să-l prindă viu. De la prima înfruntare, marea secure a vikingului sfărîmase în bucăți sabia tînărului, însă acesta a sărit sprinten în lături, scoțînd un jungher de la brîu și pregătindu-se să-l azvîrle. N-a mai apucat ; din spatele său, unul dintre oamenii mării l-a izbit cu latul securii în coif și flăcăul s-a prăbușit la pămînt ca fulgerat. Tyskar l-a privit cîteva clipe răsufliînd greu, apoi, întorcîndu-se brusc, a poruncit celor din preajmă să-l ducă pe corabie fără să-i clinească vreun fir de păr. Mînzocul acela avea să învețe cîte ceva cînd totul se va fi terminat și, poate, altă dată avea să se arate mai chibzuit cînd un norrlandez îi va striga că îi lasă viața.

Între timp, în sat lupta se sfîrșise și vikingii se grăbeau să care prada dincolo de întăritură, înainte ca toate casele să fie mistuite de flăcări. Ici-colo izbucneau scurte gîlcevi pentru femeile găsite prin ascunzători, dar toți erau veseli, căci jefuiseră mai mult decît puteau duce ; după ce au încărcat caii și vitele, încă mai purtau destule lucruri pe umeri, astfel că în zori au ajuns la corabie frînți de oboseală.

Împărțirea prăzii și cheful au durat pînă la amiază ; erau atîtea arme, cămăși de zale, coifuri, grămezi de blănuri, saci cu slănină și grîu, butoaie de vin, vase cu bani de argint și veșminte de tot felul, încît Tyskar se întreba nedumerit cum le vor înghesui pe toate în corabie. Prinși nu aveau mulți, doar cîteva femei tinere, căci sătenii scăpaseră cu fuga atunci cînd vikingii se luptau cu oamenii căpe-

teniri. Din ceata care năvălise în sat, douăzeci și nouă pleriseră și destul fuseseră răniți, însă ceilalți socoteau că încăierare ca asta nu mai văzuseră de mult și laudau vitejia celților tot atât pe cât le prețuiau bogăția.

Spre seară, Tyskar a hotărât să plece, căci fugarii se puteau întoarce oricând cu ajutoare, iar vikingii erau prea osteniți și încărcăți cu prăzi pentru a mai lupta. Vitele și alte lucruri de preț mai mic au rămas pe mal; tot așa și femeile, dar n-a fost lesne pentru Tyskar și Haldan să-i convingă, deși toți știau că la vîslit nu le-ar fi fost de nici un folos, iar corabia era prea îngreunată ca să le poată lua. Cît despre prinsul său, care zăcea fără să-și fi venit în fire, Tyskar l-a răscumpărat dînd o cincime din partea sa și ceilalți au rămas mulțumiți, deși se minunau că îl cară după sine, prețuindu-l cu atîta argint.

Pluteau în largul mării, plerduți între nemărginirea de azur a cerului și valurile albite de spumă ca lîna unui berbec. Soarele dogorea; în lipsa oricărei adieri de vînt, oamenii, deși mahmuri, trebuiau să tragă din toate puterile la vîsle. Dar mulți erau răniți și corabia parcă abia se tîra, neliniștindu-l pe Tyskar, care se temea să nu întîlnească vecini pizmași, dornici să-i ușureze de pradă. Stătea lîngă cîrmă, scrutînd încruntat zarea, cînd și-a adus aminte de prinsul său; acesta se trezise de mult, însă rămăsese mai departe întins lîngă copastie, cu ochii închiși. Tyskar i-a poruncit să treacă la vîsle, dar, fiindcă flăcăul nu pricepea sau se prefăcea că nu-l

Înțelege gralul, s-a apropiat și l-a lovit cu piciorul în șale. Cum celtul se ridica greu, clătînindu-se, căpetenia l-a zorît cu o palmă zdravănă, azvîrlindu-i coiful cît colo, și un strigăt de uimire a țîșnit cînd cei dimprejur au văzut cascada de bucle lungi și mătăsoase ce i s-au revărsat pe umeri.

Cu o luteală neașteptată, fata a smuls cuțitul de la brîul lui Tyskar, implîntîndu-l în adînc în piept, după care s-a năspustit pe lîngă Haldan, dînd să se arunce în apă. Dezmeticîndu-se, acesta a prins-o de mijloc, trîntind-o pe scîndurile arcuite, deși strălîna se zbătea cu disperare, gata să scape din nou. A fost nevoie de patru oameni ca s-o țină, în vreme ce cîrmaciul o lega fedeleș; au lepădat-o apoi lîngă catarg, unde a rămas privindu-i sfidătoare, fără să arate că se teme de soarta ce o aștepta.

Vikingii nu îndrăzneau să atingă trupul nemișcat al lui Tyskar, pârîndu-li-se că în orice clipă se va ridica, rîzînd de gluma pe care o făcuse. De cînd era lumea nu se auzise rușine mai mare pentru un bărbat voinic și cu atîta faimă ca el, precum și pentru cei șaptezeci de războinici sub ochii căruora o fată firavă se dovedise în stare să le răpună căpetenia, fără ca nimeni să o poată opri. Celta era curajoasă, fără îndolală, dar, dacă uciderea celor doi vikingi în luptă fusese socotită firească, doborîrea lui Tyskar trebuia răzbunată printr-o osîndă cumplită, altfel acesta n-ar fi putut ajunge cu fruntea sus în fața lui Odin, stăpînul luptătorilor. Nici unul nu a găsit însă ceva care să-i mulțumească pe toți, pînă ce Haldan nu a cerut ca strălîna să fie jertfită după obiceiul vikingilor din fiorduri, cînd își petrec pe ultimul drum o mare căpetenie. Acel ce mai auziseră

despre asta au încuviințat de îndată și sfatul a hotărât să urmeze întocmai cuvintele cîrmaciului, căci numai el cunoștea întreaga datină, fiind singurul care o văzuse dusă la îndeplinire o dată, la moartea bătrînului Garf Bjornsson, învingătorul goților și spaima corăbierilor pînă la coastele frisone.

L-au îmbrăcat pe Tyskar cu zalele și mantia de sărbătoare, i-au pus coiful, scutul și sabia pe piept legîndu-le strîns, apoi i-au atîrnat de picioare două vase grele de aramă, ca să se ducă la fund înainte de a fi sfișiat de rechini. După ce au aruncat trupul în mare, capul de șarpe de la prova corabiei a fost dat jos, în locul lui înălțîndu-se lancea celui mort. Haldan a înjunghiat o oaie, azvîrlind-o în valuri ca să îmblînzească duhurile adîncului și, cu glas puternic, l-a vestit pe Odin că o vitează căpetenie a vikingilor îi venea în ospetie. Apoi s-a îndreptat spre celtă, în jurul căreia ceilalți așteptau cu săbiile trase. Străina a rămas liniștită cînd i-a tăiat legăturile și s-a sculat singură în picioare ; n-a scos un geamăt cînd Haldan i-a smuls cămașa de zale și cizmele, nici cînd i-a sfișiat veșmintele, azvîrlindu-le pe toate în apă. Doar cînd au ridicat-o spre vîrfurile catargului, legînd-o cu brațele desfăcute de grinda pînzei, în timp ce picioarele îi atîrnau libere în aer, a scăpat, fără să vrea, un țipăt, simțind lemnul înfierbîntat de soare lipindu-i-se de trup. Avea să rămînă acolo, i-a strigat Haldan, pînă ce căldura zilei și frigul nopții, păsările cerului și stropii oceanului, foamea și setea o vor ucide pe-ncetul, mulțumindu-l pe Odin care îi va vesti pe vikingi cu glasul său de tunet.

Bolta înstelată plîdise parcă ivirea lunii, pentru a-și spori zestrea de nestemate ce înconjurau urlașul scut al cerului, îmbrăcînd marea într-o nemărginită mantie sclipitoare. Oamenii dormeau pe bănci, cu capetele sprijinite de vîsle ; pînă și cîrmaciul se întinsese lîngă pupă și mormăia în somn, răsucindu-se neîncetat.

În liniștea senină, gîfîitul Rowenei părea cu atît mai groaznic, întrerupt la răstimpuri de gemetele scăpînd printre dinții încheștați cu cerbicle. Răbdase toată ziua razele arzătoare, setea cumplită și privirile lacome sau batjocoritoare ale vikingilor ; acum, însă, durerea ce-i sfîșia pieptul și brațele la fiecare răsufare devenise de neîndurat. Își simțea trupul ca de plumb, în fața ochilor îi jucau cercuri aurii și buzele crăpate de arșiță murmurau cuvînte fără șir.

... Era singura fiică a lui Warald, căpetenia celor din ținutul Konnerall și fusese crescută ca un băiat, învățînd să lupte și să călărească încă de copil. Împlinise optsprezece ani, dar tatăl său nu cuteza să-i amintească de numeroșii pețitori pe care frumusețea ei nemaivăzută îi aducea neîncetat în satul pașnicilor păstori și plugari, căci fata îi spunea rîzînd că nu avea nevoie de nimeni ca să o sule pe cîl ori să-i care vînatul acasă...

Capul îi căzu în plept și Rowena se prăbuși într-o prăpastie neagră, ce se învîrtea amețitor, făcîndu-i trupul să zboare dintr-o parte într-alta aidoma unei săbii în luptă ; auzea răcnetele războinicilor, dar nu-și putea da seama dacă sînt prieteni sau dușmani și se pomeni că țipă și ea, luînd-o la fugă spre lumina ce se zărea în depărtare, clipind iute, asemeni unui semnal

Oînd și-a venit în fire, corabia se clătina sub loviturile unor valuri furioase, iar oamenii se rostogoleau de la o copastie la cealaltă, strigînd speriați și buimaci de somn. Vasul se zgîlția ca un cîine înșfăcat de urs și nu știau ce să apuce mai întîi, în vreme ce Haldan se lupta singur cu lopata grea a cîrmei iar trupul fetei se ciocnea de catarg cu bufnituri înfundate. Abia într-un tîrziu Rowena a reușit să-și încolăcească picioarele în jurul grinzii lucioase, încordîndu-și puterile spre a se ține cît mai strîns, căci își simțea brațele gata să fie smulse din umeri.

Marea nu era agitată decît în jurul corabiei ; la o azvîrlitură de piatră distanță orice zbucium înceta, valurile clipocind molcom, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat. Sub vas, însă, apele fierbeau și deveniseră luminoase, de parcă în adîncuri ardea un foc uriaș, ale cărui flăcări se ridicau tot mai sus, gata să atingă chila. Vikingii au lăsat vîslele în apă, opintindu-se toți odată și corabia a pornit șovăind printre berbecii de spumă ; curînd a prins viteză, căci neliniștea înzecea forțele oamenilor și Haldan le-a strigat bucuros că ieșiseră din căldarea aceea blestemată.

N-au apucat să ajungă prea departe ; în urma lor, marea s-a prăbușit într-un sorb uriaș, apoi dintre talazuri s-a ivit o ființă mai înaltă decît un turn de cetate, cu nenumărate brațe ce despicau văzduhul, arcuindu-se asemeni unor șerpi și doi ochi imenși, arzînd de furie și răutate. Venea întunecînd cerul spre care își înălța capul ascuțit ca un coif și răcnetele de groază ale vînturătorilor mării păreau s-o atragă așa cum sîngele cheamă rechinii la ospăț.

S-a năpustit asupra lor, stîrnind un val năprasnic ; corabia s-a înclinat, oprindu-se brusc, în timp ce vîslele se frîngeau sau loveau aerul neputincioase.

Pe punte s-au prelins șcripi de jeratic, mai groși decât catargul și presărați cu ochi sîngerii pe toată lungimea corpului. Striveau oamenii ca pe niște muște, sfărîmînd băncile sau butoaiele în mii de așchii. În strînsoarea lor, scîndurile copastiei au început să pîrîie, apoi să se desprindă una după alta, țîșnind ca din praștie. Deodată Haldan s-a aruncat asupra uneia dintre reptile, izbind nebunește cu sabia și reușind s-o reteze în două. În vreme ce jumătatea tăiată se zvîrcolea pe punte, împruscînd împrejur un sînge vîscos, s-a auzit un zgomot înfricoșător și deasupra apei s-a ridicat o creatură uriașă, lăsîndu-se să cadă peste partea din spate a corabiei. Sub greutatea acelei namile, vasul s-a sfărîmat ca o coajă de nucă : trosnind asurzitor, chila s-a căscat asemeni unei guri flămînde iar apa a înghițit în cîteva clipe bogățiile pentru care muriseră atîția oameni.

Catargul de care era legată Rowena fusese azvîrlit ca o săgeată și căzuse departe de locul unde făptura adîncurilor îi căuta cu șerpii brațelor sale pe vikingii agățați de cîte o bucată de lemn sau de burdufurile ce mai pluteau încă. Fata auzea țipetele înfiorătoare ale nefericiților cuprinși în strînsoarea aceea oribilă și groaza o gîtuia ca o gheară nemiloasă.

Purtate de valuri, cele două grinzi de lemn îmbinate se îndepărtau tot mai mult și, curînd, orice zgomot s-a stins în zare. Rowena a îndrăznit să-și ridice capul, privind în jur : marea era calmă și pustie. A încercat din nou să-și rupă legăturile, dar durerea ce i-a săgetat brațele amorțite a silit-o să renunțe ; biruită de oboseală, a căzut într-un somn de plumb.

Deschizînd ochii, Rowena a crezut întîi că visează : era întinsă pe o laviță lungă, așternută cu blănuri și avînd la capete o sabie și un scut aidoma celor de pe corabia vikingilor. S-a ridicat încet, căci trupul și brațele pline de dungi vinete îi înțepenisera de tot. Se afla într-o colibă din trunchiuri nedescojite, cu un cămin de piatră ce adăpostea un foc prietenos ; pereții erau acoperiți cu blănuri și picioarele ei desculțe călcau pe grămezi de cetină, peste care fuseseră așezate piei de căprioară. În mijlocul încăperii, masa o îmbia cu tot felul de bunătăți : pește, buturi de vînat, rați de mare, turte proaspăt rumenite și o cană pîntecoasă cu bere înspumată...

Un zgomot de pași, ce se apropiau de ușă, a făcut-o să se năpustească spre laviță, apucînd sabia ; în colibă a pătruns un bătrîn în veșminte din pînză de casă și fără arme. Văzînd-o gata de luptă, pe chipul lui s-a zugrăvit uimirea, apoi a întins mîna, rostind cîteva cuvinte. Rowena n-a înțeles nimic și omul a întrebat din nou, într-un grai aducînd cu al vînturătorilor mării. Cînd fata s-a încruntat, răspunzîndu-i în celtă, bătrînul a priceput că este străină de locurile acelea și, cu un gest liniștitor, a poftit-o să se așeze, în timp ce el gusta bucatele pe rînd, după datină, înainte de a i le trece oaspetelui.

... Gunnar era căpetenia celor trei sate din fior-dul Trömso și oamenii veneau întotdeauna la el după un sfat înțelept sau un ajutor ce nu se lăsa niciodată așteptat. Trăia pe vîrfurile unel stînci care țîșneau dintr-o pădurice de zăd strînse una în alta, ca și cum s-ar fi zgribulit în bătaia vîntului ce sufla dinspre mare. Fusesse corăbier vestit și luptător aprig în tinerețe și colindase lumea strîngînd averi și faimă cum n-aveau decît regii ; dar, într-un tîrziu, se ina-

polase în satul său dăruind totul, aur, argint, arme și înțelepciune, rudelor sau prietenilor ce abia și-l mai aminteau pe băiețandrul fugit cu o corabie pe când avea doar doisprezece ani. De la întoarcerea lui trecuseră multe ierni, iar oamenii din fiord trăiau în pace cu vecinii, fără să se gîlcevească între ei și fără a cunoaște foamea sau lipsurile. Faima celor din Trömso ajunsese departe și nu rareori soseau singuratici sau cete întregi din alte ținuturi, rugîndu-se de Gunnar să-i îngăduie în Fiordul Fericit. Căpetenia îi cerceta cu luare aminte, iar cînd noii veniți se vedeau harnici și cumsecade îi primea chiar dacă erau săraci sau fuseseră alungați pentru felurite pricini. Adesea se întîmplase ca doi tineri ce se iubeau fără voia părinților, un bătrîn cîrmaci de corabie, un fiu nedorit de tatăl vitreg sau o văduvă prigonită de vecini, să găsească adăpost în Trömso fără a mai fi supărați vreodată de cineva. Căci pescarii și vînătorii din fiord erau pașnici dar neînfrițați cînd trebuiau să-și apere liniștea și mîndri de viața liberă pe care o duceau, iar Gunnar îi învățase meșteșugul armelor atît de bine, încît nici vînturătorii mărilor din viitorul nord nu îndrăzneau să-i tulbure din ale lor. Neguțătorii din ținut, goții, dani, șvezii ori cei din îndepărtata Irlandă găseau în Trömso nu numai belșug de blănuri, pește sărat, veșminte ori unelte trainice, ci și un loc unde să se poată odihni între două călătorii, fără teama de a fi jefuiți sau chiar uciși, cum se întîmpla prin alte părți. Veneau bucu-roși, aducînd tot ce își puteau dori sătenii și chiar lucruri la care nici nu visaseră; plecau apoi mulțumiți, răspîndind pretutindeni faima acelui ținut, cîrmuit de o căpetenie atît de înțeleaptă.

Dar duhurile mării erau răutăcioase și pizmuiau fericirea oamenilor, aruncînd asupra lor nenorocirea atunci cînd aceștia se așteptau mai puțin. Într-o dimineată de primăvară, pescarii s-au întors din larg jurîndu-se că au văzut un războinic cît un munte, cu coif și zale roșii ca sîngele, înotînd mai iute decît peștii și ridicîndu-se uneori deasupra valurilor, ca și cum ar fi vrut să atingă cerul cu brațele. Cei rămași pe mal îi luaseră în rîs, însă după cîteva zile o corabie șvedă intrase în fiord fără catarg și atît de plină de spărturi, încît se seufundase înainte de a ajunge la țarm. Oamenii au sărit să-i scape pe cei ce se zbăteau în apă ; cînd și-au venit în fire, aceștia i-au povestit lui Gunnar cum pieriseră alte două corăbii, iar ei fuseseră loviți de o făptură înspăimîntătoare, care se năpustise asupra lor în apropierea coastei, îngrozindu-i cu ochii săi mari cît scuturile de luptă. Uriașul zdrobise unul dintre vase, pe cînd celelalte zoreau spre țarm, apoi acestea s-au pomenit la rîndu-le în plasa șerpilor ce biciuiau marea și văzduhul în căutarea prăzii.

Acela a fost doar începutul ; curînd nimeni nu a mai îndrăznit să iasă ori să intre în fiord, căci numai în cîteva săptămîni făptura din adîncuri trăsese după ea peste o duzină de corăbii. N-au folosit la nimic vitejia celor din Trömso, încăpăținarea goților, viclenia șvezilor ori vrăjile saxonilor. Fie că încercau să lupte ori să fugă, să se strecoare ziua sau noaptea, vasele, oricît de puternice ar fi fost, piereau împreună cu toți războinicii de pe ele și valurile aduceau la țarm doar scînduri frînte sau zdrențe însîngerate. Vestea despre blestemul ce lovise Fiordul l'ericit s-a întins ca focul, încît pînă și neguțătorii de pe uscat sau vecinii din ținuturile muntoase au

început să-l ocolească. Locuitorii din Trömsö înfruntau nenorocirea cu dîrzenie, însă Gunnar ştia că după un timp îi aşteaptă foametea : vînătorii nu puteau să hrănească mulţimea de suflete din cele trei sate, grînele aduse de goţi erau pe terminate, iar peştele prins în fiord nu ajungea pentru proviziile de iarnă. Cale de scăpare nu aveau ; oamenii spuneau că duhul unei căpetenii ce nu fusese petrecută pe ultimul drum cu cîntecul convenită venea acum să se răzbune. Cine se putea măsura cu Bătrînul Războinic, dacă acesta siîrîmase două corăbii de luptă ca pe nişte coji de ouă, ucigînd mai bine de două sute de şvezi într-o singură noapte ? ! Gunnar nu auzise şi nu văzuse vreodată ceva mai cumplit şi totuşi străbătuse mările vreme de patruzeci de ani . . .

De aceea o privea aproape cu teamă pe fata ce mîncă încet, fără să-şi ia ochii de la el şi ţinînd sabia la îndemînă. Cu trei zile în urmă, străjile găsiseră pe ţărm cîteva scînduri şi o pînză purpurie, aşa cum aveau numai jefuitorii din nord ; apoi, copiii care se jucau la intrarea în fiord veniseră în goană, strigînd că pe plajă se află un om şi Gunnar însuşi coborîse în fruntea sătenilor, oprindu-se înaintea cartargului ce zăcea pe nisip şi de care era legată o fată acoperită doar de pletele-i castanii, revărsîndu-se în valuri bogate.

Au dus-o în coliba de oaspeţi de lîngă casa lui Gunnar şi acesta, împreună cu două femei pricepute la tot felul de leacuri, i-au tămăduit pe cît au putut pielea arsă de soare şi rănile de pe trup. Fata nu se trezise cînd i-au descleştat dinţii, turnîndu-i pe gît lapte cald şi zeamă de fructe, nici cînd au îmbrăcat-o cu veşmîntul din piele de căprioară brodat cu fir de argint. Bătrînul poruncise să i se lase părul desple-

tit ca unei femei libere și, pentru că străina părea să fie fiica unei căpetenii, îi prinsese la gît un colan de aur, luat odinioară de la frisoni. Pe lavită i-a pus sabia și scutul, ca semn că se află într-un loc unde nimeni n-o silește să facă ceva împotriva vrierii ei. Dar nu se așteptase să-l întîmpine cu arma în mînă, cumpănind-o cu îndemînare de războinic, abia la cîteva clipe după ce își venise în fire.

... La început s-au înțeles anevoie, însă Rowena deprindea repede graiul norvegienilor, iar Gunnar își mai amintea încă de cîteva cuvinte celte auzite în tinerețe, cînd ajunsese prin sudul Britaniei. Străina era bănuitoare și nu se despărțea de sabia pe care o purta într-o teacă de piele prinsă de mijlocu-i subțire, spre mirarea celor din Trömso, ce nu mai văzuseră fată să mînuiască arme și se simțeau întrucitva jigniți de neîncrederea ei. Dar bătrînul le vorbise odată cu asprime și de atunci nu se mai uitau lung după celta care umbla în voie peste tot, frumoasă asemenea unei raze de soare, dar tristă ca o dimineață de iarnă. Nu se amesteca printre ceilalți, ci rămînea pe malul mării, cu ochii cufundați în apele amintirii și doar seara, cînd Gunnar venea să-i aducă de-ale gurii, mai schimba cîteva vorbe cu el. De la o vreme însă, Rowena începuse să îndrăgească puii de om ce o înconjurau pe plajă, privind-o cumînți și tăcînd ca să n-o supere : le făcea jucării, îi învăța cîntece din Konnerall și le spunea povești pînă tîrziu, la apusul soarelui. Copiii o iubeau și încercau să-i aline durerea aducîndu-i scoici minunate sau veverițe și iepuri jucăuși, pe care îi prindeau în pădure. Treptat, tuturor celor din fiord le-a devenit familiară silueta zveltă ce întîmpina răsăritul pe culmea stincii lui Gunnar, lăsînd soarele să-i aprindă scînteii în părul

mătăsoș. Auziseșă că se luptase cu vînturătorii mărilor, doborînd o căpetenie vestită și că nu se temea nici de oameni, nici de duhuri ; dar ceea ce îi umplea de admirație era faptul că însuși Bătrînul din Mare o lăsase să ajungă la țarm, el care nu ierta pe nimeni, niciodată. Cît despre Gunnar, acesta o îndrăgise din prima zi și, cum era singur pe lume, văzuse în ea o fiică pe care i-o trimitea Odin, îndurîndu-se de bătrînețea lui.

Cu timpul, Rowena s-a obișnuit cu viața aceea liniștită ; cum nu putea ieși la vînătoare ca în Konnerall — căci datina nu lăsa femeile de aici să facă o treabă de bărbat — hoinărea cît era ziua de lungă urmată de copii, al căror ciripit zglobiu îi alunga tristețea, iar pe înserat se întorcea la coliba sa, unde Gunnar o aștepta să mănînce împreună. Bătrînul ajunsese să-și deschidă sufletul în fața ei și, asemenea lui Warald, nu se sfia să-i primească povețele, minunîndu-se adesea de agerimea pe care i-o dăruiseră zeii. Bărbatul cu barbă albă îi aducea aminte celei de tatăl său, prin demnitatea cu care știa să vorbească oamenilor, prin judecata cumpănită și bunătatea lui fără margini . . . Într-o zi fata s-a pomenit că își uită sabia în colibă și rămîne toată dimineța pe plajă fără să-și dea seama de asta și fără să simtă nici un fel de teamă. De atunci n-a mai luat arma cu ea, iar Gunnar și sătenii au înțeles cu mulțumire că devenise una de-a lor.

Vremea era încă frumoasă și oamenii trudeau din zori pînă-n seară să strîngă de-ale gurii, căci bătrînii nu apucaseră de mult o toamnă atît de lungă și spu-

neau că iarna va fi peste măsură de geroasă, putînd să înghețe marea pînă departe în larg. Femeile și copiii nu mai pridideau prinzînd peștii, racii sau crabii ascunși prin crăpăturile stîncilor, în timp ce pescarii întindeau năvoadele în apele adînci ale fiordului, sperînd să aibă noroc de o pradă bogată. Însă tonii intrau rar în despicătura aceea a țărmlui, prea asemănătoare unei capcane și, pînă la urmă, cei din Trömso găseau în plase doar heringi și scrumbii albastre. Pe țarm bătrînii se mișcau anevoie printre bălțile de sînge și solzi, spintecînd și afumînd fără odihnă jumătățile de pește pe care le atîrnau apoi în ciorchini lungi, muindu-le în butoaiele cu saramură înșirate pe plajă.

Rowena nu se pricepea la pescuit și ar fi vrut să-i însoțească pe vînători, dar, deși îi ascultaseră bucuroși sfaturile, împînzind pădurea cu lațuri meșteșugite de ea — din care nu scăpa făptură cu blană, de la nevăstuica cea iute pînă la greoiul elan —, bărbații nu-i îngăduiau să doboare sălbăticiunile cu arc și lancea, iar Gunnar nu dorea să se împotrivească pe față vechilor obiceiuri, cu toate că, în sinea lui, îi dădea dreptate fetei. De la o vreme celta își petrecea ziua singură în fața colibei, căci copiii îi ajutau pe cei mari, iar Gunnar alerga peste tot, zorindu-i pe săteni fără să le lase o clipă de răgaz. Din vîrfurile stîncii, Rowena putea cuprinde cu privirea întreg fiordul forfotind ca un stup de albine : pe lîngă case se clădeau stive de lemne aduse din pădure, pe acoperișuri se așterneau brazde de pămînt amestecate cu iarbă și mușchi, se întăreau zidurile, gardurile, palisadele și digurile cu trunchiuri sau bolovani, iar șurile erau umplute cu blănuri, carne afumată, pește sărat și nutreț pentru vite. De-a lungul coastei nu rămăsese

vreun loc unde ai fi putut să nu calci pe solzi și măruntaie, iar mirosul de saramură și pește stărui de-a-supra frumosului Trömso ca un abur greu, sufocînd brazii, florile și alungînd micile viețuitoare din împrejurimi. Nu se mai vedeau veverițele și păsărelele care înveseleau diminețile, în schimb desigurile mișunau de jderi, vulpi, nevăstuici și lupi înnebuniți de izul peștelui proaspăt. Capcanele sau arcurile vînătorilor și cîinii satelor nu reușiseră să-i stîrpească și, dacă ziua se fereau de mulțimea zgomotoasă a oamenilor, după căderea serii, cînd aceștia dormeau somnul adînc al truditorilor cu brațele, plaja răsuna de mîrliturile și urletele jivinelor, ce se încăierau pentru resturile de pe jos. Cum afumăturile, grajdurile și zăcătorile cu saramură fuseseră clădite din butuci groși, cu neputință de dărîmat, în tot fiordul doar Gunnar și Rowena aveau pricini de nemulțumire : bătrînul fiindcă nu-i plăcea să vadă sălbăticiunile cutezînd să iasă din păduri, iar fata pentru că nu mai putea să se scalde în apele mării, așa cum obișnuia în fiecare noapte senină.

Luna părea un glob de argint plutind pe valuri, iar stelele erau atît de numeroase încît pasărea întunericului și-a strîns aripile neputincioasă. Speriate de lumină, haitele nu îndrăzneau să-și părăsească ascunzătorile și peste întreaga fire se așternuse o liniște de început de lume. Nici o adiere nu încrețea oglinda neclintită dintre maluri, iar în văzduh stăruia o căldură plăcută, cînd Rowena a coborît stîncă, străbătînd în fugă satul ce dormea lîngă păduricea de la poalele ei. Ocolind plaja urît mirositoare, s-a îndrep-

tat spre capătul cel mai îndepărtat al fiordului, ca înalța în mare ca un șarpe împletit.

Timpul măcinase îngrămădirea de bolovani prăvăliți de furtuni, iar valurile îi acopereau mereu cu nisip, astfel încît, între faleză și țărm se iviseră cîteva limbi de pămînt, pe care apele nu le înecau decît arareori. De teama Bătrînului din Mare, pescarii nu se avîntau pînă acolo și coasta rămăsese curată, deși izul de sare al zăcătorilor aflate la o aruncătură de lance ajungea pînă în larg. Rowena a înfipt sabia în nisipul pe care frînturile sidefii ale scoicilor scliffeau asemenea unor nestemate. Nici ea nu știa de ce o luase cu sine : să fi fost teama de lupii care pîndeau dincolo de sat sau poate liniștea aceea ciudată, amintindu-i de noaptea cînd se scufundase corabia norrlandezilor ? Și-a lepădat veșmîntul și podoabele pe plajă, pășind în valurile ce îi mîngîiau lenevoase trupul ; marea era neașteptat de blîndă și fata a uitat curînd de toate, fericită că se poate juca în voie printre undele înspumate.

N-a băgat de seamă cînd adîncurile au început să se lumineze sub scînteierea unui munte de jărat, ce se apropia fără zgomot de mal. Dar, privind spre plajă, i s-a părut că zărește o umbră dînd tîrcoale armelor și a pornit într-acolo cît putea de repede. În clipa cînd punea piciorul pe nisip, un val uriaș a izbit-o în spate, azvîrlind-o spre faleză ca pe o surcea. Amețită, a izbutit cu greu să se ridice în genunchi, luptînd să nu fie luată de apa ce se retrăgea și bîjbiind după sabia căzută pe jos. Deodată, cerul s-a despicat parcă sub urletul talazurilor infuriate și, întorcîndu-se, l-a văzut pe monstru întinzîndu-și brațele de foc spre ea

Rowena a luat-o la fugă, țipînd îngrozită, în vreme ce primul șarpe strălucitor se abătea cu o putere năprasnică asupra locului unde stătuse, improșcînd nisipul în toate părțile. Ajunsă la poalele falezei a dat să urce spre creastă, dar tălpile ude îi alunecau pe lespezile șlefuite de ploi, iar sabia pe care nu voia s-o arunce și părul șiroind de apă, îi stînjeneau fiecare mișcare. Pierzîndu-și orice speranță, s-a lipit cu spatele de stîncă, privind ca o sălbăticiune încolțită la Bătrînul din Mare, care înainta încet, sigur de prada ce nu-i mai putea scăpa.

Șerpîi pipăiau deja bolovanii aflați chiar lîngă picioarele fetei cînd, pe neașteptate, cumplita făptură s-a oprit, scoțînd un sunet asemeni scrișnetului pietrelor de moară și agitîndu-și brațele ca turbată. Ochii galbeni îi luceau plini de o furie ucigătoare, iar sub ei ciocul încovoiat ca al păsărilor de pradă se căsca lacom, lăsînd să se vadă prăpastia întunecată a gîtlejului. Dar, cu toate acestea, monstrul rămînea ținut în loc și, dezmeticindu-se din spaima de moarte, Rowena a priceput ce se întîmplase. Trupul acela uriaș se mișca lesne printre valuri; pe uscat, însă, se preschimbase într-un morman de carne moale, ce nu putea nici măcar să se tîrască. Cum brațele nu găseau nimic de care să se agățe, iar ultimul salt îl adusese prea departe de mare, Bătrînul Războinic rămînea prizonierul nisipului, iar zbuciumul său neostoit nu făcea decît să adîncească groapa din care nu izbutea să se ridice.

Prinzînd curaj, fata a pornit să suie zidul abrupt sub privirea minioasă a făpturii adîncurilor, ce se căznea zadarnic să o ajungă din urmă. Se afla la jumătatea drumului cînd a auzit în depărtare lătratul cîinilor din fiord și un gînd năprasnic l-a fulgerat

prin minte : nu cumva apa va crește spre dimineață, scăpîndu-l pe monstru din capcană, iar acesta se va năpusti iarăși asupra corăbiilor sau, mai rău, va intra în Trömso să pustiască satele ? !

Pînă în zori mai era puțin și, hotărîndu-se deodată la fapta aceea nebunească, Rowena a coborît din nou spre plajă, ca să-l răpună singură pe cel ce înspăimîntase războinicii din Irlanda pînă în întunecatul nord.

... Ciinii făceau atîta larmă încît, pînă la urmă, sătenii au ieșit cu toții din case. Dar ulițele erau pustii, în afumători nu intrase picior de jivină, iar zăcătorile păreau neatinse. Doar vitele se tălăzului în grajduri ca înainte de venirea furtunii și oamenii nu pricepeau deloc pricina, de vreme ce pe bolta înstelată nu se ivea nici un nor. De pe stîncă lui, Gunnar a zărit însă lumina roșie care învăluia promontoriul cel mai îndepărtat al fiordului și o presimțire ciudată l-a înfiorat. A dat buzna în coliba de-alături, apoi s-a năpustit în goană spre primul sat și, nu mult după aceea, bărbații din Trömso porneau în rînduri strînse, ducîndu-și lăncile și securile atîrnate de umeri. Bubuiturile ritmice ale săbiilor lovite amenințător de scuturi păreau bătăile unei inimi uriașe, iar Gunnar își înălța mereu făclia, îndemnîndu-i să se grăbească și blestemînd soarta care-i răpea fiica abia găsită...

Rowenei i se părea că înclăstarea tăcută, pe viață și pe moarte, durase ani întregi și va trebui să continue la nesfîrșit. Încerca să se apropie de monstru pentru a-i putea implînta sabia în trup, dar de fiecare dată era nevoită să sară cu iuteală înapoi, ca să nu fie prinsă în strînsoarea șerpilor care se mlădiau neconținut spre ea, deși mai toți aveau capetele cio-

pirțite de lama lungă și tăioasă. Făptura apelor împărăția în jur un miros pătrunzător, spinarea și brațele îi străluceau învâluind plaja într-o lumină purpurie, iar ochii și nenumăratele guri flămânde ale serpilor păreau bulboane de aur topit, gata să curgă în râuri clocotinde. În câteva rînduri, de sub ciocul hidos țîșniseră valuri de lichid negru, gata s-o orbească, însă fata se ferea cu dibăcie, ocolind apoi bălțile vîscoase, de teamă să nu fie otrăvite. Nu izbîndea, dar nici nu se dădea bătută; nu vedea că stelele păliseră în lumina dinaintea zorilor, apele mării începeau să crească, iar oamenii din Trömso se adunaseră cu mic cu mare pe faleză, fără ca vreunul să îndrăznească să coboare.

Deodată, dinspre fiord au izbucnit urlete furioase și pe plajă au năvălit cîinii, ce izbutiseră să scape din curți și zoreau asupra ființei a cărei duhoare îi înnebunise toată noaptea. Rostogolindu-se pe panta abruptă, s-au năpustit asupra monstrului, lătrînd cu atîta îndîrjire încît acesta și-a uitat vrăjmașul de pînă atunci. S-a pornit să izbească în toate părțile, fără a izbuti cu nici un chip să se descotoarsească de mulțimea atacatorilor, care se vînzoleau împrejurul său într-o hărmălaie asurzitoare. Fata rămăsese nemișcată cîteva clipe, nedumerită de ajutorul acela neașteptat. Dezmeticindu-se a înțeles că, în sfîrșit, putea să-l lovească pe Războinicul din Adîncuri, fără să fie strivită de șerpii săi, hărțuiți neîncetat de cîini. A pîndit un moment prielnic și, cînd ochii galbeni s-au ațintit asupra unui dulău care ajunsese pînă sub clonțul de cremene, Rowena a țîșnit în goană, ocolind trupul uriaș, s-a cățărat sprintenă pe coada turtită și a început să urce pe spinarea aidoma unui fus. Întîi, monstrul n-a luat-o în seamă, căci

Înaintea ei încercaseră și cîțiva cîini să se agațe de spatele său, fără să reușească să se țină de pielea umedă și lucioasă. Doar cînd fata a ajuns chiar între ochii lui holbați, a părut să-și recunoască vechiul dușman și a început să-și undulască mînios brațele, căutînd s-o înșface de miiloc. Însă Rowena s-a propătit cu picioarele de orbitele ieșite în afară, a apucat sabia cu amîndouă mîinile îndreptînd-o cu vîrfurile în jos și, în clipa cînd prima rază de soare se lvea din depărtări, a implîntat fierul cu toată puterea. Cînd l-a tras afară, un puhoi de sînge verde ca iarba a năpădit capul făpturii, care s-a cutremurat, în vreme ce șerpilor săi despicau văzduhul, zbătîndu-se înfricoșător. Fata a continuat să-și înfigă sabia în fruntea largă cît acoperișul unei colibe, pînă ce balta care izvora din răni i-a ajuns mai sus de genunchi și, nemaiputîndu-se cumpăni din pricina mișcărilor turbate ale creaturii, a căzut înapoi pe spinarea acesteia, alunecînd spre coada ce fremăta neputincioasă. Sărînd pe nisip, s-a îndepărtat în grabă, dar abia cînd s-a pomenit scăldată de un val rece, care se prăvălea peste trupul ei tremurînd de încordare, și-a dat seama că marea creștea cu repeziciune. Cîinii fugiseră, lăsînd învinsul să plară singur, tocmai cînd apa începea să-i lingă rănilor, gata să-l elibereze din captivitatea uscatului. Zadarnic însă : ochii Războinicului Adîncurilor se acoperiseră de ceața morții, iar brațele abia îi mai tresăltau la atingerea talazurilor înspumate.

... Cînd fata a ajuns pe creastă, oamenii s-au dat la o parte tăcuți, privind-o de parcă ar fi fost însuși uriașul ce zăcea nemișcat pe plajă. Doar Gunnar a îndrăznit să se apropie și să-i potrivească pe umeri mantia sa de căpetenie, plecîndu-se adînc înaintea ei.

Și-a desprins apoi de la brin buzduganul ferecat cu plăci de aur, semnul strămoșesc al dreptului de a porunci pe acele meleaguri și l-a pus în mîna Rowenel, celta care-l scăpase de groaza Bătrînului din Mare.

STĂPINA JUNGLEI

Soarele ardea nemilos pe un cer de ardezie și ghearele lui scormoneau adînc pămîntul, care nu părea să fi cunoscut vreodată alinarea ploii. La cîțiva pași în urma mea se împleticeau soldații din escortă, doborîți de flerbînteala ce-l înăbușea în platoșele de fier lucios.

... Eram de aproape o lună la Goa, fără să mă fi deprins cu zilele și nopțile, cînd văzduhul se preschimba într-o imensă văpale. Nici o adiere de vînt, nici un nor pe boltă ; apa rîurilor și chiar a mării bolborosea înăltînd perdele de abur, pietrele stăteau gata să se topească.

Venisem la fratele mamei, singurul meu ocrotitor după ce holera mă lăsase orfană la Lisabona. Însă Alfonso de Albuquerque era prea asprit de lupte și de furtună, ca să se îndușeze. Pomenindu-se cu mine în Goa a rămas uluit, dar numai pentru o clipă : dacă fusesem destul de necugetată să străbat două oceane, casa lui era și a mea, însă nu trebuia să mă aștept la mai mult. Avea destule griji aici, unde maharadjahii se răzvrăteau neconținți iar săbiile portugheze nu apucau să intre în teacă

Forturile din jurul oraşului abia născut erau asaltate adesea şi numai tunurile izbuteau să pună pe fugă miile de războinici ce urlau ca nişte diavoli. La început mă minunam văzîndu-i pe oamenii noştri hotărîti să biruie în ţara aceea toridă. Apoi mi-au fost arătate încărcăturile caravelor gata să plece spre patrie : perle, diamante, smaralde, rubine, aur şi argint, mirodenii, fildeş, mormane de blănuri, comori ce puteau răscumpăra un regat . . .

În dimineaţa aceea ţinusem morţiş să merg în port şi Don Alfonso, învingător în ultimele bătălii, îmi făcuse, în sfîrşit, pe voie. Mi-a dat însă opt oameni cu archebuze, căci cheiul, cu mulţimea lui pestriţă, nu era un loc unde să hoinăresc singură. Spre disperarea soldaţilor, am întîrziat pînă la amiază, ră-tăcind prin furnicarul de bărbaţi şi femei cu pielea cafenie, galbenă ori neagră, ce sporovăiau şi se toc-meau într-o larmă asurzitoare.

Ne întorceam toropiţi de căldură, cînd, nu de-parte de poarta palatului, ne-a tăiat calea o căruţă de nomazi, ai cărei cai roibi se mişcau alene, fără să ia seama pe unde calcă. De pe capră a sărit o femeie tînără, întrebîndu-mă ceva într-o limbă guturală, cu vorbe şuierate şi aspre. Ştiam că era din tribul gonzi-lor, vînători ageri, îngăduiţi să vină în oraş pentru că aduceau întotdeauna fildeş sau blănuri scumpe. Vechi duşmani ai maharadjahului ce stăpînea Goa, se bucu-raseră nespus cînd unchiul meu îi luase totul şi ne vesteau din vreme apropierea oştilor vrăjmaşe.

Nomada aştepta liniştită, sprijinindu-se într-o lance scurtă, cu vîrfu ca o floare de lotus. Purta doar o fişie de piele înfăşurată în jurul şoldurilor, iar tru-pul scaldat în lumina orbitoare părea o statuie de bronz. Ochii negri mă înfruntau fără pic de sfială ; în-

furiată de îndrăzneala aceea, m-am dat un pas înapoi lepădînd o poruncă. Pe dată archebuzierii au îmbrîncit-o, smulgîndu-i arma și silind-o să îngenuncheze. Am trecut mai departe, fără s-o mai învrednicesc cu vreo privire ; de-acum străina cea obraznică va ști să se plece înaintea unei fiice de nobil.

... M-am trezit la miezul nopții : mă strigase cineva și, uitînd că nu aveam pe mine decît cămașa subțire, am alergat la fereastră. N-am văzut pe nimeni, însă de afară venea o strălucire neobișnuită, mai puternică decît lumina lunii ori a puzderiei de stele ce împînzeau bolta. Undeva, în grădină, desigur, rîle păreau învăluite în raze purpurii și deodată m-a cuprins o dorință nestăvilită să fug într-acolo. Înainte de a mă putea dezmetici eram jos, pășind cu tălpile goale prin iarba deasă. Un foșnet mi-a făcut inima să zvîcnească, din umbră s-a desprins o siluetă subțire, iar în clipa următoare nomada m-a apucat de mîină. Pe chipul de o frumusețe sălbatică, ochii ardeau ca niște torțe ; țipătul mi-a murit pe buze și am urmat-o fără să mă împotrivesc. Tremuram atît de tare, încît m-aș fi prăbușit dacă nu-mi cuprindea mijlocul, în vreme ce mă țira spre o spărtură a zidului acoperit cu iederă. M-am pomenit lîngă căruța cu coviltir înalt și am urcat, deși gîndurile mi se răzvrăteau împotriva privirii vrăjite, care îmi porunceă fiecă mișcare. Înăuntru, întunericul m-a înghițit ca o prăpastie, apoi n-am mai știut nimic.

Trecuseră trei anotimpuri ploioase de la dimineața cînd mă trezisem în coliba de pe malul rîului. La început voiam să fug, dar Vyja mă păzea cu străș-

ulose și, oștindu-se, am început să mă aplec să scap în jungla dușmănoasă. Peste tot crengile se aplecau să-mi zgirie pielea, mugurii se închideau brusc, prinzându-mi degetele, spinii desigurilor mi se înfigeau în carne. Cîteodată nimeream în văgăuni umede, învăluite într-o veșnică penumbră și acolo pădurea se dezlanțuia nesățioasă asupra-mi. Lianele mă încolăceau gata să mă sufoc, rădăcinile îmi încleștau picioarele prăvălindu-mă în iarba deasă, florile galbene căscău guri lacome, iar petalele lor îmi lăsau dîre însingerate pe trup. Mă înspăimîntau șerpîi lungi cît un catarg de corabie, răutăcioasele maimuțe, lupii ce se furișau neștiuți printre copaci. De cîteva ori zărisem o panteră stîfîind oerbii veniți pe înserat să se adape, iar ursul negru îmi fura mereu nucile strînse cu trudă. Numai riul îmi era prieten și undele-i răcoroase mă cuprindeau ca o mîngiere în umbra stîncilor, feres-truind malurile asemeni unui șir de metereze.

Însă timpul curgea înainte; trupul mi se făcea tot mai puternic, iar pielea arsă de soare devenise la fel ca a Vyjei. Ne deosebeau doar pletele, apă de aur pe umerii mei, negură furtunoasă pe al săi. Mă deprinsese să mă strecor neauzită, să gonesc mai lute decît vîntul, îmi deslușea tainele pămîntului și ale văzduhului. Îi învățasem graiul, iar la vînătoare mă dovedeam ageră, fără s-o ajung însă, căci brațul ei nu dădea greș niciodată. Cunoșteam acum ce vesteau lătratul șacalului, strigătele bufniței sau urmele încurcate înadîns de iepure. Știam să mă feresc de pitonii ce păreau doar niște ramuri uscate, de neamul maimuțelor a căror larmă îl trădează pe vînător, de pantera cu blană catifelată și colți de fier, de cobra ce alunecă și lovește tăcută ca moartea.

Și totuși o plizmulam pe Vyja, care nu se rătăcea vreodată în mlaștini, ajungea pînă în vîrfurile celui mai înalt copac și vedea noaptea la fel de bine ca în lumina alba a zornor. Nu se temea de nici o sălbăticiune : cuțitul sau țîșnea fulgerător, țintuind capul șarpelui ce se tira ca mușchiul pe un trunchi putrezit, iar sagețile i se înfigeau adînc în trupul panterei. Putea să oprească din fugă cerbul și să-l rastoarne dintr-o opintire. Intrunta mistrețul cumpănindu-se aut de bine pe picioare, încît rădîinea necîntăta cînd lancea i se înfigea pînă la minier în greabănul fiarei. Cînd lupii sareau asupra-i, se lipea cu spatele de un copac și lama încovoiată din mîna ei șuiera ca vijena, facîndu-i s-o ia la goană cu urlete de durere.

Era cu adevărat stăpîna junglei și, cu toate acestea, gîndul ruginii nu mă parasea o clipă. Dar într-o seară am urcat împreună piscul de unde izvorau apele riului. Soarele tocmai se pregătea să apună și purpura cerului se revărsa peste fire în puhoale năvănice. Jos, la poalele muntelui, fremăta mulțimea arborilor întinzîndu-se pînă dincolo de marginea zării. Nu se zăreau nicăieri cîmpiile calenii ce înconjurau Goa, cetățile maharadjahilor, oceanul rostogolindu-și neconținut talazurile. Cît vedeam cu ochii, numai frunziș, peste care nu se ridicau nici măcar fumurile vreunei așezări de gonzi. M-am întors spre Vyja cu o privire în care se îngemănau minia și disperarea. Cum ajunseseam aici ? Aveam să mai întîlnim oare vreo făptură omească ? N-a rostit o vorbă, însă ochii ei prelungi scînteiau ca ametistele în vreme ce, jur-împrejur, amurgul întetea flăcările dansînd pe stînci.

În junglă zilele alunecau pe nesimțite, anotimpurile împărțindu-se între ploii și uscăciune. Abia după o vreme mi-am dat seama că sînt patru, deși păreau atît de asemănătoare. Vara pămîntul se umplea de flori și iarbă, toamna poamele coapte cădeau singure, iar în mijlocul iernii desişurile foşneau de uscături pe care le mătura vîntul. Mai mult decît orice îmi plăcea însă primăvara, cînd pădurea se trezea la viață pe neașteptate, cînd puteai auzi cum cresc florile, iar mirosurile erau noi și proaspete. O dată cu primele adieri răcoroase, nu rămînea făptură care să nu fie fericită că trăiește. Jivinele mari și mici, păsările sau tîrîtoarele își schimbau veșmîntul cu unul de sărbătoare și peste tot dădeai numai de fulgi, smocuri de blană sau bucăți de piele scorjite. Peștii săreau înnebuniți din apa brusc înpumată a rîului, iar văzduhul clocotea de mîrîituri, țipete, fluierături și triluri, înălțîndu-se spre bolta senină. Acoperindu-le ca un vuiet de tobe, corul broaștelor se întrerupea doar cînd un val de nori pufoși își revărsa prea-plinul peste frunziș, lăsîndu-l încărcat de rouă strălucitoare. Noaptea erau aproape albe, lianele plesneau de sevă, mușchiul căpăta culoarea smaraldului iar parfumul mugurilor abia născuți îmbăta poporul junglei. De la cea mai măruntă veveriță pînă la puternica panteră, toate sălbăticiunile se încăierau, goneau în neștire și se zbuciumau să-și găsească perechea.

În primăvara aceea însă, nimic n-a mai fost ca înainte. Jungla se înnoise la vremea cuvenită, dar pentru norodul său cu păr și pene vremea bucuriei nu venise. Turmele de cerbi sau antilope, mistreții și chiar greoi bivolii din mlaștinile mocirloase vegheau ca niciodată, păsările își clădiseră cuiburile pe cele mai înalte ramuri, pînă și mîncătorii de carne se fă-

ceau nevăzuți la orice zgomot. Era ca și cum fiecare se simțea pîndit de un vrăjmaș neștiut, ce îi călca pe urme clipă de clipă, gata să se năpustească asupra-i. Flecăreala maimuțelor se stinsese, vulpile uitau să mai fugărească iepurii prin desișuri, ursul mormăia neliniștit iar păunii țîșneau în sus cu țipete ascuțite ori de cîte ori vîntul rupea vreo crenguță. Viețile ajunseseră atît de temătoare, încît dispăreau înainte să-mi pot încorda arcul. Capcanele erau goale, Vyja se întorcea adesea fără vînat și trebuia să ne mulțumim cu nuci sau mierea albinelor negre, pînă ce izbuteam să prindem vreun pește mai mare. O liniște sumbră, greu de îndurat, luase locul zumzetului continuu al pădurii. Gonda nu părea s-o ia în seamă, dar, cînd treceam pe sub bolțile de frunziș, nepăsarea îi pieria și scruta întunecimea într-o așteptare încordată, aidoma sălbăticiunilor.

... Coborîsem cu destulă greutate pereții abrupti, șlefuiți de ploi, alunecînd și rănindu-ne în pietrele ascuțite. Rîpa semăna cu o țeavă de tun : la un capăt se înfunda într-o căldare de bazalt cenușiu, pe fundul căreia clipeceau apele unui lac micuț, la celălalt se deschidea larg în fața unei armate de trestii mai înalte decît un stat de om. Lăsînd-o pe Vyja să caute ouă de țestoasă în nisipul plajei, am pornit spre ochiul albastru, ce scliffea orbitor în razele soarelui.

Deodată, dintr-o văgăună adîncită în stîncă a izbucnit un răcnet mînios, cutremurînd valea asemeni tunetului în furtunile de vară. Din cîteva salturi gonda a fost lingă mine, cumpănindu-și lancea, cînd, la intrarea peșterii s-a ivit o fiară cum nu mai văzusem pînă atunci. Aducea cu pantera, dar era mult mai mare ; avea blana auriu-roșcată cu dungi negre, devenind ineale late pe coadă. Labele, mai groase decît

ale ursului, ascundeau în catifelele părului dogheare ascuțite ca niște pumnale. A căscat leneș, arătându-ne colții cumpliți, apoi și-a plecat fruntea, atințându-și privirea asupra noastră. Țeasta rotundă, cu dungi oblice, ce se întâlneau în dreptul ochilor lucind neclintiți, părea un chip diavolesc. Se apropia biciuind văzduhul cu coada-i puternică și capul acela fioros creștea întruna, înghețându-mi sîngele în vine.

Ca prin vis, am văzut-o pe Vyja făcînd un pas înainte și lepădîndu-și armele în fața uriașei jivine, oprită acum, scormonind nisipul cu ghearele. Mușchii au zvîcnit asemeni unor șerpi sub blana zbîrlită brusc și botul, întunecat tărîm al morții, s-a deschis din nou. Însă în locul răcnetului de adineauri, din gîtlej i-a ieșit un sunet ciudat, ca o chemare aspră și trufașă. Nomada a urmat-o cu mișcări șovăielnice, asemeni cuiva care nu s-a dezmeticit din somn și, pînă să-mi vin în fire, dispăruseră amîndouă în pădurea de trestii.

Împrejurul meu era liniște ; nici o adiere nu tulbura văzduhul, nici un fir de iarbă nu se undula. Priveam impietrită la șirul de urme amestecate și mintea mi se golise de orice gînd. Cînd mîriiul prelung s-a rostogolit peste rîpă, am tresărit înfiorată de ura și batjocora ce răsunau în glasul fiarei. Am pornit într-acolo, bîjbîind în penumbra care domnea printre tulpini, încercînd zadarnic să mă feresc de frunzele tăioase.

Brusc, desîșul s-a sfîrșit și m-am trezit pe o plajă stîlcoasă, ce silea apele rîului să spumege prin strîmtarea cu pereți ruginii, pentru a se involbura apoi într-un bazin adînc, deasupra căruia pluteau perdele de stropi. Din pletrișul presărat cu bolovani și trunchiuri putrezite se ridicau pe alocuri insule negre. Erau rămășițe de plauri și liane, scoarță, crengi sau

cădăcini, vase, cripi de cărăbuși, solzi, grânci de gize înecate, faguri zdrobiți sau cioburi de scolci, îngrămadite de veacuri, la fiecă revărsare a puhoalelor.

În mijlocul lor, nu departe de scheletul doar pe jumătate curățat de carne al unui bivol tânăr, tigrul o pîndea pe Vyja, prăbușită în genunchi și tremurînd sub vraja ochilor de foc. Zbîrlindu-se asemeni unei pisici uriașe, jivina vărgată și-a arcuit spinarea, pentru a se întinde apoi, lungindu-se pînă ce ghearele i s-au înfipt scrișnind în pietriș. Mîrîitul s-a preschimbat în ris gîlgîit și crud, de parcă fiara ar fi avut buze omenești. Își încrețise botul, răsufllarea îi devenea tot mai grăbită, iar mușchii i se încordau pentru salt. Gonda și-a acoperit fața cu brațele, însă, înainte ca țipătul ei să străpungă văzduhul incremenit, mi-am slobozit săgeata.

Simțînd arsura vîrfului ce îi pătrundea între coaste, tigrul s-a răsucit cu un răcnet. Am luat-o la goană spre faleză, fugind ca niciodată în viață; auzeam vîntul șuierîndu-mi pe la urechi, dar, din spate, pufniturile fiarei se apropiiau tot mai mult. La cîțiva pași de rîu m-am aruncat pe neașteptate după o piatră mai răsărită, pe cînd trupul numai gheare și colți zbura purtat de avînt, prăvălindu-se în apele înspumate.

Am sărit în picioare : tușînd și suflînd furios pe nări, tigrul încerca să se cațere pe mal. Dar labelle îi alunecau mereu pe bolovanii uzi, cădea înapoi în valuri și trebuia să înoate împotriva curentului. Ghearele și colții nu-i mai erau de vreun folos : acum lupta doar ca să-și țină capul la suprafață. Blana i se îngreuna necontenit, trăgîndu-l în adîncuri, însă obozeala nu-l domolise și se străduia cu încăpăținare să mă înșfăce. În clipa cînd și-a căscat botul după aer,

mi-am împlintat lancea în gitlejul de unde se revărsa o duhoare de hoit. Sîngele gros a țîșnit ca dintr-o fîntînă, înecîndu-i răgetul ; am apăsat din toate puterile, afundîndu-l în undele care s-au înroșit imediat. A mai ieșit o dată, însă labele îi amortiseră și puhoiul flămînd l-a luat cu sine, smulgîndu-mi arma din mînă.

Din regele pădurii nu mai rămăsese decît o dungă purpurie, ce păta creasta de piatră a strîmtorii. M-am întors spre Vyja care, încă îngenuncheată, mă privea aproape cu spaimă. Am ajutat-o să se ridice și am pornit spre colibă, în timp ce, în jurul nostru, jungla întregă se trezea la viață în clocotul sevelor de primăvară.

CĂLĂREȚUL SINGURATIC

Raj s-a cabrat nechezînd neliniștit, apoi a început să se învîrtă în loc, zvîrlind din copite și fornăind de cîte ori îl îndemnam înainte. Pierzîndu-mi răbdarea, l-am îmboldit cu pintenii și cu teaca sabiei : doar nu avea să mă facă de rîs tocmai acum, cînd călăream în fruntea căpeteniilor, după ce tatăl meu, prințul Ibn Said vestise că voi fi cea care va călăuzi poporul cînd el va trece în uitare. Era a douăzecea călătorie a vieții mele. Noi, kashgaili, trăiam în Hinducus, acolo unde numai vulturii cutezau să se avînte, în cetățile tănuite, pe care strămoșii noștri le săpaseră în vîrfurile muntelui. Cînd vînturile toamnei făceau să pălească verdele pășunilor, ne părăseam vetrele și, de sute de generații, luam

drumul lung al Bamianului, pînă în țara Amu Dariei, Marele Fluviu, unde turmele găseau iarbă fragedă și soarele încălzea inimile. Ne întorceam în munți împreună cu păsările, la vremea cînd florile biruiau zăpada.

... Odată pornit în marea călătorie, poporul kashgailor se supunea unor legi aspre, căci nimeni și nimic nu trebuia să-l oprească din cale. Monstru diform, caravana acoperea văile stîlcoase cu trupuri colbuite, nenumărate ca firele de nisip. Înaintea tuturor călăreau miile de războinici neînfrînți, care duseseră faima kashgailor pînă în bogatele ținuturi din miazănoapte. Veneau apoi femeile și copiii mîinînd cămile și catîri de povară, încărcați din greu. În urma lor se revărsau turmele, iar trecătorile abia puteau cuprinde freamătul mulțimii de oi, capre și cămile, bulucindu-se în valuri albe, cafenii ori negre și tălăzuirea hergheliilor de cai cărora nimic nu le putea istovi neastîmpărul. Șarpele de piatră al drumului tresărea sub apăsarea copitelor, zvîrcolindu-se furios printre piscurile împungînd cerul. Pe punțile aruncate peste prăpăstii, prin strîmtele făgașuri săpate cîndva de ape, coborînd povîrnișuri abrupte sau cățărîndu-se pe stînci, caravana înainta într-un vuiet asurzitor, din care se înălțau chemările ascuțite ale chalgol-urilor, trîmbițele din corn de berbec...

Era ultima trecătoare ; dincolo de ea munții se dădeau în lături, dezvăluind privirilor șesul mînos al Amu Dariei. Am intrat între pereții de piatră albăstrie la ceasul cînd cumpăna zilei începea să încline spre apus și umbre prelungi ni se așterneau la picioare. Valea era atît de strîmtă, încît primii călăreți se aflau deja la mijlocul ei, în vreme ce ultimii abia îi treceau pragul. Deodată, din urmă au izbuc-

nit mugele, lătrături și strigăte al căror înțeles nu ajungea pînă la noi. Căpeteniile au grăbit lîngă tatăl meu. „Poate că tîlharii Bamianului au devenit mai nesăbuiți de cînd l-am slobozit pe emir din robie. Să pornească cinci sute de războinici și să-l zdrobească sub copitele cailor. Îi va conduce fiica mea, Saïda“ s-a auzit porunca.

L-am năpustit pe Raj înapoi, de-a lungul văii și luînd cu mine ultimele șiruri de călăreți, mi-am croit anevoie drum prin vîlmășagul cămilelor de povară, pe care o spalmă de neînțeles le făcuse să se bulucească laolaltă. Am găsit turmele fierbînd ca un vlespar ; în loc să le potolească, zăvozii lătrau cu furie, încercînd să le întoarcă din drum, deși păstorii nu văzuseră urmă de tîlhari prin preajmă. Pe neașteptate, muntele s-au zdruncinat din temelii, rostogolindu-și unul altuia ecoul unor bubuituri cumplite. Un nor de colb s-a ridicat din trecătoare, ajungînd pînă la cerul pe care rugul soarelui aproape se stinsese. Văzduhul s-a întunecat ca înaintea unei furtuni de nisip și peste caravană a început să cadă o ploale de pietre și chiar bucăți mari de stîncă. De pretutindeni se înălțau chemări și strigăte desperate, însă în vîlmășagul acela fiecare lupta doar ca să-și scape propria viață. Războinicii făcuseră zid în jurul meu, străduindu-se din răputeri să mă apere de năvala turmelor care amenințau să ne strivească de pereții înalți. Toți cei care nu erau călare, dispăruseră sub avalanșa de copite și, curînd, animalele înnebunite de groază au început să se arunce cu sutele în prăpăstii, sub privirile noastre neputincioase.

... Ibn Said îmi spusese cîndva că luminile ce strălucesc noaptea în văzduh, atît de sus încît nici colții muntelui nu le pot atinge, sînt focurile pe care

nomazii cerului le aprind la popasurile lor pe drumul veşniciei. În noaptea aceea, plină de spaimă şi aşteptare, stelele clipeau ca-ntotdeauna, însă licărul lor îngheţat făcea întunericul mai de nepătruns, iar plăsmuirile fără trup ale beznei ieşeau din adâncuri de prăpăstii, furişându-se în tabără. Ceasurile de veghe se scurgeau încet, într-o tăcere de moarte, şi totuşi nimeni nu voia să creadă în groaznicul sfârşit al prinţului şi al războinicilor săi. Tresăream la orice zgomot, crezând că-i vom vedea apărind, istoviţi dar biruttori în încheşarea cu muntele, aşa cum se întorseseră din fiecare bătălie. În cele din urmă, dinspre trecătoare s-au ivit câteva umbre şovăielnice : erau o mină de oameni ce abia se trăiau, sprijinindu-se unul de altul, cu feţele devenite măşti de praf şi sînge încheşat, sub care cu greu îi puteam recunoaşte. Atunci am înţeles că n-aveam să-l mai văd vreodată pe tatăl meu.

Cei scăpaţi grăiau cu toţi deodată, într-un potop de vorbe repezi şi fără şir. După plecarea mea, vîntul se pornise aprig ca o stihie. Cali nechezau speriaţi, ridicîndu-se în două picioare, gata să-şi azvîrle din şa călăreţii. Stîncile îşi schimbau necontenit înfăţişarea şi, din loc în loc, platra se umfla ca şi cum nişte fiinţe uriaşe se luptau să iasă afară. În pereţi s-au căscat crăpături ce se lărgeau mereu şi din ele s-au ivit făpturi înspăimîntătoare, năpustindu-se asupra războinicilor. Îndemnaţi de Ibn Said, aceştia s-au împotrivit cu înverşunare, dar în zadar, căci săbilele şi sulitele se frîngeau ca nişte trestii pe trupurile de cremene ale monştrilor. Cînd prinţul a căzut, puţinii kashgai care mai trăiau s-au ascuns în peşterile de la intrarea în vale, de unde au fugit după căderea soarelui

Am poruncit t m duitorilor să lecuiască grabnic rănile bie ilor oameni. Războinicii mei tăceau, însă gîndurile lor erau lesne de ghicit : dacă măritul Ibn Said  i toată puterea kashgailor nu izbutise să  nfr ng  vr jma ul, cum aveam s-o fac eu, cu numai c teva sute de călăreți ? ! Ridic ndu-mă în picioare, le-am vorbit cu asprime, ar t ndu-le că pentru noi nu era cale de întoarcere.  n mun i nu se putea trăi iarna ; frigul  i foamea ar fi ucis turmele  i oamenii p n  la ivirea ierbii. Trebuia să r zbfm.

C nd am tăcut, războinicii mă priveau cu al i ochi, de parcă faima  i puterea prin ului trecuseră asupra-mi, trezindu-le din nou vitejia  i încrederea. S-au înclinat înainte, plec nd fără o vorbă să- i pregătească armele  i caii.

 ornisem în zori, după ce prima rază de soare se oglindise în scuturile  i săbiile c l re ilor str n i în jurul meu, ca să-mi jure credin    i ascultare p n  la moarte. Noua caravană era departe de m re ia celei care, cu numai o zi înainte, trezea mun ii din somnul lor de piatră. Pierise o treime din oameni, mai mult de jumătate din turme  i, pentru  nt ia oară de c nd   i puteau aminti bătrînii, caravana   i schimbase  nf    rea : femeile  i copiii urmau turmele pentru a nu fi strivi i sub copite dacă animalele aveau să se sperie din nou, iar războinicii călăreau mai to i în jurul lor, ca să-i scoată din v lm  ag  i să-i apere. Eu galopam mult înainte, tututor, în fruntea c torva zeci de viteji ce purtau cu ei tuiul Saizilor.

Am intrat în trecătoare c nd soarele se  n l ase de două suli e pe cer. Iscodeam fiecare crăpătură, fie-

care bolovan, dar nu se zărea nimic și caii păreau liniștiți de astă dată. La mijlocul văii, arme rupte, zdrențe de haine, șei și scuturi risipite printre spărturi uriașe de stîncă prăbușite în drum dovedeau că răniții nu mințiseră. Dar nu se vedea nici un trup de om sau de cal doborât; unde să fi dispărut mîile de războinici ai tatălui meu?

Mi-am oprit călăreții, poruncindu-le să se întoarcă la caravană și s-o țină în loc pînă cînd soarele va ajunge la jumătatea călătoriei sale pe boltă. Atunci să pornească neîntîrziat și să nu se abată din drum cu prețul vieții, pînă ce nu vor ieși din trecătoare. Aveam să-i ajung din urmă în cîmpia Amu Dariei, dacă soarta îmi va fi prielnică, ajutîndu-mă să-l răzbun pe Ibn Said. De nu mă voi arăta pînă la venirea primăverii însă, tuiul de căpetenie va fi al celui mai bătrîn și mai înțelept dintre războinici. La început, oamenii n-au vrut să mă părăsească, dar obișnuința de a se supune orbește Saizilor era încă prea vie în cugetele lor. Cînd vulețul înaintării caravanei a conștit, am dat la rîndul meu pîtenii calului.

... Am deslușit ceva, ca o mișcare nelămurită, în perețele albastru, vrîstat cu dungi purpurii, al văii. O pleopă s-a deschis în piatră, dezvelind un ochi sîngeriu și Raj a făcut un salt deznădăjduit, în vreme ce stîncă se prăbușea în urma noastră. Din ea au ieșit niște labe imense, apoi un bot hidos și, în cele din urmă, piatra s-a preschimbat într-un monstru care biciuia văzduhul cu coada-i solzoasă. Din crăpăturile căscîndu-se tot mai mari în trupul muntelui apăreau făpturi pe care numai duhurile le putuseră trezi la viață. Unele aveau capete de șopîrlă și aripi de vultur, altele trupuri de broască din care se iveau cîte trei

gîtiri de șarpe ; curînd, n-am mai văzut împrejur decît boturi, gheare tăioase și colți de cremene.

Raj galopa ca vîntul ; m-am lipit de spinarea lui, înconjurîndu-i grumazul cu brațele și îndemnîndu-l cu strigăte ce abia se auzeau în tunetul avalanșei în-suflețite care venea după noi. Brusc, în peretele din dreapta s-a deschis o trecere îngustă și armăsarul a țîșnit într-acolo, urmat de monștrii tot mai întăriți. Cărarea, mai curînd o despicătură în stîncă, era atît de strîmtă încît mătăhăloasele făpturi s-au înșirat una după alta, aidoma unei haite de lupi la vînătoare. Pe mine, goana aceea mă secătuisese de orice gînd ; știam doar că fiecare clipă îndepărta cumplita hoardă de valea pe unde treceau acum kashgarii.

Într-un tîrziu, cînd am ridicat privirea spre soarele ce veghea pe boltă, l-am zărit ca într-o fulgerare. Era mai mare decît oricare din făpturile pe care le văzusem și părea că nu are de făcut decît un pas ca să mă strivească, năruind asupra-mi pereții trecătorii. Nu-i puteam desluși chipul învăluit în raze, dar era cu siguranță omenesc. Un uriaș de piatră, poate chiar stăpînul jivinelor ce se grăbeau să mă sfîșie. Cuprinsă de un fel de nebunie, m-am înălțat în scări, ridicînd sabia într-o sfidare tot atît de fără rost de parcă aș fi amenințat însuși muntele. Știam că voi muri dar, ciudat, nu simțeam nici o teamă, ci mai curînd nerăbdare și mînie. Uriașul a dispărut însă, ca și cum n-ar fi fost aievea, iar cărarea s-a lărgit într-un defileu ce cobora lin. Raj a nechezat sălbatic, întetîndu-și goana și, de undeva din fața noastră, am auzit un alt nechezat, asemeni unei chemări îndepărtate.

I-am ajuns din urmă mai curînd decît credeam. Calul cenușiu era la fel de sprinten ca și Raj, dar

mult mai puternic ; omul, purtînd veșminte negre și avînd sabie arcuită, asemeni războinicilor din miază-noapte, se ținea țeapăn, cu umerii trași în spate, de parcă nu călărise niciodată pînă atunci. Totuși, m-a salutat înclinîndu-se în șa cu siguranța unui călăreț încercat. Am galopat alături fără o vorbă, ascultînd urletele furioase ale monștrilor ce zoreau în spatele nostru. Defileul se desfăcuse în nenumărate meandre întortocheate, dintre care cele mai multe se înfundau ori sfîrșeau pe buza unor prăpăstii. Străinul părea să cunoască bine locurile ; alegea întotdeauna singura cale liberă și îl urmam tot mai încrezătoare, punîndu-mi toată nădejdea în agerimea lui și în iuteala cailor.

Cînd am văzut prăpastia apărînd în fața noastră pe neașteptate, era prea tîrziu : înainte să apuc friul, Raj a sărit, iar țipătul meu de groază s-a pierdut între pereții hăului în care mă prăbușeam. Am închis ochii, ca să nu văd stîncile ce-mi vor zdrobi trupul, însă căderea dura nefiresc de mult și mi-am ridicat din nou pleoapele : eram deasupra prăpastiei, în văzduhul prin care Raj, ținut în frîu de mîna străinului, părea să înoate alături de surul acestuia, ca într-o apă neasemuit de limpede. Nu mai știu cît a durat zborul nostru, însă după ce copitele cailor au atins buza cealaltă a rîpei, am auzit un huruit grozav : primele făpturi de piatră nu se putuseră opri din goană și acum se prăbușeau în hău, izbindu-se de colții de stîncă din adîncuri și sfărîmîndu-se cu detunături cumplite. Cînd, urlînd de furie neputincioasă, ceilalți monștri s-au întepenit pe marginea de unde sărisem, străinul și-a întors calul, fără să le arunce măcar o privire. A pornit mai departe, iar Raj l-a urmat, căci eu nu mă dezmeticisem încă și mă răsuceam mereu

în şa, uitându-mă înapoi, fără să pot crede că scăpasem cu viaţă.

Sub cerul liber, flăcările dănuiesc vesele în văzduh, hrănindu-se cu noapte. Focul din peştera unde ne-am adăpostit, după ce înserarea şi-a coborât aripile peste defileu, ardea domol, aruncînd umbre prelungi prin unghere. Străinul privea neclintit în rugul de jar, de parcă scînteile ţîşnind adesea pînă aproape de picioarele noastre i-ar fi putut desluşi ce ne aştepta mai departe. Era neobişnuit de tăcut, chiar pentru un muntean. Kashgarii spun că vorbele multe sînt ca praful drumurilor : îneacă gîtul, ochii şi urechile. În Hinducus faptele au mai multă trecere decît graiul iscusit şi nu se cuvine să iscodeşti un om care nu vrea să vorbească despre sine. Călăreţul în veşminte negre nu-şi rostise numele şi nu întrebasese de al meu. Nu spusese de unde vine sau unde se duce şi mi-a răspuns doar printr-o înclinare a frunţii cînd i-am mulţumit fiindcă mă călăuzise spre scăpare. Mai apoi mîndria mi-a ferecat buzele, dar gîndurile nu-mi dădeau pace. Avea o căutătură cutezătoare, de om liber şi părea tînăr, deşi chipul îi era brăzdat de o suferinţă ce îi umbrea uneori scînteierea ochilor negri ca agatele. O clipă m-am temut că ar putea fi unul dintre tîlharii munţilor, care, în cete mai mari, ajung să atace pînă şi caravanele puternice, lăsînd în urmă doar moarte şi cenuşă. Însă un tîlhar n-ar fi stat mult în cumpănă să mă supună atunci cînd, cu groaza morţii încă în suflet, îl urmasem în peştera aceea numai de el ştiută şi mă prăbuşisem la pămînt, zăcînd fără să mă pot mişca pînă în amurg. Şi apoi armele lui

erau la fel de scumpe ca ale mele, iar calul i l-ar fi rîvnit pînă și un prinț. Poate că străinul era unul din vestiții războinici rayzi, despre care auzisem că trăiesc în ținuturile din miazănoapte, punîndu-și brațul și faima în slujba emirilor de acolo, veșnic în război unul cu altul. Rayzii erau foarte pricepuți la vicleniile luptei și prinții le făgăduiau daruri bogate, pentru a-i ademeni în fruntea oștilor din marile cetăți. Kashgaii nu se întîlniseră niciodată cu acești lupi singuratici, dar Ibn Said vorbea cu prețuire despre vitejia și înțelepciunea lor, deși nu pomenise că ar avea puteri vrăjitorești... N-am apucat să-mi sfîrșesc gîndul. Pleoapele mi-au devenit ca de plumb și m-am cufundat într-un somn greu, asemeni pămîntului acoperit de mantia zăpezii.

Cînd m-am trezit, focul se stinsese de mult și lumina zorilor pătrundea nestingherită în peșteră. L-am găsit pe străin afară, așteptîndu-mă lîngă caii gata înșeuăți și am pornit îndată, căci asfințitul trebuia să ne găsească dincolo de munți, pe drumul caravanelor. Mergeam printre stînci și grohotișuri; calea devenea uneori atît de abruptă, încît trebuia să descălecăm și să ducem caii de căpestre. Soarele dogorea nemilos, iar razele sale, oglindindu-se în spărturile strălucitoare ale cîte unei pietre, îmi frigeau ochii. Mi se făcuse groaznic de sete și, din pricina încordării cu care vegheam fiecare pas al lui Raj, sprijinindu-l cînd cobora rîpele adînci, picioarele îmi tremurau tot mai tare. Eram obișnuită cu drumurile din Hinducus, însă nu-mi aminteam să fi înaintat vreodată așa de repede într-un ținut atît de sălbatic. Călărețul în haine negre nu vădea vreun semn de oboseală și îmi venea greu să-mi recunosc slăbiciunea în fața lui. Nu crezusem că se află pe lume

oamenii mai deprinși cu înălțimile decât kashgarii, dar ciudatul străin părea însuși duhul muntelui.

... Soarele trecuse de amiază când am ajuns pe o culme de unde se vedea Amu Daria, arcuindu-și majestuos trupul de ape. Am descălecat sub un pin bătrîn, pe care furtunile îl răsuciseră în cele mai ciudate forme cu putință. Ramurile lui dădeau prea puțină umbră, iar mănunchiurile de ace erau prea rare ca să atragă chiar și caprele sălbatice, așa că marele copac trăise mulți ani, tulburat doar de vînturi și trăsnete. Ne-am legat caii de trunchiul cafeniu și, în vreme ce mă lăsam să cad pe mușchiul gros care acoperea rădăcinile, strălnul a pornit să urce o stîncă, de unde putea cuprinde cu privirea ultimele coline și văi pe care munții le trimiteau în împlinirea cîmpiei. Avea un fel neobișnuit de a sul ; părea mai curînd că se întinde spre vîrf, iar veșmintele negre îl făceau să semene cu o umbră ce se înălța tot mai mult, acoperind piatra.

Nălucile văzduhului înfierbîntat îmi dansau prea slobode pe dinainte și am închis ochii cîteva clipe. Cînd mi i-am ațintit din nou asupra steiului din față, tipătul meu l-a înspăimîntat pe Raj, făcîndu-l să se ridice pe picioarele din spate, gata să se smulgă din pripon. În vîrfurile stîncii apăruse uriașul din trecătoare și chipul său, pe care nu-l putusem desluși prima oară, era al celui care mă scăpase de la moarte. Acum însă, doar ochii acela, mai strălucitori decât soarele, dovedeau că gigantul trăia. Mî se părea că-mi scormonesc inima și gîndurile, dar nu cu răutate, ci aproape cu disperare. Nu-mi volau pieirea ; încercau să-mi spună ceva ce eu nu puteam înțelege, răscolîndu-mi cele mai ascunse năîînști și speranțe.

„... De ce mă privești astfel, străine? Pomeni-tu-s-a vreodată ca Amu Daria să-și întoarcă apele spre izvoare, ploaia să urce de pe pământ spre necuprinsul văzduhului, ori stelele să coboare în adâncul lacurilor pentru a se însoți cu peștii? N-ar fi la fel de împotriva firii să îndrăgești tu, stăpînul veacurilor, o blată fată al cărei sînge zvîcnește mai iute la vederea ochilor tăi de agate?

Făptura ta mă tulbură nespus. Nu cutez să te asemulesc oamenilor și totuși te-ai dovedit mai bun decît mulți dintre ei. Iar eu nu-ți pot dărui decît căldura inimii mele și mîngîierea unui gînd pe care nu l-am îndreptat spre nici un muritor pînă acum...”

Războinicii kashgai ne-au întîmpinat la marginea cîmplei, în frunte cu Musa, căpetenia șoimarilor tatălui meu, care mă veghease de cînd eram de-o șchioapă. Caravana trecuse cu bine prin trecătoare, dar oamenii văzuseră trîmbele de colb învîrtejindu-se departe, în munți. Toți au înțeles atunci de ce îi părăsisem pe neașteptate și războinicii s-au călît amar-nic de greșeala lor, cînd bătrînii i-au muștrat pentru că mă lăsaseră singură în fața primejdiei. Abia au așteptat să ajungă la Marele Fluviu, iar acolo, cînd Musa a pornit degrabă înapoi, călăreții i s-au alăturat, hotărîți să moară ori să mă scape din ghearele făpturilor de piatră.

Acum, cînd mă vedeau vie și nevătămată, fericirea lor nu mai cunoștea margini. Bătrînul șoimar a descălecat și, punînd un genunchi în pământ, mi-a întins tîlul strămășesc. „Nimeni alta decît prințesa Saïda nu poate ocroti neamul kashgailor“, a tunat

glașul său, iar sutele de viteji și-au ridicat săbiile în semn de încuviințare.

M-am întors spre călărețul în veșminte negre : îi privea cu o uimire în care se întrezărea un licăr de speranță. Am luat tuiul cu o mână, pe cealaltă punînd-o pe brațul celui ce își părăsise lumea pentru a veni printre oameni. „Acestui viteaz rayd din miazănoapte eu îi datorez viața, iar voi scăparea. Inima mea l-a ales să-mi fie mereu alături și, împreună, vom stăpîni cu dreptate în Hinducus“.

Strigătele de bucurie ale războinicilor au răsunat pînă la bolta de safir a cerului și un zîmbet a luminat pentru prima oară chipul călărețului singuratic.

FLUVIUL FĂRĂ INTOARCERE

Cabral izbea cu nădejde încilceala de liane, frunze și ramuri mlădioase, croind un tunel îngust, prin care ceilalți se strecurau în urma lui, purtîndu-și cu greu armele și poverile. Cizmele portughezului se încurcau în șerpii cafenii ai rădăcinilor, cîrceii uriași se întindeau să-i înlănțuie pieptul în îmbrățișarea morții iar marile orhidee își aplecau spre el cupele de petale cărnoase, ca niște guri flămînde. Maceta se ridica și cobora cu regularitatea unui pendul și, totuși, în locul trosnetului lemnului despicîndu-se sub tăiș, nu se auzeau decît icniturele furioase ale celui care lovea. Cabral simțea cum îl părăsesc puterile, însă ceea ce îl înnebunea era mai ales

vederea fierului ascuțit afundându-se în masa vegetală precum într-o mlaștină viscoasă. A mai izbit o vreme, apoi, covârșit de sentimentul umilitor al inutilității gestului, s-a dat la o parte, lipindu-se de trunchiul unui copac pentru ca Diaz să-i poată lua locul. Coloana a început să înainteze mai repede, căci brațele tuciurii ale fostului marinăr secerau neobosite păienjeniișul plantelor, pînă ce s-a poticnit în fața unui desiș crescut în jurul unui arbore prăbușit. Au trebuit să-l ocolească, intrînd pînă la genunchi într-o baltă a cărei duhoare de putreziciune sufoca văzduhul. Șirul soldaților, deschizîndu-și anevoie drum prin junglă, semăna cu o omidă avînd spațele acoperit de solzii metalici ai armurilor și înghimpat de vîrfurile lăncilor. Dar pădurea își vindeca repede rănilile, tăindu-le calea de întoarcere : nici nu trecea bine ultimul portughez, că lianele se grăbeau să țeasă din nou plasa lor gălbuie, prin care abia izbuteau să pătrundă razele soarelui.

Coloana urma cursul marelui fluviu, dar apropierea apei clipocind molcom nu aducea vreo alinare în căldura aceea infernală, atrăgînd în schimb legiuni de țîntari, de lipitori și viermi. Aerul însuși era atît de plin de miasme și umezeală, încît părea un lac tulbure, ale cărui unde scăldau trupurile, pătrunzînd în piele și molipsind gîndurile de boala nefilnței, ce plutea ca un abur verzui deasupra smîrcurilor.

Pe acest pămînt al făgăduinței nimic nu era așa cum ar fi trebuit să fie. Pentru soldații înghesuți în calele întunecate, mișunînd de șobolani, călătoria pe mare nu păstrase aura de aventură și măreție pe care plecarea caravelor, cu pînzele înălțate trufaș în vînt și arborînd pe cel mai înalt catarg flamura regelui, o avea în ochii miilor de săraci ai Lisabonei,

adunați pe țărm să privească flota într-o tăcere aproape evlavioasă. Lui Cabral îi venea să ridă când se gîndea la mulțimea răbdătoare — hrănindu-se cu te miri ce și locuind în cocioabele din preajma portului — care aștepta cu încredere întoarcerea corăbiilor purtînd în pîntece bogățiile continentului de peste ocean. Dar veselia sa era amară, iar rîsul semăna cu un scrișnet de dinți. Cei dinaintea lor găsiseră ceva aur — repede înghițit de visteria goală ca buzunarele unui soldat după o noapte de chef — însă adevăratele comori se aflau încă acolo, în Eldorado, orașul aurului, ascuns în inima junglei, așa li se spusese la plecare. Dar, după săptămîni în care hrana proastă, răul de mare și murdăria din cală îi aduseseră într-o stare de plîns, cei aproape o mie de aventurieri rămași în viață au fost mulțumiți să simtă iarăși pămîntul sub picioare. În portul ce abia se construia, au fost încartiruiți în barăci lungi, cu pereții din trunchiuri cioplite grosolan, cu nimic mai arătoase decît șoproanele de alături, în care erau ținuți caii costelivi ai cavaleriei.

Cît timp a rămas în garnizoană, Cabral n-a văzut nici măcar-o uncie de aur în afara soldei mizere primite în fiecă lună ; doar o dată a zărit o ciudată brățară de aramă aruncată de un soldat pe masa de joc. În schimb, portul vuia de zvonuri despre comorile ce așteptau în orașele din junglă, doar să fie destule spinări zdravene ca să poată căra bogățiile pînă la corăbii. Mai mulți necugetați s-au afundat în pădure în căutarea cetății Eldorado, dar cum nici unul nu s-a întors, oamenii s-au resemnat să asculte sfaturile veteranilor și să aștepte pînă cînd guvernatorul se va hotărî să trimită o expediție mare și bine

echipată, care să urmeze cursul Amazonului în sus, spre izvoare.

Acum, însă, vedeau că în locul unei campanii glorioase aveau de înfruntat hățișurile presărate cu capcane mortale, asaltul sîcîitor și dureros al țințariilor, atacurile perfide ale șerpilor, teroarea nopților răsunînd de urletele ațîțate ale fiarelor și, mai ales, crizele din ce în ce mai dese de friguri, măcinîndu-le trupurile slăbite de marșul prelungit... Curînd au început să-î hărțuiască și indienii : se furișau pe înserat, ascunși în umbrele pădurii, azvîrlind o ploaie de săgeți și sulite otrăvite asupra portughezilor, după care se retrăgeau la fel de brusc cum apăruseră, fără să se avînte într-o luptă deschisă. Războinicii despuși, luți ca niște diavoli, aveau fețele oribil vopsite în negru și verde și nu semănau deloc cu puștii prinși pe care Cabral îi văzuse în cuștile de lemn din curtea garnizoanei. Acolo, bărbații — duși imediat la execuție —, aveau ochii atît de goi și lipsiți de voință, încît era de mirare că încercaseră măcar să se împotrivească soldaților îmbrăcați în fier. Ca și ei, femeile nu purtau veșminte, ci doar colane de pene frumos colorate și brățări din colți de jaguar la glezne sau la încheieturile mîinilor. Cabral și camarazii săi le găseau atrăgătoare în ciuda pielii roșcate și a ochilor oblici, îngustîndu-se spre tîmple ; într-o zi însă, corăbiile venite din patrie au adus, pe lîngă arme, provizii și recruți, și un nou guvernator. Acesta a grăbit lucrările la fortificații și i-a obligat pe soldați să facă zilnic instrucție, punînd capăt puștinelor distracții din tabără : a interzis jocurile de noroc, a închis tavernele, iar pe indience le-a îngrămădit într-un ținț, unde au fost date pradă ogarilor dresați să vîneze oameni...

Deși se imputina văzînd cu ochii, coloana răzbătea tot mai departe în junglă, urmînd apele leneșe ale fluviului. Un al șaselea simț le vestea soldaților apropierea de ținta mult rîvnită, iar atacurile indienilor deveneau tot mai dese și mai violente, ca și cum aceștia ar fi avut de apărat un ținut sacru, pe care nici un străin nu trebuia să-l pîngărească. Îndrăzneala lor era atît de mare, încît năvăleau acum în plină zi, înfruntînd lăncile, archebuzele și săbiile minuite de portughezi, căroră nu le puteau sta împotrivă.

Într-o dimineată, oprindu-se să bea apă din fluviu, Cabral a fost mușcat de un caiman. Nu i-a luat decît o clipă ca să-l omoare, dar a trebuit să rămînă ultimul din șir, abia tîrîndu-și piciorul rănit. Deodată, urletele cumplite ale vrăjmașilor apăruti de nicăieri i-au înghețat sîngele în vine și, pînă să apuce ceilalți să-i vină în ajutor, o lovitură teribilă în ceafă l-a făcut să se prăbușească în genunchi, scăpînd sabia din mînă. Coiful îi zburase cît colo și o măciucă l-a izbit în creștet, cufundîndu-l într-o prăpastie de întuneric.

Liniștea și împăcarea, de care se simțea cuprins, nu puteau veni decît de dincolo de moarte ; de aceea nu s-a mirat prea mult cînd, deschizînd ochii, l-a văzut pe îngerul ce aștepta lîngă pat, cu lancea în mîna dreaptă și chipul ascuns de o ceață aurie. Dar heruvimul acesta nu avea aripi, iar trupul său de fecioară l-a făcut pe Cabral să simtă porniri cît se poate de lumești. Cînd arătarea s-a mișcat pentru prima oară, portughezul a tresărit, căci nimbul de lumină nu era

altceva decît părul mătăsos, în care razele soarelui, strecurîndu-se printr-o deschizătură îngustă, aprindeau nenumărate scînteii. Îndoiala îi pătrunsese în suflet : dacă acesta era într-adevăr raiul, de ce rana de la picior îl ardea atît de nemilos ? Înainte de a avea răgazul să se dumirească pe deplin, lancea s-a aplecat spre el, silindu-l să se ridice mai repede decît s-ar fi crezut în stare.

Afară, orbit de strălucirea văzduhului, abătută asupra lui după semiîntinericul din peștera unde zăcuse, Cabral s-a rezemat de o stîncă, sorbind cu lăcomie aerul tare al înălțimilor. Se afla pe o platformă scobită în coasta muntelui, de la care cobora o scară săpată în piatră, pînă jos, în valea rotundă, adăpostind o cetate cum portughezului nu-i mai fusese dat să vadă. Jur-împrejur pereții unui vulcan stins de mult încheștau orizontul, ridicîndu-se spre tării, dar Cabral n-avea ochi decît pentru orașul cu ziduri mai înalte decît turnurile palatelor din Lisabona. Lespezile gigantice, pe care numai puterea unor uriași le putuse urni din loc, se îmbinau atît de bine, încît între ele nu încăpea nici măcar lama unui cuțit. Dincolo de brîul fortificațiilor, construcții monumentale creșteau una dintr-alta ca un labirint vertical, cu nenumărate intrări, terase suprapuse, punți crenelate, șiruri de coloane și statui. Măreția palatelor, îndrăzneala arcadelor arcuindu-se peste străzile pavate cu dale ruginii, uriașele apeducte, scările în spirală, bastioanele, turnurile și porțile grele de aramă, toate îl făceau pe Cabral să se cutremure, fiindcă o astfel de citadelă era de necucerit.

De-abia tîrziu și-a dat seama că în cetatea ce putea cuprinde între ziduri întreaga Lisabonă nu se zăreau bărbați, ci doar femei tinere, înarmate cu lănci,

arcuri și tolbe de săgeți. Cele pe lângă care trecea păreau nepăsătoare, nici măcar curioase, însă Cabral și-a amintit fără să vrea de chinurile la care erau supuși indienii prinși de portughezi.

De când se afla pe pământul acela blestemat văzuse destule băștinașe, ba chiar cîștigase una la zăruri, dar se plictisise repede de ea, găsind-o prea blindă și supusă. O vînduse în cele din urmă unui marinar, nemaiputînd suporta privirea ochilor negri, în care stăruia o nesfîrșită tristețe. Femeile din cetate însă, mîndre ca niște regine, aveau pielea mai albă decît a lui, părul de culoarea dublonilor abia ieșiți din visterie și ochii ca lamele săbiilor de Toledo. Nu-și vopseau trupul cum făceau indienii și nu purtau nici un fel de veșminte sau podoabe care să le ascundă frumusețea . . .

O lovitură în coaste l-a trezit din visare ; și-a încleștat pumnii, aruncînd o privire întunecată însoțitoare sale. Aceasta nu părea să se sinchisească de furia portughezului și, înaintea albastrului înghețat al ochilor ei, Cabral și-a plecat capul, blestemînd soarta care-l făcuse să cadă prins. O clipă și-o închi-pui pe diavolița aceea zvîrcolindu-i-se la picioare, în timp ce el își ridica încet sabia, rîzînd de groaza ce o făcea să tremure ca scuturată de friguri. În jurul lor cetatea ardea, iar apărătoarele erau tîrîte de plete spre căruțele încărcate cu pradă, în chiotele de bucurie ale soldaților îmbătați de victorie . . .

Mînia îi înăbușea teama și Cabral a început să chibzuiască la o cale de scăpare. Însă, chiar dacă ar fi reușit să smulgă arma din mîna celei care îl păzea, n-ar fi făcut nici zece pași înainte ca femeile, ce nu arătau a cunoaște frica, să-l doboare ca pe un lup hăituit. I se părea ciudat să vadă pretutindeni arme !

ce taină ascundea cetatea, de vreme ce locuitorii ei nu se încredeau îndeajuns în tăria zidurilor ? !

Cufundat în gânduri, n-a băgat de seamă cînd au ajuns înaintea scării ce se cățara pe una dintre pantele unui deal de granit roșu. Vîrful fusese retezat iar în locul lui, pe platforma mărginită de un șir de coloane cioplite din piatră verde, se înălța un templu ale cărui ziduri străluceau ca zăpada în bătaia soarelui. La gestul poruncitor al însoțitoarei sale, portughezul a început să urce, strîngînd din dinți de cîte ori durerea din picior îl săgeta asemeni unui fier încins. Nu ajunseseră nici la jumătatea drumului și gîfîia, iar genunchii i se înmuiaseră, pe cînd fata îl urma sprintenă, tălpile-i goale abia atingînd dalele lustruite. Ghicindu-i disprețul, o furie oarbă a făcut să clocotească singele soldatului, dîndu-i noi puteri și ultimele trepte le-a suit aproape în fugă.

Platforma era mult mai mare decît crezuse și părea pustie. Întredeschisă, poarta templului îi așternea înaintea un dreptunghi neliniștitor de beznă ; întrebîndu-se dacă ajunsesese la locul supliciului, Cabral s-a întors brusc, însă în spatele lui nu se mai afla nimeni. Atunci, s-a lăsat încet pe lespezile albe, sprîjîndu-se de o coloană, mulțumit să se poată odihni, cu mintea golită de orice gînd. Ca și cum o dată cu ochii tăioși ca niște pumnale dispăruse și puterea sa de a se împotrivi, soldatul s-a ridicat apoi cu mișcări lente ; pașii l-au purtat singuri spre intrarea de care-i era groază.

La început l-au călăuzit razele strecurîndu-se printre canaturile de aramă, dar cu cît înainta în coridorul strîmt lumina se îpuțina și, curînd, întunericul s-a înstăpînit între pereții reci. Deodată a zărit în depărtare o licărire slabă și a pornit într-acolo. S-a

oprit într-o încăpere atît de mare, încît sunetul paşilor săi se pierdea în noaptea dintre ziduri, a cărei unică stea rămînea flacăra unei torţe aflate la o înălţime ameţitoare. După o clipă, două dale de piatră s-au urnit cu un huruit aspru, apoi prin deschizătura apărută în tavan, soarele a pătruns înăuntru, coborînd un stîlp de lumină în jurul căruia umbrele dădeau înapoi, lăsînd să se vadă un bazin, a cărui oglindă netulburată de vreo undă părea blana unui jaguar uriaş. Ivindu-se pe neaşteptate din bezna în care era cufundat restul sălii, o femeie a coborît încet treptele, spre apa ce a învăluit-o ca o hlamidă. Cînd a ieşit afară, păşind în coloana de raze, un strigăt de uimire i-a scăpat fără voie portughezului : trupul gol sclipea asemeni unei statui, căci pielea şi părul fuseseră acoperite cu un strat subţire de aur. Cu ochii ieşiţi din orbite şi degetele răşchirate ca nişte gheare, Cabral a făcut un salt spre femeie, însă fără veste încăperea s-a umplut de o strălucire orbitoare. Pereţii erau din plăci groase de aur şi peste tot zăceau bucăţi de aur masiv, părînd insule pierdute într-o mare de pietre preţioase, căci pe jos se revărsau în cascade rubine, diamante şi safire mari cît oul de porumbel, iar bogăţiile acelea de neînchipuit l-au făcut să se teamă că ar putea înnebuni de fericire. Uitase cu totul de indieni, de cetatea femeilor înarmate şi chiar de frumoasa ce se scăldase în aur : nu vedea decît nestematele în care îşi afunda braţele pînă la umeri, globurile poleite săltînd pe valuri de rubine, topaze şi smaralde. S-a tîrît pînă la bazinul cu apă de aur, cufundîndu-şi mîinile înăuntru şi a început să stropească împrejur, blîguind cuvinte fără şir . . .

Sute de brațe izbeau în zidul de tulpini, deschizând un tunel larg pentru soldații ce înaintau fără să le pese de păienjenişul pe care jungla se grăbea să-l țeasă în urma lor. În zadar marile orhidee își aplecau spre ei petalele cărnoase ca niște guri flămânde, șerpii cafenii ai rădăcinilor le încolăceau cizmele și lianele se întindeau încercînd să-i sugrume. La trecerea coloanei maimuțele își încetau joaca, păsările se înălțau în văzduh cu țipete ascuțite iar micile jivine se ascundeau prin cele mai întunecate cotloane. Pînă și jaguarii se fereau să dea tircoale, deși portughezilor li se părea că zăresc mereu ochii aprinși ai fiarelor, pîndindu-i din bezna desigurilor de nepătruns.

De cînd porniseră spre ocean apele marelui fluviu, pădurea de pe malurile sale nu mai pomenise atîția oameni înarmați trecînd pe sub bătrînii arbori. Armuri lucitoare, săbii, muschete, tunuri cărora nu le putea rezista nimic, soldați ce se scurgeau în șiruri lungi, încrezători în steaua lor norocoasă . . . Oare nu era cu ei Don Cabral, cel care văzuse cu ochii săi Cetatea Aurului și izbutise să se întoarcă ? !

Purtînd veșminte scumpe și strălucitorul colan dăruit de guvernator cînd îl înnobilase, Cabral mergea în mijlocul coloanei, înconjurat de căpitani și cavalerii care, pînă nu demult, nu-l învredniceau nici măcar cu o privire. Uitase lunile cînd, istovit și înfometat, străbătuse jungla, hrănindu-se cu fructe sau carne crudă, hăituit de sălbăticiuni și indieni. Ajuns în tabără, a zăcut săptămîni întregi între viață și moarte, cu somnul bîntuit de vise în care șerpi uriași, îngeri cu trup de fecioară, războinici vopsiți în culori sumbre și femei de aur se amestecau într-un vîrtej nebunesc. Într-un tîrziu a început să se întrezeze și, amintîndu-și de cele întîmplate, îi venea să

turbeze de furie la gândul că fusese înșelat de fata cu părul de raze.

Nimeni nu-i pusese la îndolală spusele, căci un om abia scăpat din ghearele morții nu și-ar fi încărcat sufletul cu o minciună, iar povestea lui se potrivea atât de bine cu legenda despre Eldorado, paradisul aurului, încât trebuia să fie adevărată. Soldați de rînd sau nobili porniseră fără șovăire și s-ar fi luptat cu toți sălbăticiii sau demonii din lume, dacă le-ar fi stat în cale. Dar soarta îi ocrotea, iar indienii nu cutezau să se arate, fugind asemeni jaguarilor dinaintea lor. Cînd au ajuns la poalele muntelui, erau osteniți și sătul de miasmele junglei, însă nu pierduseră un singur om. În fața lor, dincolo de ultimii copaci, se ridica o pantă abruptă, acoperită cu tufe joase, și portughezii au trebuit să rămînă ascunși în pădure, așteptînd întinericul pentru a se năpusti asupra cetății.

... Cabral se furișa cu pumnalul în mînă, oprindu-se la fiecare adiere de vînt care făcea frunzele și iarba să foșnească. O ramură i-a atins obrazul, învăluindu-l în mireasma unor flori necunoscute și portughezul s-a înflorat, amintindu-și de fata cu părul de soare. A pornit mai departe, umbră printre neguri, la fel de neauzit ca o pasăre în zbor. Își lăsase în tabără coiful, sabia și scutul, iar acum urca spre peștera numai de el știută, în timp ce jos, în pădure, ceilalți așteptau doar un semn pentru a-l urma. Dar asta numai după ce straja de la intrarea în munte va fi trimisă în neîntîlnă de ascuțișul armelor, ce lucea slab, asemeni unui colț de șarpe.

Deodată, Cabral s-a aruncat la pămînt, sub cren-gile țepoase ale unui tufiș de agave. Dînd la o parte lănele ce acopereau gura peșterii, o siluetă poleită

de lumina lunii se ivise pe neașteptate și portughezul a tresărit recunoscînd-o pe frumoasa cu părul auriu. Fata a pășit în iarba care îl ajungea pînă la genunchi ; privea atentă în jur, iar Cabral abia mai cîteza să răsufle de teamă că va fi descoperit și totul se va duce de rîpă. Dar ea nu se uita într-un loc anume și, neputîndu-și lua ochii de pe trupul diafan, aproape străveziu, Cabral a simțit o strîngere de inimă, căci făptura aceea ciudată ar fi putut să-l omoare și totuși n-o făcuse. Apoi furia a erupt din nou, mai cumplită decît oricînd : își bătuse joc de el, îl înșelase, îl înjosise ca pe un sclav nemernic, ea, o sălbatică din inima junglei. Și-a băgat pumnalul în teacă. N-o va ucide : va fi sclava lui ; atunci va ști cum să-l îngenuncheze mîndria. O va face să se tîrască la picioarele sale, să cheme moartea pentru a o izbăvi de umilințe, să . . . Fata s-a întors, intrînd în peșteră și razele lunii i-au aprins flăcări în părul de aur. *Aur.* Cabral s-a scuturat, dezmetecîndu-se parcă dintr-un vis. Din cîteva salturi a fost în fața perdelei de liane, dincolo de care se zăreau frînturi de lumină. S-a năpustit înăuntru, cu arma înainte : lovitură ar fi putut să străpungă un urs, dar în locul trupului alb n-a întîlnit decît văzduhul ; purtat de avînt, portughezul s-a pomenit îmbrățișînd pămîntul. A sărit imediat în picioare, însă locul era pustiu. O torță infiptă în zid ardea cu trosnete puternice, aruncînd o ploaie de scînteii ; pe jos zăcea o lance lungă, cu vîrful de aramă. La cîțiva pași, o stîncă închidea nu în-deajuns de bine intrarea într-un tunel întunecat. Blestemînd cumplit, Cabral a smuls torța și, din gura ei, a început să facă semne disperate cîr ascunși în junglă.

... Torentul de lavă pornit odinioară din măruntăile pământului săpase o galerie largă, cu pereții șlefuiți asemeni unor oglinzi de onix. Strălucirea torțelor se istovea în apele lor negre, lumina strângându-se temătoare în jurul soldaților gata să tragă în orice ar fi mișcat în fața lor. Urcaseră gîfîind, întii pedestrima cu arme de foc, apoi călăreții ținîndu-și caii de căpăstru și la urmă arbaletierii, ajutîndu-i pe tunari să împingă roțile monștrilor de fier. Coloana se lungise atît de mult, încît purtătorii de muschete ajunseseră la capătul celălalt al tunelului, în vreme ce tunurile abia fuseseră suite la jumătatea povîrnishului. Zoreau înfrigurati, dar, ieșind pe mica platformă din conul vulcanului, în locul ploii de lănci și săgeți la care se așteptau au fost întîmpinați doar de tăcerea netulburată a nopții. Luna era acoperită de un nor plutind pe cerul altminteri senin, iar cetatea, care abia se ghicea în întuneric, părea cufundată într-un somn adînc. Nici o lumină, nici un zgomot nu răzbăteau din uriașele bastioane, înălțîndu-se ca niște coline în depărtare. Cu siguranță că, alergînd în bezna aceea, fata se prăbușise de pe scara abruptă, zdrobindu-se printre stîncile ascuțite de la gura văii.

Pedestrima a început să coboare încet, întrucît, fără torțe, soldații dibuiau anevoie treptele; între timp ceilalți așezau și întăreau bîrnele cu scripeți, înțelegînd, în sfîrșit, de ce îi pusese Don Cabral să le care cu ei prin junglă. A durat mult pînă cînd tunurile și caii au ajuns cu bine pe fundul craterului și trecuse de miezul nopții cînd portughezii au pornit din nou. Deși copitele armăsarilor și roțile afeturilor fuseseră înfășurate în cîrpe iar soldații încercau să nu și lovească armele de platoșe, zgomotele marșului cădeau precum vuietul rîurilor ieșite din matcă.

Toți se grăbeau din răspuseri, căci soarta le fusese pînă atunci prielnică, însă dacă străjile cetății îi descopereau prea devreme, puțini dintre ei ar mai fi apucat să vadă zorii.

... Gurile negre ale tunurilor așteptau să-și azvîrle grindina de foc, iar oamenii, rînduiți în fața bastioanelor acoperite de mantia nopții, abia își mai puteau înfrîna nerăbdarea. Într-un tîrziu, vîntul a izbutit să împingă uriașul nor mai departe și un strigăt a izbucnit din sutele de piepturi cînd luna și-a cernut ploaia de argint în craterul vulcanului.

Citadelele îngemănate ce străjuiau intrarea erau pe jumătate ruinate, iar porțile grele se prăbușiseră, lăsînd să se vadă drumul ducînd spre inima orașului. Nenumărate veacuri trecuseră pe deasupra zidurilor groase, năruind fațade, terase sau acoperișuri, retezînd coloane, punți și scări avîntate spre cer, deschizînd ferestre care nu duceau nicăieri... Multe străzi erau blocate de sfărîmături, fîntînile și havuzurile secaseră, marile fortificații aveau atîtea spărturi, încît aduceau cu niște faguri monstruoși, iar dalele ruginii ale pavajului crăpaseră. Colții timpului mușcaseră nemilos și nicăieri nu se zărea vreo urmă de viață: nici un fir de iarbă nu creștea peste dărîmături, nici o vietate cît de mică nu alerga, nu se tîra și nu zbura printre zidurile rămase în picioare.

Cetatea era învăluită într-o tăcere apăsătoare și, fără să-și dea seama, soldații vorbeau în șoaptă, strîngîndu-se unii în alții, ca și cum ar fi vrut să simtă că nu sînt singuri în pustiul acela de piatră. Cabral călărea în fruntea coloanei, privind în jurul său ca un om care nu se trezise încă din somn. Înfiorați de o spaimă fără nume, ceilalți erau prea uluiți ca să-și mai amintească pentru ce se aflau acolo. Cînd au

ajuns la piramida pe care se înălța Templul Aurului, Cabral a descălecat ; urmărit de privirile tuturor, a început să suie scara, ale cărei trepte rămăseseră neatînse de aripa vremii. În lumina tremurătoare a torțelor, peretele de granit lucea ca scăldat în sînge și umbra portughezului urca înaintea sa, întinzîndu-se tot mai mult, de parcă ar fi vrut să acopere întreaga scară. Cabral păsea încet, cu solemnitate aproape, iar celor de jos li se părea că statura lui crește o dată cu sumbra-i însoțitoare, gata să zdrobească sub apăsarea lor templul ce se profila pe cerul plin de stele. Abia sus, printre coloanele ce vegheau neclintite ruina cetății, om și umbră s-au contopit într-un singur trup.

În fața porților deschise, Cabral și-a scos sabia din teacă ; pereții coridorului erau învăluiți într-o lumină aurie, ieșind din piatră ca un abur subțire. Pașii lui trezeau ecouri ciudate : scrișnetul sabiei oprită de scut, tunetul călăreților galopînd printr-o grîndină de săgeți, urletul ghiulelelor, trosnetul lăncilor frîngîndu-se ca o pădure uscată. Apoi : răcnetele răniților, strigătele luptătorilor înfierbîntați, nechezatul cailor înnebuniți de groază, zgomotul apocaliptic al bastioanelor prăbușindu-se sub focul tunurilor, pîrîitul caselor cuprinse de flăcări . . . Dar portughezul nu auzea nimic și vedea totul ca printr-o ceață roșie. Degetele i se albiseră încheștînd mînerul armei : mergea tot mai repede, pînă ce a început să alerge ca un nebun, lovindu-se de ziduri, urlînd și spintecînd văzduhul cu sabia.

S-a oprit abia în sala odinioară scăldată în strălucirea comorilor de neînchipuit, acum pustie, luminată doar de razele lunii pătrunzînd prin acoperișul spart. În fața bazinului gol, învăluită în pletele-i de aur, lucind stins în semîntuneric, fata privea spre

cer. Întorcându-se, a întins mîinile, într-o chemare de eternă duiosie. Blindetea din ochii albaștri nu a dispărut cînd Cabral s-a apropiat cu pași grei, nici cînd a înșfăcat-o de păr silind-o să ingenuncheze înaintea lui și a ridicat sabia.

Bărbatul căuta cu lăcomie o urmă de spalmă pe chipul ei minunat, însă fata îl privea liniștită, cu același zîmbet de nepătruns. Deodată Cabral a scos un urlet de furie, trăgîndu-se înapoi și, implîntînd fierul în pieptul alb : ochii adînci erau plini de o milă care-i ardea cumplit sufletul și sîngele.

... Cînd portughezii au pătruns în templul ruinat, n-au găsit printre grămezile de sfărîmături decît un schelet în armură, strîngînd între falangele descărnate mînerul unei săbii ruginite.

CETATEA GERZILOR

Cea mai veche amintire a mea este drumul : colbuit, plin de pietre care îmi sîngeau tălpile goale. Cînd îmi ridicam privirea din pămînt vedeam doar spinările celor din față, pe umerii cărora părea să se sprijine cerul. Nu mă puteam opri cît era ziua de lungă, fiindcă în spatele meu veneau alții și alții, în șiruri nesfîrșite. Pe tata nu l-am cunoscut, iar chipul mamei îl revăd ogîndit în apele tulburi ale uitării. Parcă-i mai simt și acum mîinile, ștergîndu-mi lacrimile sau purtîndu-mă de cîte ori mă prăbușeam istovită. La popasuri, după ce ne ghemuiam cît mai aproape de foc, înșelîndu-ne foamea cu fructe și rădă-

cini culese de pe marginea drumului, adormeam le-
gănată de glasul ei dulce. Când am crescut destul de
mare ca să înțeleg ce se petrece în jur, am început
să-i pun nenumărate întrebări, la care îmi răspundea
cu un zîmbet trist. Încotro se îndrepta mulțimea aceea
cu fețe cernite ? De ce mergeam din zori pînă la apu-
sul soarelui, pentru ca a doua zi să pornim din nou,
fără țintă și fără speranță ? Mai tîrziu am înțeles tă-
cerea mamel, durerea și neputința din ochii ei, cînd
privea înapoi, spre marginea zării. La fel ca și cei-
lalți, nu știa prea multe despre cei din calea cărora
fugeam. Doar bătrînii își mai aminteau de zilele în
care năvăliseră Gerzii, arzînd cetățile și tîrgurile, pă-
durile și ogoarele, lăsînd în urma lor numai sînge și
sorum. Mama era o copilă cînd își părăsise satul o dată
cu toți ai săi și, de atunci, colinda fără odihnă prin
meleaguri tot mai depărtate. În primii ani întîlneau
așezări bogate, unde erau omeniți cu hrană și adăpost.
La plecarea lor însă, toate se pustiau și mulțimea spo-
rea cu noi pribegi . . . Mai apoi au intrat într-un ținut
cu ierni aspre, în care destul și-au aflat sfîrșitul, dobo-
riți de osteneală și lipsuri. Acolo m-am născut eu și
n-am să înțeleg niciodată cum a izbutit mama să pă-
streze flacăra vieții în trupuşorul ce i se cuibărea la
sîn . . .

Cînd am dat iarăși peste păduri, cîmpli și fînețe,
locurile erau altfel decît cele părăsite cu ani în urmă
iar oamenii aveau graiul străin și purtările dușmă-
noase. Hoarda călăreților îmbrăcați în fier nu le tul-
burase încă somnul și nu le-ngenunchiase mîndria.
Dacă n-au înțeles vorbele noastre ori n-au crezut în
urgie ce avea să vină asupra-le, n-am putut-o afla
vreodată. Destul că ne-au alungat ca pe niște ciumați,
poruncindu-ne să urmăm o cale cît mai scurtă pen-

tru a ieși de pe pământurile lor și au rinduit străji ca nu cumva să cutezăm a ne abate din drum. Ne lăsau să ne potolim setea numai cu apa din bălți sau riuri și nu ne îngăduiau să strîngem decît fructe putrede ori rămășițele aruncate la cîini. Oștenii, dornici să scape mai iute de noi, ne istoveau fără măsură și, într-o zi, mama s-a prăvălit pentru a nu se mai ridica niciodată.

La hotar, străjerii ne-au părăsit, întorcîndu-se la casele lor. În fața noastră se întindea, cît vedeam cu ochii, un ținut sterp, în care numai bolovanii presărați pe întreg cuprinsul făceau umbră pămîntului. Cum soarele ajunsese aproape de asfințit, ne-am oprit să înnoptăm acolo. Nimeni nu vorbea, nimeni nu se plîngea de suferința și umilințele îndurate. Mestecam în tăcere bucatele sărăcăcioase și mulți priveau pe furis spre apus, unde începeau dunele. Nu mai văzuseră atîta nisip adunat la un loc și marea galben-roșcată, frămîntată de vînt, îi înspăimînta. Deodată, un tropot de copite m-a făcut să sar în picioare o dată cu ceilalți. În lumina focurilor s-au ivit cîteva sute de călăreți, dintre cei care ne însoțiseră pînă atunci ; aveau chipurile palide și schimonosite de groază. Într-un tîrziu, au putut vorbi : din tîrgurile și satele prin care trecusem nu mai rămăsese piatră pe piatră. Pînă și cetățile apropiate de hotar fuseseră arse, iar oamenii pieriseră cu toții, surprinși în somn de Gerzli apăruți ca din pămînt. Oștenii i-au văzut galopînd în lumina roșie ce scălda zările și spaima de călăreții în armuri lucitoare îi cuprinsese ca o revărsare de ape ; de atunci goneau întruna, fără să știe încotro, încrezîndu-se doar în iuțeala cailor . . . În noaptea aceea n-a mai dormit nimeni ; am hrănit flăcările pînă ce s-au înălțat spre cer, călăuzindu-i pe cei căzuți la Cîmpile

Veşniciei. Se arătaseră nemiloşi, călcaseră legea ospitalităţii, însă osînda le fusese prea cumplită . . .

În deşert, nopţilor friguroase le urmau zorile care păreau să aprindă cerul şi pămîntul, preschimbîndu-le în ruguri uriaşe. Cînd vîntul învîrtejea nisipul, mii de ace înroşite ne străpungeau pielea, orbindu-ne şi tăindu-ne răsufierea. Soarele ardea asemeni plumbului topit, iar setea ne chinuia cu năluciri înfricoşate. Săpam gropi adînci ca să dăm de apă, însă adesea nu găseam decît stîncă şi ne tîram mai departe, simţind cum puterile ne lasă cu fiecare pas. Nu puţini au rămas pentru totdeauna printre dunele încinse şi am fi pierit cu toţii dacă marea de nisip nu s-ar fi sfîrşit pe neaşteptate. Cerul, pînă atunci senin, s-a acoperit cu nori negri şi zăgazarile lui s-au deschis dintr-o dată, lăsînd să se reverse potopul. Săptămîni întregi ploaia n-a încetat să cadă peste cîmpie ; pretutindeni curgeau torente şi riuri înspumate, ce îşi căutau albia, iar în adîncituri apăruseră bălţi şi lacuri întinse.

Cînd soarele a prins să strălucească din nou, ţi-nutul era plin de crînguri înverzite ; iarba se unduia mătăsoasă sub tălpi şi în aer stăruia mireasma amăruie a mugurilor. Curînd am ajuns într-o pădure atît de minunată, încît aş fi vrut să rămîn pentru totdeauna la umbra ei şi să închid ochii, ascultînd foşnetul frunzelor. Ceilalţi nu vedeau nimic din toate astea ; erau la fel de tăcuţi şi trişti, iar pe chipuri le stăruia aceeaşi nepăsare în faţa sortii, de parcă numai obişnuinţa îi mai făcea să meargă înainte. M-a cuprins brusc o sfîrşeală ciudată şi, fără să-mi dau prea bine seama ce fac, m-am lăsat pe un trunchi doborît de furtună. Pe obraji îmi curgeau lacrimi mari, o greutate nevăzută îmi strivea pieptul şi am rămas acolo în vreme ce mulţimea trecea mai departe, fără ca ni-

meni să mă ia în seamă. Într-un târziu m-am ridicat și am pornit alături de ei, umbră printre umbre, prin lumea aceea prea frumoasă pentru a fi adevărată.

Într-o dimineață ne-am trezit învăluiți de o ceață deasă, ce se cuibărise pe malurile fluviului de-a lungul căruia urcam de cîtăva vreme. Am rămas toată ziua întinși pe iarba umbrită de copaci uriași, apusul ne-a găsit adunați în jurul focurilor și, pentru prima oară de cînd mă știam, nimeni n-a mai pomenit de plecare. Noaptea am dormit adînc și fără vise, iar în zori ne-am răspîndit prin desișuri după fructe și ciuperci sau încercînd să prindem iepurii care țopăiau peste tot, ca niște spiriduși. Cînd s-a înserat, în sufletul fiecăruia încolțise aceeași speranță : era cu puțință ca pribegia noastră să se fi sfîrșit ?

La început frica ne-a însoțit fiecă pas, fiecă mișcare. Ne strecuram prin pădure ca niște sălbăticiuni, gata să fugim la primul semn de primejdie ; dormeam în scorburi sau bîrloguri săpate în pămînt, acoperindu-ne cu frunze sau crengi și ne temeam să aprindem focurile ca fumul să nu ne trădeze . . . Apoi, vechea spaimă a început să ne părăsească și apele vieții au pornit din nou, după atîția ani în care încremeniseră înghețate de suflarea viforoasă a Gerzilor.

Atîta vreme cît fusesem doar părți din trupul mulțimii ce își purta durerea pe drumurile lumii, mersul ne amortise gîndurile, lăsîndu-ne o singură dorință : să scăpăm de pieire. Iar acum, ajunși la liman, regăseam prea puține în amintire pentru a redeveni ca mai-nainte. Și primele semne n-au întîrziat să se arate.

Pădurea, ce cuprindea fluviul în îmbrățișarea ei foșnitoare, părea să n-aibă hotare. Era tot atât de bogată în poame și vînat, pe cît de darnice se vedeau apele domoale, sclipind de solzii puzderiei de pești. Oamenii își agonisneau fără trudă hrana, iar văzduhul rămînea cald chiar și atunci cînd ploua, așa că nu se simțea nevoia unui acoperiș, nici măcar a unor veșminte prea numeroase. Pînă la urmă bărbații s-au pornit să meșterească doar arme și capcane, de parcă ar fi vrut să golească împrejurimile de orice vîietate. Unii au început să poruncească acelor mai slabi ca ei, silindu-i să îi slujească în fel și chip. Uniți în spaimă și chinuri, fuseseră deopotrivă înaintea sorții, un singur popor de urgisiți. Acum, se alegeau iarăși semințiile, se iveau cei dornici să li se dea ascultare și aceia care nu învățaseră destul în anii de restriște au izbutit să preschimbe limanul mult visat într-un tărîm al urii și fărădelegilor.

... Cu mine se petrecea ceva, ce încercam zadarnic să-mi deslușesc. Soarele, vîntul, pădurea, mă chemau la viață, dăruindu-mi tihna trupului și pacea sufletului. Pînă atunci lumea fusese alcătuită din priveriști mereu schimbătoare, ce se alungau parcă unele pe altele. Nu mă oprisem niciodată să iau seama la șoaptele vîntului, cîntecul ploii sau freamătul frunzișului, să-mi bucur ochii cu frumusețea florilor ori zborul păsărilor. Acum nu mă mai săturam privind copacii falnici, frînturile de curcubeu care se numeau fluturi, fuga norilor pe cer și mă întrebam dacă, undeva, toți aceștia aveau și ei un Liman.

Pe nesimțite mă înălțasem și trupul mi se împlinise. Nu știam dacă eram frumoasă sau nu, însă femeile și fetele din neamul mamei mă ocoleau, azvirlindu-mi vorbe înveninate, din pricina pletelor

mele, roșcate ca frunzele așe de toamnă, așa cum n-avea nimeni în seminția noastră. Seara, când mă așezam lângă foc, ochii bărbaților se ațineau asupra mea, iar mai apoi mulți îmi ațineau calea cu șoapte și priviri îndrăznețe. Îmi făcusem culcușul la marginea taberei, dar, într-o noapte noroasă, m-a trezit atingerea neîndemînică a unor mîini, care mă dezgoleau în grabă. Am izbit orbește cu pumnii și picioarele pînă cînd, din întuneric, a răsunat un geamăt de durere și cineva s-a îndepărtat blestemînd. Ceilalți dormeau ori se prefăceau că nu aud ce se petrece și deodată i-am simțit străini și dușmănoși. Doreau să-mi vadă mîndria ingenunchiată, însă nu aveau curajul faptei, așteptînd clipa cînd voi fi prea ostenită pentru a mă împotrivi. De atunci au început să mă pîndească mereu, zi și noapte, încît trebuia să mă feresc de toți și începeam să cred că ar fi mai bine să părăsesc tabăra.

... În seara aceea, bolta acoperită de mantia purpurie a soarelui mi se păruse mai frumoasă ca niciodată și am rămas pe malul apei pînă ce s-a stins ultima geană de lumină, închizînd apoi ochii, ca să păstrez sub pleoape căldura blîndă a razelor. Cînd i-am auzit furișîndu-se prin iarba înaltă, am țîșnit în goană spre desişuri, însă era prea tîrziu. În urma mea se îndemnau chemări prelungi, ca la vînătoare și, cînd alte glasuri le-au răspuns din faţă, am înţeles că nu aveam scăpare. M-au încolţit, doborîndu-mă, deşi mă mai zbăteam încă, lovindu-le chipurile bolnave de dorinţă. Împotrivirea i-a îndîrjit peste măsură; în vreme ce mă ţintuiau la pămînt, unul dintre ei mi-a ridicat capul, silindu-mă să privesc

neputincioasă cum îmi smulgeau veșmintele zdrențuite.

Brusc, risetele lor groase au încetat ca gîtuite de o funie nevăzută și bărbații au sărit în picioare, luînd-o la fugă cu strigăte de spaimă. După o clipă, m-am pomenit în văzduh, purtată de brațe a căror atingere îmi preschimbase trupul într-un sloi. Gerdul păsea liniștit, fără să arunce o privire împrejur ; ajungînd lîngă un cal îmbrăcat în zale, m-a urcat în șa, apoi a încălecat în spatele meu, cuprinzîndu-mi mijlocul cu o mîină și apucînd friul cu cealaltă. Am încercat să-i văd ochii, însă dincolo de gratiile vizierei nu era decît întunericul ; cînd armăsarul a pornit în galop, totul a început să se învîrtească în jurul meu, apoi n-am mai știut nimic.

Gerdul își mîina calul printr-un ocean de ierburi negre, unduindu-se neîncetat, deși în văzduh nu se simțea nici o adiere de vînt. Zărind în depărtare o dungă ce strălucea sub razele soarelui, am crezut că apele fluviului se revărsaseră și veneau spre noi, dar, nu după multă vreme, am deslușit armurile unor călăreți ce galopau cutremurînd cîmpia. Armășarii lor, înalți și sălbatici, păreau ființe din altă lume. Nimic nu reușea să le încetinească goana : nici ierburile dese ori bolovanii pe care îi fărîmau sub copite, nici tufele țepoase ce se iveau ici și colo ca niște insule întunecate. Piepturile acoperite de zale ar fi despicat cu aceeași ușurință talazurile, furtuna sau pădurile tinere, ochii azvîrleau flăcări, nechezatul le era asemeni urletului șuvoaielor dezlănțuite... Gerzii aveau armuri din plăci groase de fier, coi-

furi cu viziarele ca niște ciocuri de pasăre, scuturi în trei colțuri, lănci și săbii lungi. Armele și cuirasele erau toate la fel, iar oamenii aveau aceeași statură și aceleași mișcări, încît îmi era cu neputință să-i deosebesc.

Cînd ne-am apropiat, rîndurile din margine s-au desfăcut cîteva clipe, lăsîndu-l pe Gerd să pătrundă în zidul mișcător, care s-a închis apoi în jurul nostru ca și cum ne-ar fi înghițit. Nici un călăreț nu părea să mă fi văzut, nici un coif nu s-a aplecat spre mine, nici o sabie nu a ieșit din teacă. Doar brațul Gerdului m-a strîns mai tare, căci tremuram de parcă groaza îmi luase mințile și eram gata să cad din șa. În cele din urmă mi-am mai venit în fire, dar noaptea din spatele fiecărei viziere continua să mă înghețe cu amenințarea ei mută, mai înfricoșătoare decît orice chip, oricît de hîd ar fi fost.

... Ce fel de făpturi erau Gerzii? Ferecați în armurile pe care nu le lepădau nici măcar noaptea, nu luau în seamă soarele, ploaia sau vîntul, nu simțeau foamea, setea și osteneala; doar la asfințit se opreau, așezîndu-și tabăra în aceeași tăcere și rînduială fără cusur, în care călăreau în timpul zilei. Nu aprindeau focuri, nu schimbau o vorbă; se întindeau pe pămîntul gol și cădeau într-un somn ca de piatră, mai curînd o trecere în neființă. Cel care mă scăpase, adormea și el o dată cu ceilalți, lăsîndu-mă slobodă, însă nu îndrăzneam să fug, din pricina armăsarilor ce dădeau tîrcoale taberei ca niște fiare dezlănțuite, gata să sfîșie pe oricine s-ar fi încumetat să iasă ori să intre. Mă hrăneam cu ierburi, rădăcini și fructe culese noaptea sau cînd străbăteam vreo pădure și îmi astîmpăram setea din rîurile pe care trebuia să le trecem adesea. Cîteodată mi se

părea că în jurul meu nu sînt oameni vii ci învelișuri goale, însuflețite de un blestem neștiut. Cînd trupul mi se atingea de armura încinsă de soare ori șiroind de apă a Gerdului, tresăream și mă trăgeam cît mai departe. Apăsarea brațului său era întotdeauna blîndă, însă fierul lucios mă înfiora asemeni pielii unui șarpe. Niciodată nu își coborîse privirea asupra mea, deși mă veghea mereu, în galopul turbat peste cîmpii sau printre copacii ale căror crengi mă puteau smulge din șa, aruncîndu-mă sub copitele hoardei.

... În cele din urmă am ajuns pe malul unei ape cum nu mai întîlnisem vreodată. Se întindea pînă departe în zare, ca oglinda înghețată a unui lac, și undele-i negre păreau de plumb. Pe țărm nu creștea nici un fir de iarbă iar nisipul cenușiu era atît de greu, încît vîntul nu-l ridica nici măcar pe cel stîrnit de picioarele cailor. Se însera și oamenii au descălecat, pregătindu-se să înnopteze. Tocmai dădeam să pornesc spre apă, cînd călărețul m-a prins de mîină, trăgîndu-mă în spatele unei stînci, care ne ascundea de privirile celorlalți. N-am cutezat să mă împotrivesc și, cum soarele apunea chiar atunci, m-am prăbușit pe nisip o dată cu Gerdul, fulgerat de somnul său ciudat. O vreme am încercat zadarnic să mă desprind din strînsoarea brațelor de fier, apoi m-am resemnat să aștept zorii. Nu pricepeam ce voise de la mine, căci Gerzii nu căutau plăcerea așa cum nu rîvneau la averi, putere sau faimă. Ucideau fără să siluiască, ardeau cetățile în loc să le jefuiască și nimiceau seminții întregi fără să ia robi, țelurile lor scăpînd înțelegerii omenești.

Ostenisem și tremuram lipită de platoșa rece, cînd am auzit un clipocit care s-a prefăcut curînd în vuiet de talazuri. Întorcînd capul, un strigăt de groază mi-a scăpat fără voie de pe buze : din lac ieșea încet un călăreț cu trupul de abur argintiu, mai mare decît steiul de piatră ce ne adăpostea. Uriașul avea armura la fel cu a Gerzilor, dar nu purta nici o armă. Ajuns lîngă mal, și-a strunit calul, făcîndu-l să se ridice pe picioarele dinapoi și să-și caște botul într-un nechezat neauzit. A descălecat, pornind spre locul unde dormeau oamenii hoardei, apoi stîncă m-a împiedicat să mai văd ceva, pînă cînd s-a întors pe plajă, la armăsarul ce îl așteptase fără să se cintească din loc. Au intrat din nou în valurile care se deschideau în fața lor și au dispărut în aceeași liniște de moarte, înainte să-mi fi putut veni în fire.

Cînd apele s-au liniștit, primele raze de soare au străpuns noaptea ca niște săgeți, iar Gerdul s-a ridicat dintr-un singur salt. Am încercat să-l urmez, însă picioarele amortite refuzau să mi se supună și totul se învîrtea în jurul meu. Îmi amintesc doar că m-am trezit din nou în șaua calului ce gonia să se alăture celorlalți, apoi pleoapele mi s-au lăsat grele și am adormit cu capul rezemat de armura umezită de roua zorilor.

... Hoarda galopa de-a lungul plajei pustii sub un soare dogoritor, care îmi frigea trupul ca o flacără. Armăsarii erau cuprinși de un freamăt neobișnuit : adulmecau mereu văzduhul, nechezau asurzitor și se mușcau în graba de a o lua înainte, așa încît șirurile de călăreți se învâlmășeau cumplit. Gerdul își stăpînea anevoie calul, luptînd să mă ocrotească de izbituri și, la început, n-am văzut prea bine

cețate. Părea foarte veche, aproape ruinată, cu zidurile crăpate, turnurile prăbușite și crenelurile acoperite de tufe dese. Pe măsură ce ne apropiam însă, fortăreața începea să se trezească din somnul de milenii, tămăduindu-și rănila pînă cînd s-a înălțat în fața noastră, neatinsă și falnică, asemeni unui munte de piatră șlefuită, strălucind orbitor în lumina zilei.

Porțile erau deschise și hoarda s-a năpustit înăuntru, în dangătele prelungi ale unor clopote nevăzute. Descălecînd, Gerzii s-au împrăștiat pe străzile înguste, urcînd în turnuri sau bastioane, scotocind casele și palatele pînă în cele mai tainuite cotloane. Văzînd că nu găsesc pe nimeni, i-a cuprins o furie năprasnică. Alergau de la o casă la alta, spărgînd porți și obloane, lovînd cu săbiile în ziduri, dărîmînd coloane și acoperișuri. În nebunia aceea se ciocneau adesea, dar nu păreau să-și dea seama, mișcîndu-se tot mai repede și mai fără de rost, asemeni unui roi de albine închise într-un urclor. Peste forfota lor înspăimîntătoare clopotele se înteteau mereu, pînă cînd prea-plinul glasurilor de aramă s-a revărsat asupra cetății ca o cascadă, făcînd-o să se cutremure din temelii.

Ne opriseam într-o piață pavată cu dale de piatră roșie ; eu țineam de dîrlogi calul, ce fornăia speriat, iar Gerdul făcuse pavăză din trupul său, ferindu-mă de oamenii hoardei, care se înverșunau să distrugă totul împrejur. În cîteva rînduri a trebuit să lupte cu îndîrjire, ca să-i îndepărteze, și tocmai îl pusese pe fugă pe ultimul, cînd vuietul clopotelor s-a curmat brusc și o liniște nefirească s-a lăsat peste orașul cotropit. Gerzii încremeniseră așa cum îi prinsese clipa schimbării, iar cel din fața mea ținea

sabia ridicată, amenințînd parcă întreaga lume. Deodată, un sunet ascuțit a răsunat atît de puternic, încît, sub plesnitura lui, m-am încovoiat de durere. De peste tot hoarda a prins să se îndrepte spre zidurile cetății, urcînd și înșirîndu-se la creneluri cu mișcări de statui însuflețite.

Lăsînd arma în jos, Gerdul a pornit să-și ia locul printre ceilalți, fără să-mi arunce o privire. L-am strigat, dar nu m-a luat în seamă ; am alergat agățîndu-mă de brațul lui, însă n-am reușit să-l opresc. Mă trăgea după el fără să mă vadă și, cînd m-am împiedicat de o piatră, prăbușindu-mă la pămînt, a trecut mai departe, iar pintenul său mi-a brăzdat adînc obrazul. Am înțeles atunci că îl mîna o voință mai tare decît a lui și m-am înfiorat, gîndindu-mă la călărețul de ceață.

Zăceam plîngînd în colbul străzii, cînd chemarea aceea de trîmbiță s-a auzit din nou, mai pătrunzătoare, și Gerdul a tresărit ca străpuns de o săgeată. Într-o fulgerare mi-am amintit chipul trist al mamei, drumul pe care îmi trăisem copilăria, seara cînd voiseră să mă batjocorească, purtarea ciudată a străinului ce mă apăraseră de atîtea ori, înfruntîndu-și soarta . . . L-am ajuns în goană, așezîndu-mă în calea lui, așa încît trebuia să mă doboare ca să treacă mai departe. Se apropia cu pași grei și mi-am încleștat dinții ca să nu țip, cînd mă va zdrobi sub încălțările de fier. S-a oprit brusc, rămînînd nemișcat clipe ce mi s-au părut nesfîrșite, apoi mînușa lui mi-a atins ușor obrazul înșingerat, iar sub vizieră a răsunat un geamăt ca o implorare. Fără să vreau, m-am pomenit că îi desfac grumăzarul armurii și îi scot coiful : mă așteptasem la orice, în

afara chipului acela de tînăr abia ieșit din copilărie. Era palid și mă privea ca un om trezit din somn, iar cînd i-am zîmbit mi-a luat mîna, ducînd-o la tîmplele-i dogorînd ca jarul.

Un tropot de copite ne-a făcut să ne întoarcem, însă nu era decît un cal fără stăpîn, care s-a apropiat de noi ca și cum ne căuta ocrotirea. Săltînd în șa, am pornit în galop spre poartă; chiar cînd țîșneam afară din cetate, glasul trîmbiței a spintecat văzduhul pentru a treia oară. A răsunit atunci un vaier înfricoșător, umplînd zarea de ecouri prelungi. La creneluri, Gerzii se zbăteau în chinuri cumplite, prinși înăuntrul armurilor care îi striveau, înăbușindu-le zbuciumul și urletele de durere. Nu puteau mișca măcar o mîna, ca să-și scoată cuirasele aducătoare de moarte, și au pierit pînă la unul în strîsoarea fierului rece, rămînînd în picioare asemeni unor copaci înghețați de viscol.

Cînd ultimul geamăt s-a stins, am simțit că brațul care îmi cuprinsese mijlocul tremura nestăpînit și, îngropîndu-și fața în părul meu, tînărul a început să plîngă ca orice ființă omenească.

ULTIMA VINĂTOARE

Drumul șerpuia printre brazii cei falnici ca un rîu de cetină peste care soarele așternea ici și colo pete de aur. Cîntecul vieții răsuna în glasul pîraielor ce săltau neostenite printre pietre, în freamă-

tul ranurilor scuturându-se de rouă, în fiecare adiere ce înfiora văzduhul cu miros de rășină. La răstimpuri, iepuri dungați sau căprioare țîșneau printre trunchiuri, făcându-le să vibreze tainic, iar veverițe obraznice își purtau flăcările cozilor de la un copac la altul. Așeii se foiau fără astîmpăr, prihoriile despicau ciuperci mai mari decît ele ca să scoată cîte o larvă grasă, iar peste toate zgomotele pădurii se înălța toaca biruitoare a ciocăniturilor, măsurînd parcă scurgerea timpului.

Fără să arunce o privire florilor sau gîzelor ce se întreceau să-și arate veșmintele strălucitoare, Radu grăbea înfrigurat printre tufele de ienupăr. Colindase muntele mai departe ca de obicei și, pentru înfrîna oară, Anca rămăsese singură în coliba din poiană.

Anca... Venise la el o dată cu primăvara, umplîndu-i inima de lumină. Nu arătase niciodată că s-ar teme de făpturile pădurii, iar vînătorul văzuse adesea cum puii sălbăticiunilor se țineau după ea, cerșindu-i mîngîierile. Părea că întreaga fire o ocrotea, fermecată de ochii aceia minunați și Radu nu credea că se poate găsi pe lume jivină care să-i vrea răul. Dar acum neliniștea îi învăluia gîndurile într-o negură otrăvită, mînîndu-l înaintea, tot mai repede, cu bice de foc.

Într-un tîrziu, brazii au început să se rărească, iar el, nemaiputîndu-se stăpîni, a luat-o la fugă. Ieșind dintre ultimii copaci, a zărit coliba la locul ei și a răsuflet ușurat. Dar, cu cît se apropia, spaima îl înțeșta din nou în ghearele-i de fier. Prăjinile pe care se înșiruiau pieile puse la uscat în spatele casei fuseseră dărîmate, butoiul de apă zăcea într-o

rînă, o legătură de vreascuri se răspîndise în iarbă . . . A dat ocol colibei, cu inima strînsă, încremenind înaintea uşii sfărîmate, cu degetele încleştate pe armă şi ochii măriţi într-un strigăt mut. Primul lucru văzut înăuntru a fost laviţa răsturnată în mijlocul încăperii. Podeaua era plină de cioburi, blănuri sfişiate, aşchii de lemn şi tăciuni stinşi. Pe alocuri, pereţii din trunchiuri nedescojite păstrau zgîrieturi adînci, iar lîngă cămin zăcea toporul cu coada ruptă. În tocul uşii se prinseseră cîteva fişii din veşmîntul Ancăi, altele erau amestecate cu cenuşa din vatră şi vînătorul a păşit afară, clătînîndu-se. Ploaia din ajun spălase orice urmă, însă pe ramurile desişurilor de alun, care duceau spre lac, fluturau cîteva zdrenţe colorate. Cu un răcnet neomenesc, Radu s-a năruit în prag, în vreme ce, în jurul său, văzduhul răsuna de zarva păsărelelor şi chemările sonore ale cerbilor, iar în depărtare copacii înginau alene cîntecul vieţii.

Aplecîndu-se asupra urmelor întipărite în prundişul riului, le-a privit cu luare-aminte : apa le surpase marginile, însă călcătura fusese grea şi adînciturile se vedeau lămurit sub şuvoiul argintiu. Zimbrul nu trecuse de multă vreme pe acolo ; pădurea îl ocrotea, ascunzîndu-i trupul uriaş în mulţimea umbrelor ce adăstau printre trunchiuri, vestindu-i orice zvon de primejdie cu adierile ei neadormite. Şi dacă totuşi l-ar fi urmărit, printre tufe pîneau lupii, iar nerăbdarea li se ghicea în fiecare clătinare a ramurilor, în fiecare foşnet al frunzişului. Erau acolo, scrişnet de colţi şi riciit de gheare, ascunzîn-

du-se, gata de salt. Soarele asfințea ; în curînd avea să înceapă goana tăcută, rostogolirea încrîncenată a trupurilor prin țărîină, trosnetul fălcilor curmînd zbaterea celui mai slab. Radu s-a întors lîngă foc pe cînd un cor de mîriituri furioase se înălța în văzduhul încremenit. A zîmbit ciudat, privind dansul nebun al flăcărilor : hăituiala se dezlănțuise din nou. Dar cine va fi prada ?

... Plecase pe un drum fără întoarcere, căci coliba unde cunoscuse fericirea era prea strîmtă pentru a-i cuprinde deznădejdea și amarul. Pădurea încercase de nenumărate ori să-l răpună, năpustindu-se asupra lui cu gheare de rîs și ciocuri de pajură, ori furișîndu-i-se pe urme cu pași hoțеști de lup. Cîteodată se arăta blîndă și supusă, îi scotea în cale crînguri umbroase, culcușuri moi de mușchi și izvoare limpezi. În clipele acelea, chipul Ancăi îi apărea înainte, palid, cu ochii înghețați de apa veșniciei. Nu izbutise să afle ce fiară îi pustiise casa, după cum nu găsise niciodată trupul fetei. Uneori și-o închipuia tîrită de urși în bîrlogurile lor întunecate, zvîrcolindu-se sub labelе rîșilor, hăituită prin mlaștini de mistreți cu boturile pline de spumă. Alteori o visa alergînd printre copacii care o biciuiau cu ramuri presărate cu spini, întinzîndu-și după ea brațele noduroase ale rădăcinilor. În cele din urmă o prindeau și, sub atingerile lor aspre, trupul zvelt al Ancăi amortea și se acoperea de scoarță, preschimbindu-se într-un arțar tînăr, care plîngea cu frunze roșii ca sîngele...

S-a scuturat anevoie de povara amintirilor, ridicîndu-și privirea spre zidul fremătător al pădurii. La poalele lui, abia deslușindu-se din negura înseră-

rii, aștepta neclintit zimbrul. Părea o movillă cafe-nie, din care nu trăiau decît ochii, și vînătorul a șo-văit o clipă, fascinat de sclipirile acelea purpurii. Cînd s-a dezmeticit, era prea tîrziu : matahala țîș-nise ca fulgerul iar tropotul său cutremura pămîntul, de parcă toți brazii se smulseseră din țărînă, gonind alături de el. Radu a rămas în picioare, înfruntînd liniștit avalanșa de coarne și copite : pădurea nu-l învinsese încă.

Galopul vijelios s-a domolit pe neașteptate ; ajungînd la cîțiva pași de făptura care-l privea nete-mătoare, zimbrul s-a oprit. Fuiore dese de aburi îi țîșneau pe nări, învăluindu-i capul monstruos într-o ceață alburie. Și-a plecat fruntea de cremene, ațîn-tindu-l pe vînător cu coarnele-i arcuite, dar n-a iz-bit. Îi cunoscuse altfel pe oameni : slobozînd trăsnete și asmuțînd asupra-i roiuri de bondari cu mușcă-tura arzătoare, scotocind fiecare desiș în căutarea ji-vinelor mari și mici, umplînd pădurea de larmă și **fum** . . . Cel dinaintea lui însă părea mai nevolnic de-cît un pui nou născut. N-avea nici colți nici gheare să se apere ; pînă și un cerb i-ar fi venit lesne de hac. A mai așteptat o vreme, dar nu se întîmpla ni-mic și furia i s-a topit de tot. S-a întors încet, por-nind spre pădure, iar deasupra lui stelele au clipit uimite pe boltă, cînd omul și-a lăsat arma să cadă lîngă focul aproape stins.

CUPRINS

„Și veacuri nenumărate s-au înșirat înaintea lor...”	...	...	...	...	...	5
Arcul de tisă	...	...	...	...	...	6
Pietrele de foc	...	...	...	...	...	20
„Și în adîncul ființei sale a încolțit lucrul acela nou...”	...	...	...	...	...	39
Fulgerul auriu	...	...	...	...	...	40
Drumul renilor	...	...	...	...	...	46
Cerbul de zăpadă	...	...	...	...	...	60
Șoimul alb	...	...	...	...	...	69
Rîpa lupilor	...	...	...	...	...	78
Șarpele de piatră	...	...	...	...	...	86
„Căci de-aici înainte pe alte urme vom merge...”	...	...	...	...	...	91
Bătrînul din mare	...	...	...	...	...	92
Stăpîna junglei	...	...	...	...	...	115
Călărețul singuratic	...	...	...	...	...	124
Fluviul fără întoarcere	...	...	...	...	...	136
Cetatea gerzilor	...	...	...	...	...	151
Ultima vînătoare	...	...	...	...	...	164

EDITURA FACLA

Lei 6,50